

Ms. 321. 4°.

Ms
IV
52.

63 Lell.

[Blank white label]

Ms. 321. 4°.

Inapit hystoria Constantinopolitana

muersa diuine uirtutis
opa plurimū habent
admiracōis eatenus.
ut si qua mira nō sūt
net diuina debeat iu
dicari. **S**pecialit̄ tamē
ea mirari q̄sueuim⁹ que
magna et ardua p̄ hu
miles p̄sonas illoz s̄z
hōim qui s̄ apud seipos

p̄ hūilitatē in ymo sūt. et apud alios tantis rebz ming
putat⁹ ydonei eadē uirtū diuina dignat⁹ ostendere.
Unde et illud magis mirandū est qđ p̄ moysen hominē
p̄uatū et humilem qui oues p̄ceri sui Iethro pascere
solebat. p̄plus filiorū israhel detyrannide pharaonis et
deformare ferrea egyptie seruitutis eductus ē. quā
si p̄ aliquē fortissimū regem in manu valida. et mli
bus armatorū. p̄plus idem fūisset ereptus. **S**ic et illud
maiori supore sustip̄is quod p̄ homines brutos et pau
pes pistatores et ydiotas. fidem xp̄i nouam prorsus
et incognitam mūdus accepit. quam si uel **Augusti** te
saris auctoritate. ul' platōis stentia. ul' dāmastris
aut arcerōis eloquio eiusdem fidei cristiane religio
per suasa fūisset et tradita. **O**pera quippe dei q̄nto
minus in se humane facultatis admittūt. tanto ma
ior in eis diuine potencie sublimitas elucescit. **H**inc
est qđ quedam magna ualde et ardua. stilo tamē hu
mili et plano et sermone palpabili. libuit explicare.
que dñs p̄uiriū quendā modestum satis et humilē.
nostas temporibz operari dignatus est. ad laudem
utiqz et gloriam nom̄is sui. et piā eiusdem iuri mēo

riam et p̄ntis loci n̄ri felicitatem p̄petuam. Ymo certe
ad honorem et gaudium totius theutonicę nationis.
ul' qđ uerius et maius est. ad solaciũ et tutelã vni-
uerse occidentalis ecclesie. cuius n̄re narratõis pa-
gina n̄l prozsus falsum ul' ambiguum cõtinebit. sed
ueram ac certã rerũ gestarũ seriem prosequetur.
sicut idem uir de quo plurima dicturi sumus humilr
satis. ac ueracide. puram nobis ac simplicem enar-
rauit hystoriam. De cuius uiri laude atqz p̄tomo
digna scribere nō audemus. ne ip̄e qui totũ deo
attribuens. nihil sibi. querit a sibi suis laudibus
offendat. neqz tamẽ omnino poterim⁹ reticere.
ne deo quo auctore hec gesta sũt. qui suos humiles
exaltare consueuit euidentem faciamus iniuriam.

Sua p̄pter ita m̄ter utrũqz calamiũ temperare cu-
rabim⁹. ut et dei magnalia que p̄ eũ gesta sũt. nō
lateant et ip̄e in sua hũilitate inoffensus p̄maneat.

Quisquis ergo huius n̄re paginule. manu ul' ocu-
lum lecturus admouerit. animi quoqz diligentem
sollertiam rebus ip̄is de quibz hic agit⁹ subtiliter
intuendis studiosus adhibeat. Inueniet siquidem
ibi res magnas et celebres. et que n̄l diuino iussu
nullatenus ul' fieri ul' accidere potuerũt. Unde
et lectorem uolum⁹ eẽ admonitũ. ut si qua etiam
a pp̄lo n̄ro contra pietatẽ facta uidebunt⁹. ea tamẽ
uoluntate diuina semp̄ utiqz iusta facta eẽ nō du-
bitet.

Ergo igitur tempore quo famosus predicator
ille francigena fulco nomine leo aut patri-
stensis. ad subueniendũ terre sancte et cui-
tati eximie iherusalem. ab barbaris diu possesse.
totas francorũ gentes totamqz flandriam. Norma-
niã atqz britaniã. ceterasqz pro uiciis. suis pre-
dicatõibz incitabat. fuit uir quidam in superiori

germānia. Martinus uocabulo Abbas cuiusdam cenobii de ordine Cisterciē. quod in Epistopio Basiliē positū. apm q̃ parisijs appellat̃. Quē utiq; res iā in ipso sui exordio q̃dam uidetur h̃re miraculi. ut tam ille qui iam uerbū reus publice p̃dicabat. q̃ et iste qui paulopost eiusdem p̃dicator futurus erat. Ambo m̃q̃ h̃i uiri sicut p̃ces eēnt officio. ita ambo parisienses g̃mum uocabulo dicerentur. S̃z ille quidem a nom̃e ciuitatis sue de qua carnaliter oriundus existerat. H̃i aut̃ a cenobio cui pater sp̃al̃ ut diximus p̃sidebat. (Vterq; etenim locus idest tā p̃fatū cenobiū quod et paulo ante dictū est. quā et famosa ciuitas illa francorū parisijs nominatur. Quod nomen lingua quidem gallica. suam habz ethymologiam. Theutonice uero ex hoc uidetur h̃re rationem et causam. p̃m cenobite qui de monasterio lūgelensi. ad inhabitandū locū illum missi sūt. nil aliud ibi nisi locū desertū et frigidū et puram glaciem reppererūt. Nūc uero p̃ grām dei. qui pauperes suos exaltat et promouet. Et clesia celebris ē ditata possessionibz et p̃edijs. edificijs decorata. et quod h̃is om̃ibz p̃stantis ē. diuina nocte ac die mancipata obsequijs. Abbas ig̃ ille quem dicim̃. maturus quidā erat animo. sed facie iocūdis prudens cōsilio. familiaritate affabilis eloquio graciosus. inter fr̃es suos m̃asuetus et h̃uilis. ut quilibet illorū apud seculares auctoritate p̃cipuus. apud utrosq; dilectus atq; tractabilis haberet. H̃i a summo pontifice Innocentio. qui tūc sancte Romane ecclesie p̃tus sub hoc nom̃e p̃sidebat. mandatū accepit. ut et ip̃e indubitanter signū reus acciperet. et hoc idem alijs in partibus illis publice p̃dicaret. Qui etiam mandato pontificali mutroq; obtepanis

confident et impigre uerbū p̄dicationis arripuit.
mirantibz cūctis pro eo q̄ complexione homo tā-
tiq; laboris impatiens ab om̄bz putabatur. habuit
itaq; sermonē ad clerū et pplm in Ciuitate sua
que greco uocabulo Βασilea idest regalis dicta
est. In celebri ecclesia b̄te uirginis marie ubi ma-
gna utriusq; ordinis. nouis excitata rumoribz
conuenerat multitudo. Audierāt quippe iam
dudum alias trēquaq; p̄uicias ad hanc cristi
militiam celebribus p̄dicationibz excitari. In
partibus aut̄ illis nullus adhuc eiusdem rei
fererat mentionem. Vnde et eorū quamplim̄ pa-
rati animo cristi castris se tradere. hūiori exhor-
tationē totis desideriis expectabant. Stabant ig̃
omnes auribus arrectis. fixis m̄p̄m obtutibz quid
de hac re ul' p̄p̄eretur ul' monearet. quid ne ob-
temperati de diuina bonitate promitteret tu-
pidissime prestolantes

Verbū mihi ad uos dñi mei et fr̄es mei.
Verbum mihi ad uos. nō meū. utiq; sed
cristi. Cristus ip̄e uerborū auctor est.
Ego fragile instrumētum. Cristus uos hodie
p̄ os meum suus alloquit̄ uerbis. suas uobis
deplorat iniurias. Sepulsus est xp̄us de loco s̄c̄o
suo. de sede sua. deiectus est de illa ciuitate quā
ip̄e sibi pp̄rio sanguine deditauit. Prochdolor
ubi dudum filius dei uenturus in carne a sanc-
tis p̄phetis promissus est. ubi iam natus et par-
uulus in templo uoluit p̄ntari. Vbi p̄ns p̄dica-
uit et docuit. uirtutes et signa frequenter ex-
hibuit. cenās cū discipulis suis sanctissimi corpo-
ris et sanguinis instituit sacramētū. Passus et
mortuus ac sepultus. Post triduiū resurrexit.
cernētibz eiusdem discipulis in celū assumptus est.

Et decima die spūm sanctū in linguis igneis sup̄ eos
 effudit. Ibi nūc prophane gentis dominat̄ barbaries.
 Misericordia. O gemitus. O extrema calamitas Terra s̄c̄a
 quam xp̄us suus calcavit uestigijs In qua infirmos
 curavit Cecos illūmavit leprosos mūdavit mortu-
 os suscitavit Terra inquam illa in manus impiorū
 data est. Subuerse sūt ecclesie pollutū sanctuariū
 Regni sedes et dignitas translata est ad gentes Sa-
 cro sanctū illud et uenerabile reus lignū quod xp̄i
 sanguine p̄fusus est ab his quibz uerbū reus s̄c̄i-
 tina est ita suppressum occultat̄ ita ut nemo xp̄ia-
 nus quid de illo actū sit ul' unde requiri debeat
 scire possit. gens nr̄a que fines illos habitare con-
 sueuerat. tota fere ul' hostili gladio. Vel longa iam
 captiuitate consumpta est. Pauci qui de clade illa
 euadere potuerūt apud athonem. ul' in alijs tiori-
 bus locis se receperunt. Ibiq̄ crebros ab barbaris pa-
 ciuntur minis. Hec est illa xp̄i necessitas que ip̄m
 uobis hodie p̄ os meū supplicare compellit. Munc
 itaq̄ ualidi bellatores succurrete reus. Date no-
 mina v̄ra milicie cristiane. felicibus castris aggre-
 gari satagite. vobis hodie causam xp̄i committo. Vo-
 bis ip̄m ut ita loquar in manus trado. ut eū in he-
 reditatem suam. De qua crudeliter eiectus restitue-
 re studeatis. Ne uos illud terreat q̄ hoc tēpore
 gentilis rabies sup̄ nr̄os adeo inualuit. rerū p̄-
 cedentū uos cupio remmisi. Eo tempore quo ce-
 lebris ista expeditio subnobili dūce. Eusebio
 ceterisq̄ sanctōrū ac theutūtorū p̄ncipibz facta ē.
 infidelis ille pplus ita ut nūc xp̄ianis omnibz occi-
 sis ul' captis. terram illam occupauerat. sanctamq̄
 ciuitatem Iherusalem. et tyrū ac Sydonem. sp̄am
 q̄ antiochiam. et alias urbes munitam. ymo totā
 terram usq̄ constantino polim secure et absq̄ ullo

metu annis quadraginta possiderat. **¶** Que tamen
omnia uolūte dñō p̄ eundem exercitū breuissimo tē
pore uelut intransfusu recepta sūt. **¶** Nīcea. **¶** Iconmū.
¶ Anthiochia. **¶** Tripolis et alie ciuitates expugnate sūt.
¶ Ip̄a etiam sedes regni iherusalem p̄ p̄lo n̄ro restituta.
¶ Nūc aut̄ licet impia gens p̄cipuam illam sedē
et maximā terre partem. uolenter obtineat. **¶** n̄ra
tamē est athon. **¶** n̄ra est anthiochia. **¶** n̄re sūt et ad
huc alie quidē urbes munitę et ualide. quarum
p̄p̄dio diuino fauore et uiribz n̄ris m̄lti bellatores
etiam p̄clara sedes illa. cū om̄bz alijs subnostram
poterit redigi potestatem. **¶** Si autē queritis quid
a deo certi stipendiū pro tanto labore sperare de
beatis. rectissime uobis polliceor quia quisquis sig
nū crucis acceperit et puram fecerit cōfessionem
ab om̄i prorsus mūdabit p̄t̄o. et quocūqz loco uel
tempore seu casu presentem reliquerit uitā. eter
nam accipiet. taceo nūc q̄ terra illa quā petitis
longe. **¶** hac terra opulentior est atqz ferūdior. et
facile fieri potest. ut multi etiam ex uobis in rebz
etiam temporalibus prosperiore ibi fortunam in
ueniant quam hic se expertos meminūt. **¶** Nunc
uidete fr̄es. quanta sit in hac peregrinatione seu
ritas. in qua et de regno celorū promissio certa
est. et de temporalī prosperitate spes amplior. ego
ipe me spondeo solum itineris et laboris. et p̄ut
deo placuerit prospera uobisum et aduersa par
tiri desidero. **¶** Nūc igit̄ fr̄es letis m̄tibz triūpha
le signū crucis ampite. ut et causam crucifixi fi
deliter exequentes pro labore breui et modico ma
gna et eterna percipere ualeatis. **¶** stipendia. **¶** her
loquēte uenerabili uiro. cunctisqz qui aderant ue
hementer attexeritis. **¶** Videres lacrimas tam p̄ eius
faciem. quā p̄ ora omnium largissime defluētes

Audires gemitus et singultus atq; suspiria et alia
huius signa que interrene cōpūctionis faciebāt iudi
cū. Hunc itaq; prefati abbatis sermonem Idcirco
diligenter prosecuti sumus. quia tū ipse postea
frequent' et illos et alios uiriliter exhortatus sit.
de nulla eius exhortatione quitquam sumus di
turi. ut exhor eius diligentia quam strenuus e
tiam in alijs credendus sit liceat estimare.

Assensit demq; uir dei preibz illorū. et qui
ut iam diximus a summo pontifice tu
ram ciuitatū acceperat. exterioris quoq;
providentie rogatq; accepit officiu. tūc
exhortans illos et cōfortans in cristo aug militiam
profeffi erant. certū tempus cōstituit quo rebus
suis dispositis parati omnes ad eundem locū ei occi
rerent. ibiq; secum iter sancte peregrinationis acci
perent. Redeuntes aut ad apria diligent' admonuit.
ut tempore medio caste et in nocte se haberent.
et seipos cristo totius puritatis amatori milites
exhiberent ydoneos. Ipse uero tū honesto comita
tu preapua et maxime populosa totius regionis
locū aratens. trebras pdicando faciebat stationes.
et plurimos ad eandem xpi militiam cōuertebat.
Quibz etiam illud curabat inuigere ut qui pos
sent pfixo tempore ad locū predictū alijs occurre
rent. cū eis pariter profecturi. Qui uero appt' tem
poris angustiam anegoris suis expediri nō pos
sent. quam celerime fieri possit alios sequerent.
Tempore aut profectionis iam uicino Martinus hic
auctoritate pontificalis mandati tutus eet. cupies
tamē sancte professioni sue reuerēciam exhibere.
sentem totius ordinis Cisterciū adijt. ibiq; ab ipso
loci eiusdem abbate. alijsq; pāpuiis quibusdam
abbatibz peregrinationis licentia et benedictione

accepta ad monasteriū suū reuersus est. **U**bi etiam
fratrū suorū se orōmbz cōmendans. et eos mutua
caritate diuine pietati cōmittens **B**asileam perit.
ubi iam signatorū multitudo magna cōuenerat.
a quibz letissime susceptus est. **I**n quoqz sermōe
exhortatiōis habito. seipm et socios beate virginis
cōmendauit. hūiliter rogans. ut ipa filio suo nouū
cōsiliaret exercitū. **P**ostea ualedicens dero et p̄lo
eiusdem ciuitatis. a quibz plurimū diligebat. leto
ultu et mente in pauida sancte professiōis laborē
cū socijs aggressus est. **Q**uia ex re illud cōintere
possumus hominem dei nescio quid magni iam tūc
in animo cōcepisse. et que deus p̄ ipm facturū erat
tūc iam mentis augurio presagire.

Profectus itaqz de **C**iuitate **B**asilea signato
rum exercitus relictis alijs stratam illam
arripuit que p̄ angustos tydentine uallis
aufractus **V**eronam ducit. minori quidem
labore et maiori compendio. **E**rat aut̄ tam clara et
celebris fame p̄cipiens opinio. ut nō solū h̄y p̄ q̄s
eis inſtitus erat. **D**erū etiam de uillis et opidis ca
teruatim occurrerent. et eos multo fauore et gr̄a
sustipientes. uitui necessaria iustis p̄cijs exhiberēt.
Martinū uero p̄cipue mirabant. q̄ homo religio
sū habitus et uite admodū spiritualis armatum
ducitaret exercitū. seqz ipm tanti laboris officio tam
strenue coaptaret. **U**nde et nomē eius inter se
celeberime frequētantes. post illū turonensem.
qui in sanctorū cōfessorū cathalogo fere primus
atqz p̄cipuus est. quadam similitudinis ratione.
martinū hunc alterū vocitabant. **E**t reuera si rem
diligenter inſpicimus quedam ne multa dixerim
mutroqz cōuenerūt similia. **P**rimū quidem q̄ sicut
ille aliquando armatam sequēs miliciam. sicut

de ipso scriptum est. tam sancte et Imotue se habebat
 ut iam tunc non tam miles quam monachus putaretur.
 ita et hic uerus monachus. Vmo pater monacho-
 rum armatum ducens exercitum. inter bellicosos ho-
 mines ita uiuit. ut quantum labor itineris uel in-
 iuncti cura permittit officium. de rigore sue professio-
 nis nil sibi penitus relaxaret. Deinde sicut ille tan-
 te fuit compassionis in pauperes. ut asperissimo fri-
 gore claudem quam uincam habebat cum mudo
 paupere partiretur. sic et iste de his que uel fecit
 denulit. uel postea uolente deo copiose adeptus est.
 indigentibus suis largas distribuit portiones. adeo
 ut in duobus diebus centum viginti marcas in tres
 usus liberaliter erogaret. Et infra die septuagim-
 ta marcas argenti. Tercium est quod sicut ille de mo-
 nacho factus episcopus in sue tamen paupertatis humilita-
 te seipsum semper continuit. sic et iste sicut nobis cer-
 tissime conpertum est. cum posset uel episcopatum uel quod
 uellet alias ecclesiasticas dignitates. Vmo et in-
 mensam auri argentique pecuniam nonnullis ro-
 gantibus accepisse. Amore tamen ordinis et monaste-
 rij sui cum deus per ipsum et ipse per dei gratiam solem-
 niter benefacere cogitabat. oblata respuit. et exple-
 ta peregrinatione ad fratres suos pauper quidem spi-
 ritu. sed celestis thesauri operibus diues et plenus
 reuersus est. Sunt et alia forte plura que possent
 mutuoque martino unus ad alterum similia repe-
 riri. nisi forte minus ydoneo lectori uel sanctissimum
 confessorem minus deprimere uel honestum uirum quem
 dicimus attollere uideremur. Quia propter utrumque de-
 bito fine honoris uenerari nos condecet. sed illum
 quidem uelut sanctissimam animam iam fluentem
 consortio angelorum. hunc uero tamquam prudentem
 uirum adhuc in terrene agentem. qui et iam apud

deum et homines magni meriti estimat^r et post
modū apud utrosq; amplioris gratie p dei grām
futurus sit. Sed neq; illud splendū credim⁹ quia
in illius sancti martini sacro natalicio iste mar
tinus natus est in mūdum. Et ideo martinus ap
pellatus est in

TEmentes itaq; veronam milites peregre
in tū duce suo. tam a pplo ciuitatis quam
ab alia multitudine maxima signatorū.
que illos de diuersis mūdi partibz ad eundē locū
puenerat letissime suscep^t sūt. Nam et ipsius
urbis Epūs martinū in domū suam deuote ac
reuerenter assūpsit. eiq; p octo fere ebdomidas.
sumptus et obsequiū beniuole mīstrauit. Postea
discedentes. venetiam perierūt. ibi naues intrare
dereliquerant. et inde versus alexandriam ciuitatē
egyptiam recto impetu nauigare. pro eo q tēpore
illo in partibz fūsmarens. inter nr̄os et barbaros
inducie patis erant. quas nr̄is salua fide quam
inter posuerāt soluere nō liceret. Erant aut̄ mēxer
atū signatorū famosi et potentes uiri quāplures.
tam seculares quam ecclesiastici. Inter quas Bald
bing Comes flandrensis. et bonifacius marchio
de Monteferrato. auctoritate et viribus atq; cōsilio
p̄cipui habebantur. et hī quidē omnes vno cōsen
su in hoc cōnuenerant. ut petentes alexandriā. et
eam viriliter obsidentes. nō tam belli fortunam
quam diuine virtutis experirent^r potenciā. Ad
utq; si fecissent. sperabile satis erat tam ip̄am ma
gnificam ciuitatem. quam et maximam totius
egypti partem facili cōpendio in eorū p̄tatem pos
se transferri. eo q totus fere pp̄lus terre ul' cōstip
tus fame perierat. ul' squalēbat penuria ppter
sterilitatem eiusdem uidelicet terre. cui nilus feu

giferas aquas quibz eam rigare solet annis ut auit
iam quiqz subtraxerat. Impediebat aut illud prm
tipuū mōrū laudabile satis tōplū. fraude et neq
tia Venetorū. qui tamquam dñi nauium et prm
tipos adriatici maris. eis nauigūi pemptus abne
gabāt. nisi prius tū ipis celebrem dalmatie ciui
tatem Iuris aut hungarici Jasiram expugnaret
Debant em illam semp suis utilitatibz fuisse tō
trariam. adeo ut sepe ciues eiusdem vrbis naues
illozū mercabz onustas. piraticis muasombz spo
liassent. **R**ue utiqz res mōis principibz tamqua
demi tmetibz crudelis ac nefaria uidebat. tum
quia ciuitas illa trisiane gentis erat. tū quia
ad regem hungarie ptinebat. qui et ipe signo
crucis accepto put moris est. sub protectione summi
pontificis se et sua tradiderat. Illis ergo instant
urgentibz mōis aut obmxe negantibz. sub hac
tōtentione atqz discordia plurimū temporis elap
sum est. Putabant em rem omnino detestabilem.
et tristans illicitam. milites reus xpi m hoies
xpianos rede rapina et incendio degrassari.
qualia in expugnandis urbibz ssequeñter so
lent accidere. Vnde et multi paupes qui serū
pauca detulerant. eisdem consuptis nō habētes
ultra viaticum relicto exercitu uersis uestigiis
ad ppria regressi sūt. Sed et quidam potentes
et diuites uiri nō tam rerū pemptia laborantes.
quam ppetrandi flagitū horrore pteriti multi
ac pene nolentes inreditum tōnū sūt. Equibz
aliqui romam petentes vix a summo pontifice re
demdi licentiam impetrare potuerūt. ea tam
tōditione prefixa. ut saltm post aliquot annos
uotū sue peregrinatōis exsoluerent. **Q**ui
reditus peregrinorum nō solū exercitū nostrū

illorum fraudauit absentia ueruentis multos qui de
germania ceterisque regionibus subsequi festinabant
ab illo quem conceperant animi seruoze cohibuit. ut
miles suos in motu consistere. Tempore autem illo mis-
sus est ad exercitum nostrum Cardinalis quidam petrus
uidelicet Capuanus. quem summus pontifex ad
hoc direxerat ut praefatam sedaret controuersiam.
ageretque cum uenetis ut felici embole id est christi mi-
licie matrem uersus alexandriam praestarent na-
uigium. Quod cum ab eis nullatenus extorquere
posset nisi nostri propositam sibi conditionem imple-
sent. Visum est eis ueniale magis et minus im-
probabile minori malo maius bonum compensare.
quam uotum reuocatum in expletum relinquare. et gressu re-
trogrado ad suos cum praefato reportare infamiam. Epi-
scopi ponderunt itaque facturos se. quod illi instant exi-
gebant. accepto nichilominus ab eis certissima spon-
sione. quod ipsi quoque armati nostros usque alexandriam
et comitarentur et uehererent. Videns ergo mar-
tinus in non solum negotio reuocatum moras multas sed et
toti exercitui nostro fundendi sanguinis christiani ne-
cessitatem intumescere. nesciens quo se uerteret quid
agere. totus in se exhorruit. et de pluribus
quorum ei quodlibet displicebat illud elegit. quod
in tali articulo potissimum uidebatur. Aggressus
itaque praefatum cardinalem omnem praefatum instantiam supp-
liter exorabat. ut eum auoto peregrinationis abso-
lutum ad solitam claustralis uite quietem mis-
~~mitteret~~ re. Ille uero nisi prius expleta peregrinatione
omnem prorsus ei reditum denegabat. et in super
maiores imponens sarcinam. auctoritate summi
pontificis omnes ei commisit theotonicos. quos ul-
tipe adduxerat. ul' ibi reppererat. ul' qui post
modum ad eundem exercitum eunt uenturi. Inuixit

etiam tam ei quam quibusdam alijs religiosis qui
aderant. ut p omnes casus suos sequerent. et eos
a sanguine xpiano quantū possit fieri cohiberet

Concreta igitur classe pmare adriaticū qd
et ipm dalmaticum appellat. alterā quā
ab adria ciuitate. ul' secundū fabulas a
filia Nunoyis adriague. alterā uero a dal
matica quam aluit. appellationē accipiens mili
tes nri celeri cursu sed mente tarda et reishi regi
onis opposita littora tenuerūt. ac ne in re odiosa
et sibiipis detestabili diuturnas agerent moras.
pfatam urbem magno fere et fecerunt obsede
rūt eamq pteiduum nō tam hostiliter. quā mi
nanti oppugnantes. sine rede et sanguine ad de
ditionem compulerūt. **¶** Huc ciuitas postquam
suis victoribz tradita est. mox eam veneti a funda
mentis inexorabili odio subuerterūt. **¶** Quo in
facto quia nri sententiā excommunicationis made
rant. pro eo q rebus hungarici regis manus in
ierissent quas ille signo crucis accepto. beati pet' su
niq pontifias protectionē cōmiserat. **¶** Visum ē
nris. ad eundem summū pontificē nūrios destina
re. ut coacte alpe misertorditer cōdestendens.
eos ab illa sententiā excommunicationis absolueret
Cui legationē prosequende. tū p'sone uiles et
ydonee qrerent. **¶** Electus est martino abbas et cū
eo Gueslonensis epus uir magne sanctitatis et
dulcis famdie **¶** Et tū m'gr iobes parisiensis
homo francigena nobiliter eruditus. et sermoe
affabilis. quorū m'fuerente p'sentia. causa fauo
rabilis apud summū pontificem plenius fulta
retur. **¶** Qui res uiri cū romam uenissent. ad
missi. causam quam attulerāt fideliter expo
nentes. dñm papam hūilime rogauerūt ut co

acto flagitio quod milites nostri ob reista honorem i
xpianos comiserant. clementer ignosceret. et causa
diligenter inspecta illam excommunicationis relaxa
ret sententiam. Ille uero tu fauore quam necessi
tas excusabat tu nri exercitus huili supplicatione.
tum etiam nuntioru gratia et auctoritate p'motus
habita seu deliberatione. petite indulgentie benignus
assensit. Iussitq; scribi formam absolutionis ad
nem exercitum perferendam. Beat em vir multe
dilectionis et gratie. Iuuenis quib; etate sed tantus
prudencia. maturus animo. moru honestate p'posi
tus. clarus genere. forma conspicuus. amator equi
et boni. Inimicus autem nequiae et malicie. adeo
ut no tam sorte quam merito Innocenti uocaretur

Hic actum est autem du ad huc nuntiu nri in Curia
uersarentur certus rumor insonuit uel
se uidelicet Alexium Iuuenem in castra.
grecu gne filiu uidelicet yfaac regis Con
stantinopolitani missum a philippo rege theotoni
corum. cum nuntius et mandatis quib; obire co
gabatur exercitu ut p'satu Iuuenem in regnu suu
restituere miterent. Cuius rei ordo talis est. si or
do congeue dia potest reru in ordmate et reude
liter gestaru narratio. Regnante igit apud g'ros
yfaac illo quem diximus. frater eius allexius pa
trius minoris allexij cuius et modo fecimus me
tionem. consilio quorundam pessimoru maxime aut
cuius cognati sui. mobilis quib; uiri sed p'fidi. qui
murtyphlo idest flos cordis in gente illa uotaba
tur. eundem fratrem suu yfaac regno deiecit. Et ipe
regnu accipiens. filiu eius et eundem nepotem su
um. hunc scilicet de quo nunc agit allexium subdilige
ti custodia carceri mancipauit. Qui tamen inuenta
oportunitate latenter effugiens. occulta et celeri

fuga thetoniam petiit. **V**eniensq; ad philippum re-
 gem. qui sororem ipsius habebat uxorem. suas illi pa-
 trisq; miseras et patrum crudelitatem flebiliter co-
 questus est. qui prefatum iuuenem satis honeste
 suscipiens. eum apud se aliquanto tempore magno
 dilectionis affectu detinuit. ei q; sumptus et obsequia
 copiose ac liberaliter monstravit. **A**udiens autē ex
 exercitu nr̄m iazira expugnata circa fines grece
 conuersari. sepe dictum iuuenem tū nūtijs et eplis
 suis direxit ad principes. ut eum si fieri posset in
 regnū patris sui reducere molirentur. **T**heutonitis
 autem pro eo qd sui iuris eē uidebant. hanc rem
 secretius et imperiosius iniungebat marchionē
 cognatum suū eius qui inter eos erat comonebat
 apmquitatis. **F**landrenses atq; frantigenas et vene-
 tos. et aliarū regionū homines. omni precū molī-
 mine sedulus exorabat. certissime promittēs si ille
 auxilio iporū sedem suā reciperet. peregrinis oibz
 tam p thetoniam quam p totam greciā tutam ac
 liberam impertiri patere uiam. **A**ccedebat etiam
 ad hoc qd idem iuuenis certissime pollicebat. si viri-
 bus eorum restitutus foret. eis in commune argenti
 trecenta marcarū milia se daturū. **H**is omibz causis
 in vnū concurrentibz. maior pars nr̄i exercitus in
 assensum iuuenis. iam reperat determinare. **P**auci uō
 qui de rebus prouentu magis erant solliciti obire
 dissuadebant. dicentes id quod et uerisile putabat
 pfatū iuuenem sine ferro et sanguine nullatenus
 posse restitui. uidebatur em̄ eis stultū et improbū
 paucos homines peregrinos. nec habentes quo se re-
 aperent obmissa sancte peregrinationis proposito.
 texto suo periculo pro comodis aliens. tante uerbi
 tam munitē. tam populose bellū inducere. quod sine
 multa rede alterutrius partis ul' fortassis utriusq;

terminari nō posset. **S**z de hac re. id est de iuuenis il-
lius restitutione ad tempus tacendū est. sequentia
suo tempore prosequimur. **P**ostquā ergo sicut loqui
teperam rumor iste Rome auditus est. dominus
papa cū omni clero suo nūctisq; nris alijsq; qm
plurimis uehement' expauit. metuens ne maligni
hostis inuidia. hac occasione. ul' totius exercitus
machinaret' interitum. ul' saltem trutis negotium
impediret. **V**iderat aut' summus pontifex illam
urbem. tam ipse quam eius pdecessores a multo tē-
pore. quom iam diu romane ecclie rebellis exste-
rat. et in quibzdam fidei articulis. uelut in pcessōe
spiritus sancti. quem greci de filio pcedere ne-
gant. et in modo sacrificandi. quod illi in fermitato
facere solent a fide catholica dissidebat. **U**nde et
quend' Cardmalem qui quodam tempore a sum-
mo pontifice ad eos corripieudos et instruendos
missus erat. uersis sursum uestigijs. et capite deor-
sum in aere suspenderūt. donec cōmunicato cum
petro spiritum exhalaret. **V**iderat igitur eam ut
diximus. et optabat si fieri posset eam agente ka-
tholica sine sanguine expugnari. nisi nostri da-
dem exercitus formidaret. **H**oc aut' p nros posse
fieri nō sperabat. dicens eandem urbem plus i solis
nauibz pistatorū habundare. quam illos in toto na-
uigio. habebat em̄ mille sexcentas pistatorias na-
ues. quarū quelibet p totū annū ad quatuordecim
dies fisco regio p soluebat nūmū aureū qui ppera
uocari solet ferdon. id est quarte parti marce
vnius equiualens. **B**ellitas aut' siue mercatorias
naues habebant in finte multitudinis. et portum
tutissimū. **E**rat aut' de consilio et sentētia eiusdē
summi pontificis. qui de trutis negotio maxime
anxiebat. ut nri recto cursu uersus alexandriā

naugarent. **P**ermittēbat etiam eis ut de maritimis
 locis romane quam alluit illud mare cibos imp
 tos. id est absq; pretio moderate tollexerent. qui eis
 ad annū dimidiū possent sufficere. **Q**uod suū con
 silū quia mutari metuebat. et reuocis profectū tremis
 occupatōibz impediri. merito tam ipse qm alij omēs
 nouis rumoribz turbabantur.

Astabat igitur abbas omni pretū molimine. et
 has omnes quas diximus causas aliasq; p̄tendens.
 redeundi licentiā flagitabat. **A**lle uero omnino
 ei reditū denegabat. nisi prius prius sciam sanctū
 quam petere nouerat attingisset. **E**gressus itaq; de
 curia martinus cū socijs. accepta pontificali benedic
 tione cū litteris cōtinentibz formam absoluiōis
 que nro exercitui redderentur. Beneuentū perit
 reperitq; ibi petcū illum Capuanum cuius supra
 meminimus. uersus archonem recto cursu insināuiga
 re cupientem. Cui martinus adherens Pontificales
eplās p̄ socios misit ad castra. p̄ quos etiam theotu
 mce cohorti quam prius ductauerat uerbis excusa
 torijs ualedixit p̄do nonas Aprilis. **D**em̄de apud
Sypuntē nauem ingressi post laborem diuturnū
 temporis. portū Archonis tenuerūt. ubi etiam ab oī
 bus celeberrime suscepti sūt. septimo kalend̄ **M**ay
Erat aut̄ ibi theutomicę gentis magna frequentia.
 inter quos quidā nobiles et potentes viri. qui mar
tinum in germania prius nouerāt. atq; dilexerant.
 eum deuotissime susceperūt. **C**apuanus uero omēs
 ei theutomicos. qui ul' tūc aderant ul' postmodum
 supuenturi sperabant. summū pontifias auctorita
 te cōmisit. **E**adem estate circa dies illos qui ap̄ fer
 uoris maliciam cōmiculares uocari solent. orta ē
 ibi grauissima pestis. et corporū humanorū corrup
 tio. tantū ut una die plus quā bis mille corpora

mortuorū sepulta memorent. Erat aut tam subita et
improvisa lues/ut quisquis cepisset egredere infra
breuiū mortem certissimā expectaret. Unde et multi
subita egestudine deprehensi. cū de rebz suis disponē
nō ualerent. vocato abbate omnia sua illi tradebant.
ul' retinenda in propriū/ul' distribuenda foris egen-
tibz. retenta sibi parte sua pro libito disponentes. **U**m
rem ipse martinus ita fideliter exequēbat. ut in duobz
diebz. qđ et paulo ante dictū est. centū viginti marcas
in tales usus expenderet. et in tertia die septuaginta
marcas. Quorū etiam virorū fortū. arma. q̄ illi ob
rerū penuriam pignori supposuerūt. ipse gratuito
precio satis liberaliter redimebat. Amplius aut p
infirmos strenua pietatz disturrens. tam cōsilio quā
rerū impensa beniuole prouidebat. Ammonēs eos
de pura confessione. de certa spe eternitatis ne mortē
breuem et momentaneam formidarent. post illam cō-
tinuo uitam interminabilem accepturi. sanos etiam
uiriliter exhortabat. ne tereretur eos breuis illa et cito
transitura calamitas. sed prop̄is animis ad uitēlibet
parati essent. ul' hanc uitam ad honore dei diutius
producere. ul' socios sequendo etiam breui compendio
feliciter adipisci.

Hic igitur peste in ciuitate illa. et finibz eius diu
puagante. maxima tam ciuium quam p̄gri-
norū ibidem cōmemorantiū eius. cōtagi-
onis tabe cōsumpta est. Nam et de sedecim
hominū p̄sonis que in abbatis hospicio uersabantur.
uix ipse quartus mortem effugit. ceteri om̄s pericu-
lo succubuerūt. Sed et hy qui superstitēs erant q̄
responsō mortis accepto. languidi et exsangues ea
p̄singula momenta certissime p̄stolabant. Accessit
aut ad hoc et aliud incomodū. quom̄ inducie pacis
que mē nros et barbaros uiāmento firmate fuerant

fraude illorū et nequicia solute sūt Captis et spoliatis
 duabz nauibz nre gentis. et direptis omibz que in eis
 uehebant. **¶** Quam tamē Inuicem nri fortiter ac releri
 ter vmdicantes. sex illorū naues magnas armoua
 et merxibz ac alijs rebus omstas in mari deprehen
 sas. tam ipas quam omia que in eis erant sibi pdam
 fereūt. atqz ita diuina virtute et sua. fraude illorū
 virilit' uli sūt. **¶** Renouato itaqz bello cepit hostilis ra
 bies solito uehementior nris inuābere tum ppter numerū
 pauciorē tum quia et hi qui residui erant tam quā
 morte vicina mberilles et mualidi putabant. **¶** Qua
 ppter uisum est hīs qui inter eos pīpui habebant nū
 rios ad castra peregrinorū dirigere. quos in greca uer
 sari acceperant. ut ciuitati athomtane et illi portu
 tūle terre sancte quam adhuc nri multo labore et
 periculo possidebant matreō subueniret auxilio a
 shrent eam uix iam posse diutius defensari. Hanc
 quoqz legationem rogantibz illis suscepit abbas mar
 tinus. nū alio quodam uiro **¶** Conrado filio et aduōto
 de Swargenberg. cui idem abbas testimoniu perhibet
 tante integritatis. ut quotiens se ul' ioco ul' serio ul' ca
 su mētū eē recordaret. tot uenas in secreto petere
 cōsueisset. Exquo et illud satis patet eū qui inleuiūz
 et his que alij fere omnes p̄michilo ducūt. tam pro
 uidus erat. in maioribz nullatenus fuisse negligente
¶ Tercia ergo die ante festū sancti martini. p̄fati duo
 uiri nauem ingressi sūt. Et in trāitione dñi iuxta
Constantinopolim littora tenuerūt. **¶** Vbi tūc exerci
 tus nr nō satis letus agebat. eo qd magnū distemē
 inuenerisset negocijs implicatis aliens. **¶** Quod utiqz
 deum ita ordmāsse credendū est. ut ciuitas illa q̄ pro
 sua magnitudine. atqz potentia iam multo tempore
 romane sedi rebellis fuerat. virtute nrorū et inspi
 rata victoria vmitati eccliasitice redderet. **¶** ~~Venerentes~~

61
Vementes itaq; ad nos nūtrū tñsmarme xpī militie re-
uerenter ab omnib; ac beniuole suscepti sūt. maxime an-
tem atheotomis illis quibus abbas p̄ eē cōsueuerat
Exposito aut causa sui aduentus. compassione utiq;
magnam expecti sūt. sed nullam omnino spem q̄sli
seu auxiliū a nris acceperūt. quippe qui nec sibi ipis
posse satis utiliter uidebant. Erāt em̄ intanto extre-
me aduersitatis articulo. ut nec circa ciuitatem ip-
sam satis eēnt securi. p̄t̄ inestimabilem hostileq;
grave plebis multitudinem. nec ab ea absq; multo
labore ac periculo distedere possent. p̄t̄ innumeras
illorū naues. quibus si fugerent eos p̄sequi. et ex
pugnare satis hostiliter cogitabant. Vnde factū ē
id quod raro solet accidere. ut nri eidem Ciuitati
de qua fugere non audebant obsidione ponere to-
gitabant. Ad cuius rei euidentem noticiā. ope preterū
est. illud explicandum resimere quod in superiorib;
nos ad tempus suppressisse meminim; **¶** Quā rem
si quisquis diligent̄ aduerterit. occulta dei iudicia et
latentes rerū accidentiū causas poterit prouocare.

Quo aut rerū illarū que nros in hanc p̄duxe-
rat necessitatis angustiam. hoc modo colligi
potest. Cum regius ille Iuuenis alexius quod
et supradictū ē. cū nūtrū et epistolis philippi regis i
castra uenisset. et ip̄e quoq; p̄tib; suis et p̄missis in
gentib; principes exercitū nri plurimū p̄mouisset.
reperūt paulatim omēs ut dixim; in eius fauorem
et cause ipius. presidū declinare. **¶** Quod utiq; diuis
exausis agebatur. tum ob gratiā regis philippi. qui
nris pro ip̄o attentius supplicabat. tum quia p̄m̄ eis
uidebatur si fieri posset legitimū regnū heredē crude-
liter deiectū. in sedem suam reducere. tum etiā p̄pter
eiusdem Iuuenis preces. atq; p̄missa. qui si resti-
tus foret magnū p̄grimis omnibus. et tūc et postea

11

prestare posset auxilium. Ad erat autem et illud quod
eandem ciuitatem sancte romane ecclesie nouerant
esse rebellem et odiosam. nec putabant ei? oppressionē
a nostris summo pontifici ul' etiam deo plurimum displi-
cere. Sed et veneri quorū nauigio utebantur ad hoc
papie impellebant. partim in spe promissū petru-
me. aug illa gens maxime cupida est. partim uero
pro eo qd eadem ciuitas multitudine nauium freta.
in toto illo mari principale sibi dominium arroga-
bat. Harū omnium rerū et forte aliarū cursu
illud actū est. ut omnes in fauorem iuuenis vna-
nimiter consentirent. et ei suū pollicerentur auxilium.
Fuit aut et alia ut redimq causa longe his oibz
antiquior. atqz potentior. diuine scilicet bonitatis
cōplū. que gentem illam elatam ex rerū opule-
tia ab illo fastu suo depm et ad patrem et con-
cordiam sancte vniuersalis ecclesie reuocare. Hor
ordine disponebat. cōgruū quippe uidebatur
ut gens illa. que aliter corrigi nō ualebat. pau-
corum cede et rerū temporalium quibz intumu-
erat amissione puniretur. ut et ip̄lis peregre-
nis superborū spoliis ditesteret. et terra tota
in nostram trāiret potestatem. et occidentalis
ecclesia. sacro sanctis reliquiis quibus illi se indig-
nos reddiderant. illuminata ppetuo letaret. **C**aridit
aut et illud quod utiqz magnū est. qd sepe dicta
Ciuitas que semp infida peregrinis extiterat.
Demiteps uolente deo. mutatis ciuibz fida et vna-
nimis pmanebit. et nobis ad expugnandos bar-
baros et terram sanctā obtinendam ac possidēdā
qnto uicinius. tanto pstantius ministrabit auxi-
liū. **Q**ue omnia utiqz cōsenserunt. si gens illa per
homines alterius fidei ueluti gentiles aut here-
ticos expugnata foret. **S**ymo quod et grauissimū

esset meorū tūpire errorem. **H**as igitur causas apud
Deum arbitror precessisse nobis quibz occultas. **E**
vero qui omnia preiudet manifestas quibz res iste
grandes atqz mirifice quas sumus dicturi certo limi
te sed occulto ad suum pducere euentū

Et hac igitur tam occulta et in scrutabili dīe
mentis conceptione que omnia formalitē cōpre
hendit. quam nec arene nūis. nec guttarū
in mari. nec frondū in siluis fallere pōt omnia que
in tempore fieri ul contingere solent. certo transire
et in mutabili cursu proficiuntur. **U**nde et eā gloriū
phy archetypū id est pncipalem figuram uocare so
lent. **I**ohannes in euangelio suo uitam nominat. quod
factū est in quibus in ipso uita erat. et uita erat lux
hominū. **S**icut enī in mēte hominis qui mortalis est
res ille quodāmodo uiuūt quas cogitat in pnti. siue
ille pntes sūt siue adhuc future ppant. ita quidem
ymō multo uerius in mente diuina qm greci **Nōim**
uocat que tota uitalis ul potius ipa uita ē. que nihil
ul ignorare ul obliuisci pōt. uiuebant omnia etiā an
tequam fierent que ul postea creata sūt. ul ad huc
usqz ad finem seculi creabunt. **U**nde diuine mētis
conceptio cū rerū om̄ et minimarū ydeas idē fōrs
cōtineat. multo magis hanc rem quā dicere ppom
mo. tantam tam nouam. tam mirificam sicut fuit
erat ita ab eterno cōplexa est. **I**taqz ex illa irretra
gabili dei dispositione illud pressisse credendū ē.
qz exercitus n̄r qui mox castra lazica uersus alex
andriam tendere festinabat. mutato proposito hinc
tante ciuitati bellum in dicit exdirecto nauigio
fines eius hostiliter in gressus ē. postis castris hanc
longe ab ipis menibz urbis ad bellū paratus cōsedit.
Cui cū magna multitudine armatorū occurrit ille
fraterne sedis inuasor. et possessor. **A**lexis qui breui

conflictū uirtutem militū nrōrū uix expertus diffidēs
 cause sue et ignauie p̄corū quos nec sibi p̄p̄ p̄p̄etra
 ta flagitia satis fidos arbitrabat̄. mox in fugam tur
 piter conuersus est.

Cives itaq; magnifice urbis territi fuga regis
 sui. quem enā pleriq; nec prius p̄pter scelera
 p̄p̄etrata satis dilexerant. simulq; p̄ nūcios
 a iuniorū allexio promissis ac p̄reñbz frequētius attē
 tati. nr̄is quoq; contra spem suam cōminatibus exa
 dū urbis. insi illum legitimū heredem regnū in re
 gem suscipient patentibz portis illum tū toto exercitu
 infra mema pacifice admiserūt. qui etiam iuuenis
 regalibz ornatus indūctis in sede regnū ut decuit
 absq; mora collatus. dimidiā promissis pecunie
 partem principibz nr̄is beniuole ac liberalit̄ mūari
 iussit. sperans se id qd' reliquū erat breuissimo tēpo
 re redditurū. Manserūt itaq; nr̄i in ip̄a ciuitate p̄
 aliquot dies. et tam noui regis quā ciuiū ip̄orum
 obsequio moderate utentes. id maxime cauebat ne
 tui onerosi hospites uiderent̄. Et qm̄ ciuitas ip̄a
 licet magna et spetiosa. duobus pplis tam diuers
 lingua et moribz nec satis mutua dilectione cōse
 nientibz. tanteq; homī et equorū multitudm sufficere
 nō ualebat. placuit eis ut relicta urbe in locū planū atq;
 diffusim sese reciperent. ibiq; postis castris promissa regis
 cōmodius expectaret̄. Quibus urbem egressis cepit
 oriri omulta quedā ciuiū aduersus regem sedicio ple
 risq; murmuratibz. qd' ip̄e homines p̄grios et amo
 ribz suis alienos tanto foueret affectu. et iam fere tota
 opes grētie sine causa ad eos trāsulisset. et adhuc tantū
 dem ul' forte plura spoliato regno suo eis largiri p̄
 poneret. Quam rem tū omnes fere querentur ausi
 sunt etiam ip̄m regem patenter arguere publice
 phibētes ne regnū suū pro cōmodis spoliaret alienis

ne suorum mopiam predam faceret aliorum sed eos tamquam
rerum alienarum cupidissimos inuasores pariter tunc ipsos
persequeret et perderet. **¶** Huc illorum seditio novum regem
vehementius exterruit tunc propter civium eorum perfidiam qui
eum coacti susceperant tunc propter illam quam in nos habebat
dilectionem tunc propter iuramentum de reddenda pecunia
quod ipse bona fide persolverat. **¶** Videres eum graviter anxius
quasi medium inter suorum nequitiam et amorem
nostrorum et gratiam philippi regis. quod si nos vel falleret
vel lederet graviter metuebat offendere. Cum ergo ad
tantum fatigatus non facile posset impelli. murtiflo
le tunc superius fecimus mentionem. tunc consilio patris
eius teratus. et ipse in carcerem reclusus fuerat
eum propria manu suffocavit dicens minus esse malum
si solus ipse privatus vite foret exemptus. quam si totius
gentis opes ad ignotos quosdam homines eius stultitia
transferebant. **¶** Huc sublato de medio ipse tamquam
homo regis generis et ipse quoque sanguine principis
dyadema sibi imposuit et regiam sedem tam au-
dacter quam impudenter occupans cepit de regni ne-
gociis et nostrorum perditione crudeliter cogitare. Cum
nos in hoc facto impietatem attentius abhorrentes
Ita cognoscitur exclamare

¶ Crudelis igitur parricida. postquam juvene
suffocato regnum inuasit et tenuit. Iussit
ad tempus rumore huius sceleris retineri
atque suppressum ne statim ad castra perveniens nostrorum
auribus resonaret antequam ipse correpte fraudis
expiraretur molimina. misitque continuo nuntios sub
nomine humoris alexi qui principes exercitus nostri
de castris ad ipsum evocarent. quasi promissam pe-
cuniam et multis ampliora numera regie liberali-
tatis accepturos. **¶** Quod cum ad ipsos placatum esset. ipsi
tamquam homines christiane simplicitatis nullam

ibi fraudem suspicantes urbem ingredi festinabāt. quippe
 qui nil minus metuebant quam nouū regem quē
 ipi creauerant. tam breui temporis articulo de me
 dio ēē sublatū. Erat aut ibi uir quidā prudentissim⁹
 dux iudez. Venetorū. cetus quidā in facie. sed p̄ssima
 tissimus in mente. qui corporis cētatem animi vigo
 re atq; prudentia optime cōpensabat. Hūc alij sēp
 in rebus ambiguīs omni diligentia cōsulebant et ad
 nutū eius publica negotia solebant disponere. A quo
 nū alij more solito quesissent. qd ei de hac re uideret.
 dissuasit ne se amore pecunie grecorū dolis expone
 rent. dicens se ad ipm timere quod euenerat. idē ne
 iuuenis alexius ul' a suis pemptus ēēt. ul' tamquā
 grecus genere ab eis corruptus. nrām cū illis machi
 naretur p̄ncipem. Dum ergo p̄ncipes sup hac re di
 uitijs cōsultarent. nūcū uero purgerent instantius.
 erupit rumor ille de medio ciuitatis. et vniuersū exer
 citum graui terrore cōtussit. Videbant em se intea
 hostili deprehensos. in medio pessime nationis. et illū
 raptū ciuita. quem ipi eis in manu potenti et magno
 ffore regem induxerāt. qui utiq; si uiueret posset
 et illorū vecordiam rep̄mere. et nrīs plimū cōsolari.
 eosq; seruos ac locupletes de regno suo ad explen
 dum iter sue pegrinatōis emittere. Quibz omibz
 se nūc frustratos p̄mitq; agnostebant. adeo ut nil
 aliud quam mortem a rege nouo et ciuibz cētis
 sime expectaret. Quid em agere aut quid spei
 hēe poterant homines pegrinū in tali articulo de
 prehensi. nec hntes ullū securitatis receptaculum.
 quo ul' ad horam possent ab incursu hostiū respa
 re. Indicerant eis bellū ut eos publice in suā pse
 cutionem excitarent. quos stiebant et antea late
 ter sibi ēē inimicos. At uero illorū infinitus e
 rat nūc et qui cottidianis cresteret supplementis

et interea propria ubi eis omnia copiose suppetere. mei autem
pauca et mopes in medio inimicorum. a quibus nil aliud
sperare poterant nisi quantum ut ita loquar suis pos-
sent ab eis gladius exercere. Sed et illud eos plurimum
contristabat quod promissa pecunia magna ex parte fru-
strati erant. cuius spe ipse iter suum distulerant et viaticum
peregrinationis sue negotiis in supererat alienis. Elegerat
tamen illud quod in tali tantum optimum putabat consilium dissi-
mulato metu sine quo utique esse non poterant immaniter
obsessis hostibus inminere. et in vindictam suffocati re-
gis quem ipsi insatuerant. totam urbem cum ciuibz suis et
illo execrabili parricida hanc quidem ad exitum illos uero
ad certam mortis penam repositere. quibus ita insultando
tantum eis terrorem intusserant. ut illi de membris suis e-
gredi uix auderent. maxime autem propter balistas nostrorum
quarum usus quanto est rarior apud illos tanto etiam terri-
lior et periculosior estimatur. Interim autem mei confirmatis
animis ad utrumque parati erant. uel ad credendum si se ho-
nesta et utilis preberet occasio. uel ad credendos hostes et
subeundam ab eis et cum eis mortem. si illi de lateribus
suis ad conflictum auderent exuperare. Nam de uictoria
tante multitudinis obtinenda. siue de expugnatione
urbis nulla eis spes poterat accidere. pro eo quod illa mu-
nitissima erat. Illorum autem numerus inestimabilis cotidie
succrescebat. Sed quanto studio nostre exercitus optabat
confugere et mori cum hostibus. tanto illi refugiebant vic-
toriam de nostris suis moribus comparare. uidetes iam illos
inter ea hostili laborare penuria. se autem in loco suo bo-
nis omnibus habundare.

Quoniam considerat itaque exercitus noster an regiam ur-
bem ut dictum est. sed absque ulla spe eiusdem ex-
pugnande. quoniam ipsa non solum in numeris tantum
multitudine. sed et bonis omnibus habundabat. et tanto
munita studio ut paucorum manu posset ab innumeris

hostibus defenſari. Est em̄ ciuitas triangula ut ayunt
 qui eam uiderūt. h̄is in quolibet latere magnū milare
 ul' amplius ex ea parte quam ſeam attingit uasto
 aggere et muro firmissimo tripliat' clauſa. Turres
 habens p̄necutū ſui ex celſas et fortes. a deo ſibi in
 uicem p̄p̄nquas ut puer ſeptē de vna turri ad al
 teram pomū ualeat iaculare. **S**tructurem autem
 edificiorū in corpore ciuitatis in eccl̄is uidelicet et ſcibz
 et domibus magnatorū uix ullus ul' deſcribere p̄t
 ul' credere deſcribenti. niſi qui ea oculata fide cognoue
 rit. **E**x ea uero parte qua ipſam urbem alluit hellespon
 natū mare. qd̄ ſepat aſiam ab europa. quibz in lo
 cis a deo anguſtum ut de vna in altam ſiſmittit a
 p̄p̄tū. **E**x ea inquam parte qm̄ agger ee nō potuit
 p̄p̄ frequētiā portus. quē habet ſuſſimū ac cele
 beremū. muri ſūt alti admirande ſp̄ſſitudinis et
 t̄res denſe educte ad tantam reſſitudinē ut quūis
 in culmen ipſarū aſpectū dirigere p̄horreſtat. hanc
 aut tantam firmitudinem et decorem. quē nūc habz
 a p̄ma origine nō accepit. nā olim quibz ita erat ſicut
 vna q̄q̄ aliarū et greco nōie byſtancior uocabat'. **V**nde
 et apud modernos nūm̄ auct̄ qui in illa urbe ſc̄z
 mari cōſueuerāt a nōie ipſius urbis byſtanci ap̄llan'.
Poſtea uero auḡs regie uſionis ocaſione de q̄ aliq̄
 dūtur ſum̄. in eum quem nūc h̄t. ſplendorem atq̄
 magnificētiā promota eſt. **H**uc uſio licet bre
 uis hūilisq̄ appeat. magne tamē auct̄ rei fuiſſe
 p̄nūtiā. eſſūs ſubſequeus declarauit. **S**ic em̄ uſi
 one q̄nq̄ magnarū rerū longe minores deſiḡn'.
 quem admodum in ſc̄p̄no ioſeph p̄ ſolem et lunam
 et ſtallas vnderm̄. p̄z eius et m̄ et ſc̄s vnder̄ deſiḡ
 nati ſūt. ita nō nūquam p̄ m̄ ſinas magne et cele
 bres deſiḡri repperiūt. uelud in uſione dauid ubi
 p̄ quas beſtas regna potentiſſima legiſq̄ p̄nōſtrata.

Qua propter fallunt hy qui putant eorum q se dormien-
tes uidere putant. nullam ee distantiam sed omnia
uana ee et nullu prorsus in se continere mysteriu

Quo igitur illa q dicimq hinc tante pulchritu-
dini et glorie ciuitatis illius occasione pstat
se huius fuisse. et narrat et legit post illa
celebrem donacione qua constantinus grecoru ac rom-
noru Imperator reddita sibi san^{te} et fugata lepra cele-
sti miraculo xpm eiusdem salutis auctorem et beatos
aplos petru et paulu qui nuntii fuerat. nec no et pl-
uesti xpm qui noster existerat. ymo tota xpi eman-
regaliter honorauit. Idem constantinus regie sedis dig-
tatem quam rome habuerat. bto petro delinquens grecia
petit et hanc urbem que tunc bisancion dicebat. p^{re}his
omibz habitandam elegit. ubi dum nocte qd regali stra-
tu suffultus quiesceret ac dormiret. Videbat sibi uidere
auiclam qdam longeuam ualde et mortuam. quam
et b^{ti}us silvester papa. qui et p^{re}s adesse uidebat. di-
cebat ab eo certissime suscitand. Quam tu idem impa-
tor facta orone inpuetulam quandam pulcherrima
suscitasset. et illa casto amore suis aspectibus planisset
induit eam regio clamde. et tu dyadema suu capiti
eius impressisset mat^r eius helena ei dicere uidebat.
hanc fili h^{er}bis uxorem usq in finem seculi in hac pulchri-
tudine pmanfuram. Quam uisionem tu ipe plibus
retulisset. et alius sic. et alius uero sic ea m^{er}pretaret.
apposuit ipe rex a se iuno no cessare. donec xpus ei per
famulu suu silvestru m^{er}pretacione sue uisionis expo-
neret. Cum ergo septem diebus ieiunasset. ipa nocte
septima apparuit ei b^{ti}us silvester in uisione. dixitq
adeu. Quis illa q uidisti ciuitas ista e. que iam quasi
neglectu et sermo defuncta parte mirantu detore reno-
uanda e. ut regia dicat inter om^{es} grece ciuitates. Quia
uisione rex no tam terro quam gauisus quocumq de

tota regione opificibus. tam lignorum quam lapidum iussit
eam et amplari loco et muris ac turribus enumeratis
ceterisque edificiis exornari. donec in eam quam nunc habet pul
chritudinis elegantiam Iuvenestens romae filius ut ait red
deret. Unde et ipsa urbs quae altera roma dicta est. et
ra ei adiacens hodieque romonia uocatur. Ac ne ulla
superesset uestigia uetustatis. reprobato priore uocabulo
quod posset homines illius praenue humilitatis commovere
praepit eam Constantinopolim appellari. a suo iudelis
nomine et graeco polis quod ciuitas interpretatur. Hanc
itaque ut dictum est a parte terre nostrae obsederant magis
utique odio rerum suarum quod aliud propter causas praemissas
facere non audebant. quam ulla spe obtinende uictoriae
pro eo quod ipsa inexpugnabilis videbatur. Cumque exaeptis
nil aut parum proficerent. placuit eis ex alia parte qua
mari claudunt non tam fortunam quam diuine uirtutis po
tenciam. si qua illud nullatenus fieri posse nouerant
suo magno periculo expiri. Insipientes itaque naues suas
uelud quod indignationis impetu ad prorem inimicorum
traiecto mari quod ibidem angustum est. in litore opposito
cum uiribus obsederunt. Abique mutato proposito reperit de
explendo negotio per mortem aut uictoriam solliciti consulti

Ed et de nauibz illis quarum infinita erat
multitudo. frequentes aliquae leuiiores ac celerio
res adlastestendos eos. et uirtutem eorum expien
dam subito erumpabant. quibus illi occurrentes iaculis et sa
gutis. et maxime prore balistarum eos facile abigebant
Consulentes itaque ducem illum venetorum. aug paulo am
memimus. hominem iudicet rerum uultu sed animo per
spicacissimum. ad habuerunt consilium. ut per singulas naues suas
iuxta malum ipsius nauis. alias quoque arbores longas
ualde et fortes hinc inde erigerent. et eas tamene for
tis in fixas tam cum ipso malo. quam sibi mutue tam

uasto colla q̄arent tōnexu ut eis tamq̄m lignee turres
quasi pugnacula p̄p̄diū exhiberent. **Q**uibus etiā arbo-
ribus aliquāto spatio ab invicem distantibz ueluti q̄s
stalarz gradus m̄figerent p̄ quos aiōsi iuvenes ad tue-
das naues hostesq̄ desup̄ impugnandos quat̄m aut
seui uelont̄ ascendere possent et descendere. **E**t
factū est. et turres ille siue stalias uocare malueris in
tantū culmen altitudinis educte sūt. ut magna sui pte
om̄es t̄res et sub̄as gregorū excederent. **Q**uas etiā
tū totis nauibz tal̄ vndiq̄ artificia munerūt. ut nec
tela nec lapides. nec ignem ul' q̄mūne ul' illū qui gre-
tus dr̄ formidarent. **E**structis ergo nauibz et adurbē
applicitis. placuit eis prius impugnatione portus et
nauū dei grām exp̄iri. ut ab illa pte securi eos qui in
mūo et t̄ribus erant. tanto securius quanto facilius expug-
narent. **E**rat aut̄ clausus ille portus tutissimō quosq̄ re-
su et cathenis ferreis m̄mense magnitudinis que ab vno
fronte portus ad altam̄ extente. Naues om̄s uelut subvna
clausula cohercebant. **Q**ue postq̄m a n̄ris m̄lto labore
rupte sūt fugientes gregē maxime terrore balistarz quas
fere nō poterant captiuas naues suis uictoribz reliq̄rūt.
quas illi cupide rapientes in suos usus uelut quesq̄ belli
spolia gratissima m̄stulerūt. **D**em̄de turrigeris nauibz
quantū fieri potuit admirū admotis. et foratibz quibuscq̄
p̄ stalias ascendētibz p̄cōis uoce clamatū ē. eū q̄ p̄m̄q̄ hosti-
les muros m̄sp̄h̄et centū martas m̄p̄mū accepturū. **Q**ui
deres om̄s uehement̄ appetere qd' vni tantū seruabat̄
nō tam amore p̄m̄isse pecunie. quā ob dei honore et t̄ne-
gis utilitatem. et m̄cepti laboris cōpendiū. **Q**ui p̄q̄m
stalarū s̄mū tenuerūt. aliis ita festinant̄ seq̄tibz ac-
p̄ eos in medios hostes appellere et ipi eos subsequi p̄pe-
rarent. tūc uero teneres eos ex alto subiectis hostibz hastis
iaculis et sagittis odiosū ymbrem m̄pluerunt. illos autē
f̄batos ac t̄pidos nec h̄ntes qd' contra facerēt grauissime

coartari. Balistarū tñ horroz et impetus. eo q̄ gens illa nāq̄
 timida est. eos maxime reddebat examines. Postq̄m uero
 vnus inuentus ē. qui p̄mū muros inpluit et illū alū relex-
 erunt sequebant. q̄muis tues exsangues. et t̄p̄idi uidentes
 iam hostem sibi immixtū distantes p̄ murū ubiq̄ p̄nt
 sese in fugam p̄cipitant. quasi murū p̄missi tuti possent
 in sua ciuitate q̄sistere. qui eorū p̄sidio nequerant defen-
 sari. Et nē in dylomina p̄ murū distando f̄res illoz
 alaceri occupabant. Iamq̄ ex eis quinderim ul' plures in-
 uaserant. fū hostes uelut rescripto spiritu. tñ pudore. tum
 periculo in pulsi reperūt in q̄ndam respirare audaciam
 et seip̄os mutuo exhortantes clamore p̄ et omni genere
 telozū eos uehemētissime p̄urgebant. Quod uidens quis
 comes thetuniz iussit urbem in quadam parte surgendi
 ut greci duplici laborantes in cōmodo belli s̄z atq̄ in cōdū
 facilius vincerent. Quod et factū est. et hoc illi cōsilio ur-
 ti p̄mitus et in fugam cōuersi sūt. qui aut e nris iam in p̄-
 muros recepi erant. p̄tas quas multo lignozū lapidūue
 obiecti diligenter greci obstruxerant. remoto omni obice ul'
 exenderūt ul' fecerūt. et his qui adhuc in nauibz erant
 optatū patefecerūt ingressum. Actū est hoc ita eos nos pal-
 marū deo in fallimur ita disponente. ut eodem die xp̄i
 exercitū hanc trūphalit p̄ fidam urbem reciperet. q̄ xp̄us
 veniens ad trūphum passionis st̄m ingressus ē ciuitatem.

Pluribz itaq̄ portis hy qui in nauibz erāt lenis
 clamoribz reuolutes. territis hostibz hastis gla-
 diis balistis. et sagittis. et omni genere telozū
 mortem spectentis miserantes. sed nullam p̄sūs findendi
 sanguinis h̄ntes uolūtate. tamq̄m oues dissipos eos p̄ om̄s
 plateas ciuitatis abigebant in tanta multitudine fugiētes
 ut ip̄a platearū sp̄nosa rapacitas. iux possent eis ad fuga
 sufficere. instabant enī eis tanto terrore et impetu. ut nec
 eis respirare nec respirare paterent. Cumq̄ tantā h̄rent
 redis copia. q̄ntū ip̄i nūquā sperare ponerāt paucissimi

tamen ab eis pempti sunt ipis ultro parentibus quippe qui ciuibus
religiosis secum in castris agentibus martino uidelicet et aliis fecerant
erant admoniti ut quantum fieri posset manus suas a sanguine
continuerent. Ceciderunt tamen illa die ciuium quasi duo milia.
non utique a nostris sed a quibusdam sanctis italibus ueniens atrox theo-
tonius et aliarum nationum hominibus. qui prius cum eis in ipsa urbe
habitare consueuerant. sed tempore obsidionis expulsi. pro eo
quod de prodicione suspecti ciuibz habebantur nostris adhaeserant.
Cum in uiride memores illi grauissimam in grecos plagam
ultionis crudeliter exercebant. de nostris autem nullus omnino ibi cecidisse
se reperit. excepto milite quodam nobili admodum et famoso qui
dum hostes uehementius pergeret. in cauitate ipse prae equo
cui insidebat in foueam quendam repente absorbtus. totus omnibus
inlevis rebus dolorem magni inuenit. Virtus igitur omnibus
et profugatis hostibus. et de tota urbe satis miserabiliter ex-
clusis foribus etiam diligentibus obstructis. dum demum uictoribus
ad predam ferre permissum est. nec antea quasi sub periculo
tapis erat prohiberi. ne quis ante plenam uictoriam de
preda cogitare presumere. Inuenerunt itaque passim et copiose
tantam auri argentique pecuniam. tantum splendorem gem-
marum ac uestium. tanta pretiosarum mercium exuberantiam. tanta
rerum uictualium ubertatem. Domos adeo effugas et bonis
omnibus plenas. ut omnes repente de adueniens et pauperibus
ciues diuissimi redderent. Passauerat autem intendit in finem
supradictum fere totam partem ciuitatis cum omnibus tam ciuibz
quam peregrinis grauiori occupatis periculo nulli erant
qui flammis linthe peragantes possent extinguere. qui
heredes uero et paruuli ac decrepiti senes. qui fugere non ua-
lentes in urbe remanserunt. in occursum nostrorum digiti digito
in formam cruas implantes. satis flebiliter ayes phasileos
marchio decantabant. quod latine sanctus rex marchio in-
terpretatur. quod ideo faciebant quia marchione. quod maxime
greci nouerant. et ideo inter nos maxime reputabat capite
urbis esse suum haur dubie cogitabat. quod in deus aliter disponebat

Omn ergo victores urbem uictam quē iure belli suam
 fecerant. alacriter spoliarent cepit martinus abbas
 de sua etiā preda cogitare ac ne alijs omibz ditatis
 ipe uacuis remaneret. apposuit et ipe sanctas manus suas ad ra-
 pinam extendere. Et quam predam rerū secularū eisdē mā-
 bus attricare putabat indignū. illud agere cepit. ut de reli-
 quijs sanctorū quarū ibi magnam stiebat eē copiam. aliq̃
 sibi corradere porcedem. Assumpto igit̃ seculi alto e duobz capillis
 nestio quid grāde p̃sagies q̃ns pent eccliam. q̃ in mag̃
 ueneratione hēbat. ex eo q̃ mat̃ famosissimi Imperatoris
emanuelis. ibi nobilem habebat sepulturam. qd̃ tū grecas
 magnū uideret nri p̃michlo reputabant. Ibi de tota circūpo-
 sita regione plurimū penūe repositū seruabat. merito et re-
 lique p̃tose quas de victimis ecclis atq̃ renobis adeundē locū
 spes vana securitatis fecerat cōgregari. Et etiam nris an-
 urbis expugnationem abhis quos greca expulerat fuerat
 intimatū. Quam etiā tū multa p̃gemorū s̃l exuperent
 et alij circa res alias aurū. s̃ et argentū. et p̃tiosa queq̃
 diripienda. cupide occuparent. Martinus indignū dūces sacra-
 legium uise in re sacra q̃mittere locū petir serrenōne ubi ea
 que maxime affectabat repiri posse ip̃a loci religio q̃mittē
 uidebatur. Inuenit ibi senem q̃dam venusta facie. barba p̃-
 hxa et cana. sacerdotem utiq̃ sed nris sacerdotibz ip̃o corpis
 hitu ualde displicem. Vnde et abbas laiciū ratus platido quibz
 animo sed uoce quid̃ terribili uehement̃ m̃cepitans. Age
 inquit p̃fide senex. onde m̃hi quos potiores seruas r̃h̃as
 ut̃ stas te statim mortis supplicio p̃uendū. Ille uero clamo-
 re potius quam ṽbis territq̃ quippe qui clamorem audies
 ṽa intelligere nō ualebat. stens nec illū g̃n sermonis h̃re
 q̃merciū. Romana lingua quam expte nouerat cepit ho-
 minem mitigare. et iram eius que nulla erat blanditijs
 emolire. Adher uero abbas in pauca eiusq̃ lingue verba
 uix potuit eluctari ut eis sem̃ quid ab eo exigeret ap̃ret
 Tunc ille uultum eius habitūq̃ q̃siderans et illud tollerabi

lius iudicans si homo religiosus sacras reliquias cum
timore ac reuerentia cōtrectaret. quā si seculares viri
fortassis reuentis manibus finestarent. ferratā ei archi-
am aperuit. ostēdens ei thesaurū desiderabilem. q̄ sup om̄s
gazas grece **M**artinus abbas sibi gratū et desidera-
bilem iudicabat. **Q**uem iudens abbas festinēt et cupide
utrasq; manus inmergit. et uti stēmnie succinctus erat
sacro sacerlegio finus suos implens tam ip̄e quā capel-
lanus. ea que sibi potissima uidebant sigant occultauit.
et protinus egressus est. **Q**ue aut̄ sint et quante uene-
ratōis ille quas sibi p̄do suis mancipauit reliquie p̄
ea q̄petentius exponet. **C**um ergo ut ita loquar adnaues
ita suffraginatus p̄peraret. **V**identes eū qui nouerant et
amabant denaibus et ip̄i p̄perantes ad predam an
ip̄e aliqua rapuisset aut quibz rebus ip̄e ita onustus in-
cederet. leto animo requirerant. **I**lle uero leto et semper
erat vultu et vis iocundis. bene nobis huius actū est aiebat.
Ambus deo grās rēdentibz ap̄e festinant t̄nsiens et
om̄nem retardatōis tām moleste ferēs ad nauem reuē-
t. **I**biq; in nubiculo suo qd̄ habebat honestū et mūdū vo-
tū illa sue milicie spolia collonuit. donec ille tumultuosus
murbe strepitus resideret. **V**bi etiam postea triduo mā-
sit in multe deuotōis obsequio. nullo sibi huius rei cō-
silio p̄t̄ alim̄ eduoibz capellans. et illū senē qui ei res
easdem sacras tradiderat. q̄ etiā iudens eū hominem
beniuolū ac liberalem iam ei satis familiarit̄ ad hēbat.
Eius etiam m̄stexis m̄terem ei apud q̄dam eiusdem
urbis eccliam honestū satis et cōmodū sue p̄fessionis cō-
ueniens p̄parauit hospitium. **P**ostq̄m ergo p̄fatus ille
strepitus cōquieuit. **A**bbas tū illo quo diximus capellano
suū sibi secretū assumēs paratam sibi perit m̄stioēs.
Vbi tota estate amozatus sacras illas reliquias in desine-
ter amplectens. occulto quidē sed magno uenerabatur
affū. et qd̄ minus erat in exteriori obsequio deuotōis

supplebat. Manebat aut in loco eo licentius q̄ induas
 pacis quas pagani uiolauerant renouatas acceperat.
 tū quia illud mare nō erat satis tuta nauigio ppter
 magnam et nouam rerū mutationem. tū etiam detēto
 amore sonorū. plq̄ expectans debitū statū ciuitatis et
 regni ut hīs qui eū miserant certam rerū istarū for
 mam posset expremere. itq̄ ita ut diximus Ciuitas
 illa regalis et int̄ om̄s grecorū urbes famosissima bre
 uissimo temporis articulo rapta et spoliata. et a suis vir
 toribus possessa est. Viderint itaq̄ alii qualiter hoc fin
 meriant. ego monibz hīs q̄ ul' ab hystoriorū p̄p̄is ul' etiam
 a poetis referūt. in me tūc ul' tam magnificū legisse
 confiteor. Nec arbitror absq̄ texto diuini fauoris mira
 culo fieri potuisse. ut ciuitas illa mūnissima tū tota
 seruiabat grecia. in manus paucorū tam repēte tam
 publice tam facile traderet. plus em̄ hic ut ita dixerim
 vno momēto paucos fortes fuisse intellige. quā poete
 ueteres apud troiam infinita hominū milia p̄fuisse de
 temo meriant. inueniant.

Oapta igit̄ urbe ac spoliata. et ip̄is edificiis no
 uis ciuibz distributis. ne absq̄ p̄ncipe quasi
 a Cephalo remaneret cepit de rege statuendo
 m̄ eos questio agitari. Etāt aut̄ duo uiri op̄matissimi
 et celebres mexeritu n̄ro. Tharchio uidelz demonte ferra
 to bonifacio et flandrens̄ tomes paldwino equibz alt̄
 utz in regem eligi et res ip̄a uidebat̄ exigere et vni
 us exeratus acclamabat. et qm̄ uterq̄ m̄lorū fauo
 ribz atq̄ suffragiis mitebat̄. nec facile alt̄ alii p̄ferri
 poterat p̄ eo q̄ ambo sans ydonei uiri putabant̄. Visū
 est om̄ibz h̄sistere curam et arbitriū electionis. in duo
 derim uiros. qui maxime m̄ op̄mes integritatis et potēt
 cōsiliū apud alios habebant̄. Qui postquam habita m̄
 ta deliberatione flandrensē comitem nominarūt. collo
 catus est in sede regni. et capiti eius dyadema impressū

Præterea autem eisdem regni in tres partes diuise sunt. Vnam
que ad fistum regis specialiter pertineret. Altam quam veneti
possideret. et tertiam que data est marchioni thesolonica
iudicaret et fines eius amplissimi qui etiam cum marchione
nostrum sicut nobis certissime conptum est. semel deducere et
Episcopum reuocare proponerent. Ille sibi uotorum suorum gustus in
gratu actione recusauit. malens ad fratres suos si deus
amaret priuatus et humilis remeare. Deinde minores
possessiones ueluti **C**astella. ville et municipia. et quæ
humilioris sunt alia in illas personas que ad hoc magis
ydonee putabantur distribute sunt. **L**eges autem et iura et
ceteræ institutiones que ab antiquo tam in urbe quam
in prouincia laudabiles habebantur ita ut prius fuerant quæ
permisse sunt. quæ uero reprobabiles uidebantur uel corrigere
in melius uel penitus in mutata. **E**t tunc dum ita in ciuitate
agerentur interim pestifer ille mortifloguissimus stele
ris perpetuator. et breuissimi temporis **I**mpator. a suis
sibi malorum gustus. et ideo penam times ante expugnatio
nem ex urbe profugeret. nesciens quo se uerteret. aut
quid spei in aliquo uel homine uel loco habere posset. ad a
lexandriam seniorum se contulit. cui principes nostri inducunt
regni quamuis homini nephario. tamen quia regii sanguinis
erat. quidam propter portuclam hanc accesserant. **E**t tunc
uidens hominem sceleratum ad se uenientem quamuis
per ipse multum diffidis uix a suis prohibitus quomodo
eum extremo mortis puniret supplicio. cecari iussit et
expulit. recolens eum tante cladis auctorem. qui sibi
fratrem cecare et nepotem intericere et utique regno
spoliari persuasisset. et postremo ad augmentum ste
leris eundem nepotem suum manu propria suffocasset.
Ille uero turpiter expulsus. et qui dum mente cecatus
fuerat. nunc etiam corporeo lumine priuatus. pauper et miser
et omnibus odiosus cum in illis partibus fugabundus misere
ram ageret uitam. audientes nostri miserunt qui caperent

cum et eorū aspectibz exhiberent. **Q**uod nū factū ēet. repe-
 rūt tam mī omīs quam greci qui in urbe relictī erant
 misero probis et iuregus et cōtūmelis in sultare par-
 vandam et p̄rie subuersorem et dignū supplicio gclama-
 re. Cumqz de morte ipius ita omīs ēet fīnā. de genere
 tamen mortis mīta erat mī eos disceptatio quibusdā
 censentibz eū laqueo suffocari. quēadmodū ipē dñm suū
 perimerat. alijs uero uiuū flammis immitti ul' saxo
 alligato pelago in mergi. ul' fere in fodi. ul' detracta pelle
 totius corporis uisera demudari ul' truciari omībz mēbr.
 ul' si quid aliud atrocioris pene in hominē steleratū posset
 ab aliquo repri. **Q**uid putas miso tūc ai fuisse. tū audi-
 ret eos de morte sua tam subtilit' disputantes. **N**isi quod
lu dolor mīus āmissi mortis vicine formidinem leniebat
 placuit tandem p̄ncipibus p̄ eo qd licet homo nepharius
 alti tñ sanguinis erat cum sup' altissimā pyramidē duci.
 et inde longo asseri alligatum p̄cipitem iaculando dari
 ut qui de alto regni statu subita deiectione corruerat. mch-
 iloī ab alto cadens mortem miserimā quidem sed nō tur-
 pissimam inueniret. **Q**uod ubi factū est. toto corpore cō-
 quassatus nū dolore et miseria in felitem sp̄m exal auit
Pyramide aut illa de qua iste proiectus est quā
 et pleriqz colūpnā uocant. aliquit notabile dici
 p̄t. **E**struata est itaqz de maximis lapidibus fco
 mūtem artissime cōsertis incipiens ex magna sp̄ssitudine
 et paulatim se aciens in mēsam celsitudinis quantitatem.
 in aug tñ summitate solitariū q̄s latiblm hūisse cōmemo-
 rant. qui terrenam sibi habitationē negans. medū celestē
 attingens quasi inter utrāqz medius heremū sibi fecerat
 in medio celeberrime ciuitatis nū etiam ut ayūt diuise
 verū ymagines ab antiquo instulpte sūt. que sibi ille va-
 tinnia et maxime sup̄iorem regno varijs dñr figuris
 expri mere in quos erant et natiū figure et quasi sta-
 le denaibz erecte. p̄ quas uiri armati ascendentes auitē

nichilōq; ibi sculptam expugnare et rapere uidebantur
hanc sculpturam greci usq; ad hoc tempus cōtempserat.
nil minus possibile reputantes quam ut tante urbi sue
tūc quid unquā posset accidere. At ubi uiderūt stelas
in nauibz nēis erectas. tūc demū illius sculpture iam
recordati seriosius reperūt illud qd' diu spreuerant
formidare. Unde et quidē lapidibz et malleis easq; ^{ferre}
ymagines q̄tudentes plūm eas de formauerāt arbi
trantes se hoc modo in faustum in nēos aspiciū retor
q̄re. Et tūc spes omnino utiq; cassa fuit. et p̄statam
sculpturam veri significatam extisse certū rei exitū
declarauit. Hys omibz ita gestis et bona pte mediū
temporis elapsa Martini uidens exercitū nēin circa
regni negona studiis ingentibz occupari. ut in seā m̄l
ta tempa susceptę peregrinationis iter exequi nō ualēt.
at p̄ hoc p̄ncipalem reuicis cām varijs casibz impediri.
totam sue mētis intencionem in hoc q̄tulerat ut rediēs
ad frēs suos claustrali se redderet disciplinē. quam ī tāto
verū strepitu ita ut uellet nō poterat obseruare. Cūq;
deloto in quo tūc erat. usq; uenetiā facili posset in sinu nauis
re cōpendio. maluit tūc hys que deus ei p̄stiterat ad eos
prius redire qui miserant. ut eis de statu illius regni
et de omibz que p̄ns audierat et uiderat nūtiū fidelē
existeret et tūc demū ualedicēs omibz de t̄ra sancta
quam exuoto perierat sui quoq; reditū cursū felicit̄
inchoaret.

Ingressus itaq; nauem Martini cū n̄tate sancte
marie. quasi nolens et uolens securus et timidus
nō sine metu et sollicitudine m̄lta p̄ die octobr̄
apud Athonem applicuit. ubi a socijs suis max
ime aut̄ atheotomicis qui eū sp̄cialit̄ diligebāt letissimē
susceptus. De statu regni et de hys omibz quorū ip̄e p̄ns
testis affuerat. ul' ab alijs indubitant̄ audierat fidelit̄
enarrauit. Secretū aut̄ illud suū nulli uoluit ap̄ire

nisi nudi honestissimo et forti viro nōie Bernhero. qui tū
 ēet natione thetonitū priā uero elsaensis. sanguine grōsa
 et qd' papiū est virtute q'spiritus. g'nde sibi nomē mētra
 illa q'parauerat adeo ut ipūis regis q'silia maxima ex
 pte in ipm redimarent. Hic abbati nōio semp familiaris
 extiterat. qui eū et mētra sua nouerat atq; dilexerat et
 ibi maiori dilectione amplexus p'etis fere omibz exco
 lebat. Hic ergo cū abbas illa dei munera que secū at
 tulerat ondisset. Ille statim leto timore correptus expauit.
 et cepit grām illam quam deus seruo suo cōtulerat ne
 hemētius admirari. Cum aut audisset eūq; abbas de
 reditu suo p'positū. obmge studuit dehortari dicēs. Vir
 vniquam fieri posse et tante res tam p'ciōse nūc tot tēe
 et maris p'icula in tot p'ratas et latrones. nūc tot casus
 qui frequent' occurrere solent mōrepte ad tēam thetonitū
 puenirent. Monēbat igit' eū ut ipē rebus eiss' tēam sanctā
 deuote et hūiliter honoraret. in qua etiā cū eis p'mansing
 ul' epātū. ul' quas uellet alias ecclesiasticis dignitates
 a rege ceterisq; p'ncipibz nō recusaret accipere. Et si se
 reuocem et mōstite p'fessionem m'gis q'gruam uellet agē
 uitam. Hic quoq; ipē apud regem cū familiarissimus
 erat prohibito abbatis plenissime prouideret. Est enī in
 p'tibz illis tētorū qd'dam qd' tam moderno usu quā apud
 uetres scripturas mons carmeli nominat' locū omibz bōis
 uberem. ferialis frugum vestitū optime vinetis oleis
 et aliis arborū g'ribus elegant' cōp'tis p'astus etiā copios
 exuberans. In hoc mōte tria sūt mōrhorū cenobia. distictas
 abinuitē et latas possessiones hūita quibz cenobijs ul' sin
 gulis un' erant ul' in unū redactis ipē abbas et dñs p'si
 deret. At uero si magis uellet sui ordinis fēibz quam
 alijs p'ecē. Cenobite illi ad alia loca satis cōmode t'nsfer
 rent. Abbas uero assūptis sui ordinis homibz quibz uellz
 et quanto uellz nūo totū p'fatū mōtis tētorū. tam ipē
 quam eius successores p'petua ditione liberrime possident

Postremo si ml horū acceptarent. arripet a rege et pñcipibz
tantam auri & argentis penuriam quam tam ipse nūquā
ul' postere p'sumeret ul' ppare qm et qmodius se nū de fce
et seceus occultare. et eandem etiam suam ditare fanli
posset opendio. **¶** Ruc omnia cū abbas veniet dicens se ml
aliud uelle. nisi sacras res illas. quas deus dederat. suo fi
delit' exhibere cenobio. p'satus vñherus tam qm homo si
delissimq seceū tenuit. et tam ipse quā alii quā plures
adnauem que in portu pata erat. cū debito honore p'sen
ti sūt. **¶** Rucam postqñ martinq ingressus est. mutua car
itate duto uale et accepto fia etia ante palmas. Illi ad sua
redierūt. **¶** Martinq expansis uelis optate nauigationis
cursim aggressus est. liber in sup hoc loco hinc nri nar
rationi qd m fere. q sola si alia de eent satis possent ap
ere ea que p abbatem martin' ul' iam gesta diximq uel
adhuc dicenda restant de fonte diuine dispensationis
ordme accepisse. **¶** Tercia siquid nocte antequam ipse
martinus sui reditq iter arripet. quibz clericus admo
dum ei familiaris **Egidius** nōie. natus de boemia cuiq
nullū uerbum nisi lñe prolatū abbas ipse intelligere
poterat. qui et ipse cū abbate meade nauī redire apone
bat. nō dormiens quibz. sed uigilans certissime sicut ipse
penitq affirmabat. **¶** Vidit angelos duos meodem loco
ubi sacre seruabant' reliq. ubi etiā tam ipse quā abbs
tribiculū hñe cōsueuerant. abbas quibz ob sacrarū rerū
diligentem custodiam. Ille uero quid ibidem seruaret
penitq ignorabat. **¶** Ruc angeli cōsternmū in quo sacra
dei munera claudabant. nri deuotionis officio satagāre
uidebant. et deū qui her familo suo cōtulisset om̄i uene
rentia collaudare. **¶** facto aut illo dñe uenerationis officio
alter alterū exhortantes deū ob nixē preceabant' ut eū
dem virū. cui tanta bona p'stitat cū omibz qui ei fami
liarit' adherebant sua defensione protegeret. **¶** Rucam
unqz certissimam uisionem cū ipse facto mane abbati re

ataret subito inter ipsa verba ex multa cordis apertione erupit
 in lacrimas nestio inqens quis sis et unde ueneris aut quid in
 illo sermo tuo custodias Sed illud uerissime scio quia manus
 domini teni est. **Q**uia apert in hac maris inissetatione a tue scita
 tis non recedam in sermo. etissime credens me in illa nauis que tu
 uehendus es periclitari non posse. **C**uius sancte uisionis abbas p
 natus miraculo. pserit in apert hominis fidem que sanctum et uia
 tem esse nouerat. **R**etulit et ipse aliam uisionem que ipsi dormienti
 eadem ipsa nocte ostenderat. Videbat ei siquidem ab eo loco ubi
 tunc erat. **A**chone uidelicet usque ad uillam proxima claustro suo no
 mine Sigoltsheim nil aliud esse quam mare. sed a deo secutum
 et tenuit. et in eo nec enim nauicula quicquidlibet parua nauis
 quam formidaret. ptea ab eodem loco usque ad uillam prefatam
 facta uidebantur esse desuper indurata uelut quedam tectorum um
 bracula. ut nec uentus nec pluuia nec aliud maris. **A**erisue
 incommodum abbas nauigaturus nocte nullatenus perualeret.
Quam abbatis uisionem nos modo sic possumus interpretari.
 quod ab illo loco usque ad cenobium suum. licet inter multa terre ma
 risque pericula diuina tamen protectione in reditu suo tutum iter habi
 turus esset. et prefate uille ipsius uiri sicut ac mulieres primi ex
 omnibus apud claustrum pisense sacris essent occisuri reliquos
 sic natos. expressa rei ueritate hoc ipsum apparuit.

Non est facile casus omnis atque pericula memorare
 quibus et abbas ipse et hi qui cum ipso in eadem nauis
 ferebantur frequenter expauescerent. Sed ipse tanto amplius
 quanto plus amabat. ea que perdere metuebat. Sed in tanto
 timore et periculo dominus ei maiorem fere quam ipse sperare poterat
 gratiam sue protectionis exhibuit. **E**xtremabant ei frequent
 naues piratarum que uel aliis spoliatis. uel alias spoliare cupien
 tes. hac uisa subita mansuetudine mitestabant et eam
 omni reuerentia pacifice salutantes. **I**lesam abire non tam
 sinebant quam sine rogebant. **V**irtus enim dei erat que et il
 las poterat coherere et istam securo cursu ad portum perducere.
 Post multos itaque labores et pericula non pauca nauis illa mar

hinc uel potius dei et sanctarum eius reliquiarum ad portum vene-
nie perducta est. Inuigilanti penthecostes. ubi tunc applicuisset abbas
et de statu terre satis dissimulante inquireret. respondit non
minus periculi et timoris interea superesse quam in mari periculis.
Totam quippe ytaliam per quam ei transitus erat. in ferro
re ac strepitu bellorum postam afferebant. Ipse uero si-
ens quia idem deus potens est interea et in mari. et qui eum
in mari saluauerat. saluare poterat et interea periculis equis
sibi et suis et sanctis de ferendis confidens. quibus sed tamen
non absque metu et solitudine versus alpes iter arripuit.
Cum autem ei frequentium armorum cohortes occurrerent. quod admodum
aliud nisi ad predandum et rapiendum exierant. subito
quodam terrore percussus oblatam sibi predam inestimabilem
tamen ea indigni timide abhorrebant. et cedentes deuina
summario qui sancta tunc sacris ferebat reliquiis per medium
sui transitum prestabant in notum. Transiens igitur martino
totam ytaliam. et post illam alpes aspinas. post quas
etiam loca multa periculosa et plena latronibus urbem basile-
am de qua primo sue peregrinationis iter inchoauerat. le-
uissime ingressus est. ac primo omnium beate virginis ecclesiam
petens. tunc et peregre proficiscens deuote se commendauerat.
quantas potuit ei gratiarum retulit actiones. quod eum apud di-
lectum filium suum eiusdem filii sui reliquiis honorasset.
et de tot ac tantis periculis exemptum. letum et in columnam redux-
isset. Unde et altare ipsius quod in ipsa ecclesia celebrandum
habet. palla nobili decorauit. Episcopo quoque eiusdem urbis domino
lutholdo. et aliis quibusdam personis et ecclesiis eiusdem loci
donauit sua satis liberaliter erogauit. Mansit autem in loco
paucis diebus. donec ei fratres sui qui iam reditum eius ante-
pant. reuerentem ut dignum erat occurrerent. Cum quibus ipse as-
sumptis quoque aliis deuinitate quam pluribus. qui eum gratissime
prosequerentur ad pisensem monasterium egregie quibus sed tamen
multa deuotionis humilitate. se contulit. Vbi etiam toto semper
conuentu. tam ei quam sacris quas afferebat reliquiis

adportam hūiliter reuerente in uirtute sancti iohis bap^{te}. am hora
 triarū triumphales illas p^{re}de manubias gaudentibz
 t^{er}ris et deū corde et uoce laudantibz in ipām muexit eccliaz
 et in ipō altari maiori qua potuit reuerenti collocauit

Benedictus itaqz sit deus qui facit mirabilia magna
 solus. qui p^{er} ineffabilem uirtutem et misericordiam
 suam p^{re}senssem respexit. et illustrauit eccliam. per
 q^{uod} sue gracie donatua. q^{uod} p^{er} venerabilem uirū iam se
 pe dictum martinū abbatem ad nos hūmilitate dignatus
 est. quorū p^{ri}ncipia et p^{ri}ncipis exultat ecclia et iporū p^{ro}cinis q^{ui}libz
 anima fidelis apud deū adiuuat^{ur} et p^{er}ficiat de quibz ut lege
 tibz inor fides aspiuat^{ur} q^{uod} ex ipis p^{ro}prijs duxim^{us} titulis
 expmenda

Primum igit^{ur} et g^{ra}uissimū ymo in omni ueneratione dignissimū
 uestigū sanguinis d^{omi}ni n^{ost}ri ihu x^pi. qui pro redemptione totius g^{en}is
 hūani effusus est. Scdm uero lignū ē d^{omi}nice crucis. in q^{uo} filius p^{at}ris
 p^{ro} nobis ymolat^{us} ueteris ade nouus adam debitū expuluit. Tercū
 est nō modica portio s^{an}cti iohannis p^{re}cursoris d^{omi}ni. Quartū uero brachi
 um s^{an}cti iacobi apli cui^{us} memoria p^{ri}mu^mam uen^{er}is h^{ab}et etiam. Sūt
 etiā aliorū s^{an}cto^{rum} reliq^{ue} quorū nōia subsecūt^{ur}. Cristoffoi m^{er}itis. Ge
 orgij m^{er}itis. Theodori m^{er}itis. Item pes s^{an}cti Cosme m^{er}itis. Itē de capite
 Cipriani m^{er}itis. Item panthaleonis m^{er}itis. Itē dens s^{an}cti laurencij. Item
 Demetriū m^{er}itis. Itē stephani p^{ro}thom^{er}itis. Itē vincetū adu^{er}si d^{omi}nici
 t^{er}ti et s^{an}cto^{rum} eius. Crisostomū et d^{omi}nice m^{er}itis. Itē geruasij et p^{ro}thasij
 m^{er}itis. p^{ri}mi m^{er}itis. Georgij et bachi m^{er}itis. p^{ro}thi m^{er}itis. iohis et pauli
 m^{er}itis. Item de loco natiuitat^{is} d^{omi}ni. De loco Caluarie. De sepul
 chro d^{omi}ni. De lapide reuoluto. De loco d^{omi}nice ascensionis. De lapi
 de ubi iohannes stetit q^{uod} d^{omi}ni baptizauit. De loco ubi x^pus
 lazareū suscitauit. De lapide sup quem x^pus in templū ē p^{re}sentat^{us}.
 De lapide sup quo iacob obdormiuit. De lapide ubi x^pus ieiunauit
 De lapide ubi x^pus orauit. De tabula sup qua x^pus cenauit. De
 loco ubi captus est. De loco ubi mater d^{omi}ni migravit. De sepul
 chro eius. De sepulchro s^{an}cti petri apli. De reliquijs s^{an}cto^{rum} ap^{osto}lo^{rum}
 andree et philippi. De loco ubi d^{omi}nus moysi legem dedit. De

his patriarchis Abraham Isaac et Iacob. Ite si nicolai epi Ite
adelai epi Ite agreii epi Ite si iohis Crisostomi Ite iohans
elemosinarii De lacte matris dñi. Item margarethe ppetue
agathe agneth lucie Cencie adelgudis et eufemie virginu.
Eactū et actū est hoc anno dñi millesimo ducesimo quinto do
mine incarnationis Regnate philippo Romano p̄sidente
Sac̄ste Romane ec̄c̄e Innocēto summo pontifice Sub ep̄s
lutholdo Basiliē et henrico Argentinen

Dico igitur fidelis aliud ul' credere det ul' etiam
opinari. quā hoc actū ēē diuine gracie respectu.
ut tot et tante tam celebres relique p̄ hominē
seipm̄ in tanta hūilitate tō seruante. inter tot rerum
impedimēta ad nr̄am pueniret ec̄cliam. In quaru ad
uentu tota ut credimq̄ theutoria et qui apud seipm̄ leuor
et apud homines famosior. et apud deū cepit h̄i felicioz.
Nullus ergo ut alia multa ut hoc fortuitu estimet e
uenisse q̄ utiqz nil aliud ēēt nisi magnis dei opibus
debitū splendorē calūpniando detrahere. Si em̄ illa
maxime ciuitatis. de qua hec om̄ia hislata sūt. tam in
credibilem et subitam expugnationem. et ordinē causaz
p̄cedentiū et hisitū martini abbatis tra et mari p̄lo
sum et tamē protegente deo de longis om̄ibz in offensū
diligent' attendimq̄. Hec om̄ia p̄fecto nō ēē casus fortu
itu sed muneris diuine luce clariis appebit. Quia p̄
om̄es optet qui ul' ista uident ul' audiūt. opus dei quo
auctore dei facta sūt in om̄ibz venerari et credere et ab
ip̄o sue fidei ac deuotionis p̄miū p̄stolari

O Et his aut ip̄is celestis gr̄e dom̄s. que dñs iam
sepiissime dēo famulo suo abbati martino et
p̄ipm̄ ec̄clie p̄sien̄ contulerat. eadem ec̄clia ad ho
nozem dei et totiqz Romani imp̄ii. dño philippo sēmissio
imp̄atori laudabilem ualde gaudet portionem. Tablam
uidebz q̄dam inestimabilis fere p̄ciū auro et gemmis.
p̄ciosas operosissime exornatam. et plima starū reliq̄

arū gñā longe aūo et gemmis p̄ciosiora. ibi diligent' re
 cōdita cōtinentem. Quam tablam grecorū Impator in
 solempnibus festis uelut qđd certū pignus Imperū gesta
 re cōsueue rat de collo suo cathāna aurea dependentem
 Cui tabu le p̄t aurū ul' alias gēmas quā plūmas sappis
 vnus mire magnitudinis infixus est. passionē dñi sibi
 in sculptam et b̄te virginis et iohis ew̄ntē ymagines. hinc
 inde assistentes. Est etiam sappheus ibidem qđ admirā
 de quātitatis. cui dñia maiestas que nlla prorsus ymagi
 ne p̄prie rep̄ntari ualet. artificiose tñ ita fieri potuit
 in sculpta est. Quod utiqz mung Inuictissim⁹ rex philipp⁹
 iuuenis quibz etate sed in dei timore et om̄i morū hōesta
 te maturus. tanta mentis bēuolēti et gr̄arū actione su
 stept. ut ip̄am etiam p̄sente eccliam. cū om̄ibz possessio
 nibz suis in suam suscep̄t p̄tectionem. et alias omnes
 reliquas quas martīn⁹ attulerat. ei p̄petuo possidēdas
 Impiali p̄uilegio cōfirmaret. Scripsit aut hanc hystoriā
 magister gūntherus quidam tūc mōchus. p̄us aut Scolā
 sticus vir admodū liberalit' eruditus. Cui etiā rebz ip̄is
 quas p̄bebat uehementer applaudens. id habebat inten
 nomis ac fidei. ut ab illo qui hec p̄ fideles suos opari dig
 natus fuerat. etiā ip̄e dñorū relator opm uitam acciper
 sempitnam.

10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532

Tabula capitorū sequentis epistole S. 3

Incipitur nouicius q̄ cū feruidus et deuotus
religionē intrass̄ tepidus cupit ad ordinē suū
p̄orem reuerti capitulu p̄mū

Qualit̄ spūs erroris tepidū tēnens ei ad memoriā
reduat dona q̄ accepisse in p̄ore ordine videbā ut
cum abstrahat facilius ca^m 2^m

Cōquerit̄ nouicius de duricia mentis q̄ in ordinē car-
thusiē habz et p̄t hoc ad religionē pristina delibe-
rat remeare ca^m 3^m

Rephendit̄ nouicius qui pat̄m suū excusās se iusti-
ficat volens facē mala ut uelant bona ibi nota q̄
manis sit gracia lacrimarū ca^m 4^m

Quomō tā gracia lacrimarū q̄ cetera dei dona p̄t
cor̄ abusū et ingratiitudinē in p̄mae hoīs cōtūtur
Ad suos optat redire nouicius ut sit ca^m 5^m

alijs in exemplū s̄ attenta sua debilitate multis et
magnis se cōmittit piculis ca^m 6^m

Quercū nouicio tur deuotior fuit in p̄ori ordine
q̄ mō point̄ exēplū de augmēto corporalis lucis et
qualit̄ debet ueritatē agnitam cōfitei ca^m 7^m

Cōpat̄ p̄fectus cōuersi hoīs ad deū mulier̄ pregna-
ti que cū delat̄ioe q̄dē cōcipit sed cū gemitu pturit
et dolore ca^m 8^m

In spe future deuotōis patient̄ tolleranda est ad tē-
pus instans duricia et qualit̄ gracia deuotōis inter-
dū pro occulto p̄cō subtrahit̄ ca^m 9^m

Anima suam uilitatē et indignitatē ignorās petit
sibi grandia sed sup̄ hac temeritate dure cōpulsā a

sanctis arguitur **capitulum 10^m**

Non debet indignari anima si alijs admissa
repellit^r sed semper debet humiliari et ponit^r optimu
exemplu de muliere thimanea **capitulum 11^m**

Utilius est acquirere arma bellum contra temptatores
quam solam deuotionis dulcedinem appetere et de du
plici armorum dicitur **13^m**

26 Arguit^r quod non ex amore sed pro mercede seruit domino
quia cum gratia deuotionis subtrahit^r non debet alio
modo esse in exercitio robustior cum ignoret quid se
expediens **capitulum 12^m**

a La scilicet ostentatio quam mundanorum peritiam in exercitio fortitudinis
proponunt^r et de iusta remuneratione victoris et victi

Cum tranquillitas deuotionis aridet
nulla homini debet esse seruitas et admonet^r ut sta
bilis in hac sua uocatione permaneat **capitulum 13^m**

Obiurgat^r qui questionibus secularibus sancte quas re
liquat rursus intendit et de hijs que per studium sa
cre scripture homini conferunt^r **capitulum 16^m**

De excellentia et dignitate et utilitate sacre scripture
et quantum quibuslibet alijs scientijs collata preeminet

Non est mirandum si sacra scriptura
a rebus seculi amatoribus quod non intelligit^r contempnit^r
et admonet^r ut omisso rectisq; aliarum scientiarum studio
is amor illius incubat **capitulum 18^m**

Exhortatio ad cōstātiā suscepti ppositi tūcā nō
 iūno Cartusien dūcā Incepit nouitius q̄ tū
 feruētus et deuotus r̄ugionē intrasset repidus
 cupit ad ordinē priore reueri Capit^m p̄mum d

Olectissimo in xpi viscib⁹ fr̄
 fr̄ n^r Gaude in dñō semper
 Erant sermo inter fr̄s q̄ tuam
 velis deferre collōnē. et per ali
 ā viā reūti in regionē tuā Atq̄
 vānā mi fr̄at p̄eagre nō proficiāis in r̄gio
 nē longinquā in qua cupias de siliquis porcor
 ventrē imple^r Erūpe qui repletus pro p̄aib⁹
 pus te locaueas Si enī descendeis de iherl̄m in
 iherico vt illa q̄ p̄terit figura huius mūdi tue
 inopie sit supplemētū nūq̄ nō terra illa spi
 nas et tribulos ḡminabit tibi In qua semina
 tur multū et infertur parū Etā si dederis p̄a
 osa queq̄ ad refocillādā aīmā Vc^r ve quia sēp
 eris egestate et fame sterilis appēdens argētū
 tuū et nō in panibus et labore tuū nō in sa
 turitate Nā et aque furtiue q̄ dulciores vidē
 tur ignē qui dicit nūq̄ sufficit nō possūt ex
 tinguē quin potius oīs q̄ bibeūt ex aqua hac
 siet in eternū Quā subito mutatus es in
 virū alterū nō plane mutacōne dextē extel
 si Sed velud stultus qui vt lūna mutatur
 et nūq̄ in eodē statu pmanet Quā enī re a
 apud nos indiges ut q̄ras ure ad terrā tuā
 vt tursū fodias tibi cisternas dissipatas nō

a ad phil²

b 10²⁰ Cadheb¹⁰

D nath²⁰

E lute¹¹

f 1 Regū²⁰

g lute¹⁰

h 1 Cor¹¹

i 2a Cor¹⁰

k gen²⁹ 1 agge¹

l 1¹⁰

m 1³⁰

n 1¹¹

p p̄bior⁹⁰

q p̄bior²⁰

r 1¹⁰

s 1¹⁰

t p̄b¹⁶

v 1²¹

w 1¹³

x 3²⁰ Regū²⁰

y 1³⁰

2 Jo qto
9 hōnos 20
A ysaye 12
6 eze 23
E Apo 11
D rumei 11
E Exo 16
Jf iſaie 8
S Ro 1
h Ro 14
J ysaye 19
K Mathei 20
I philippē 30
m ps 12
K Mathei 20
D wala 40
A Act 9to
26 Jo 1to
C ysaye 39
D Eia 12
E 2a thi 20
Jf pūb 102 20
S Corūthi qto
h lute 5 to
J Sapi 20

valentes cōtine^r aquas cū ad manūshabe
as fontē aque viue salientis in vitā etnā
Puto si probas vtiliora instructus plegē
eleges nobiscū hauriē aquas de fontibus
saluatoris in gaudio magis quā de calice
lato et profūdo potare usq; ad feres quē
habet in manu sua babilō mater for
tationū et abhominacionū terre Quod
si recordāis pisnū quos comedebas i egi
pto gratis dū sederes sup ollas carniū cō
dens pigua et bibens mulsum nō ignoras
frater facti enī legē loquor q; regnū dei
nō est esca et potus At si is qui sup astr
celi voluit exaltāe solū suū oñderit tibi
omīa regnā mūdi et gloriā corū certe her
omīa arbitrai debueas ut stercora ut xpī
lucifacēs dicens ei Quid enī michi est in
celo et a te qd volui sup trā forsūtā gra
uaris portare pondus diei et estus Pseri
cū difficile sit carnē suā crucifigē cū vicijs
et cōcupiscētijs et deinde p multas tribu
laciōes intrare in regnū dei Scrutare ergo
scripturas et reqre diligēt in libro dñi qm
tinz smones rāssimos et ueritate plenos
vt noucis qz si cōpatimur et cōregnabi
mus Malū ē malū ē dicit omīs ēptor sed
cū recesserit tūc gloriabit^r cū saluet id mo
mētaneū et leue tribulaciōis nrē reddat
mensurā coagitātā et supeffluētē In pau

as enī uerati in multis bñ disponēt^r quia
 reuera nō sunt cōdignē^r passionēs huius
 temporis ad futurā gloriā q̄ euclabitur
 in nobis. Nō solū autē sed et in pñti secul
 lo neq̄ iuxta ē dñs hys q̄ tribulato sunt
 corde ut sicut habūdant passioēs xpī i ipīs
 ita et p xpīm corū habūdet cōsolatio. Neme
 morae autē pustinos dies in q̄bus illuīna
 tus magnū certamē sustinuisti passionū
 qm̄ in manu potētī et brachio extelso, ppe
 raui dñs educē te de medio iniquitatū cōte
 rēs cathenā terribilis tue ut erectus incede
 res herole inq̄ tū zelus domus dei cōcede
 ret te quot adūsīs plagatus fueris in do
 mo corū qui diligebāt te q̄ utiq̄ emula
 bantur te nō bñ qm̄ iūmūi domestici eius
 Deniq̄ uenit pluuia et flauerūt vēti in
 domū tuā nec cecidit ī tātū ut magis eli
 geres affligi tū populo dei q̄ tēporalis
 pñi iocūditatē habere. manus enī dñi erat
 tecū cōfortās te. Cū enī detreūisses ī pposito
 cordis pmanē ī dñō bonus dñs cōfortans
 in die tribulatiōis effudit framicā adūs
 cos q̄ te pseq̄bātur. Dixitq̄ tibi nichil ho
 rū timeas que passurus es q̄a ego p̄otec
 tor tuus sū et merces tua magna nimis
 Et nūc egredē de egipto ut sacrifices mit
 thi in deserto. Et q̄a corpus qd̄ corrūpit^r
 aggrauat aīaz date sūt ale due aq̄le mag

Ad rōs

Ad gala 10

Ad p̄s 33

Ad 2a Cori 10

Ad hebre 10

Ad p̄s 131

Ad sapi q̄to

Ad leui 26

Ad p̄s 58

Ad 3a thee 13

Ad gala q̄to

Ad r̄uche 10

Ad m̄ta

Ad hebre 11

Ad Eze 30

Ad Actu vi

Ad 1a cori 10

Ad p̄s 340

Ad Apo 20

Ad gene 11

Ad Ero 4

Ad Sapi 9

Ad Apo 12

h¹a Ad tho¹a

I Job 39

R ps 39

I Jhe¹ 12

12 gala 1

R ps 101

10 ps 13

P q Reg 6

O ps 61

R ps 20

S gene 19

A Malach¹ 30

25 Job 4

C gene 41

D Acti¹ 9

E ysap¹ 10

F Apo 30

S ps 10

h Jhe¹ 12

I Job 40

R q¹ 1

I deu 28

ne ut uolaes in desertu locu paratu tibi
a deo ut solliatus esses q sunt dñi quo pla
ceres deo q dimisit onagrū liberū et de
dit ei in solitudine domu Tūc imissū est
in os tuū tantū nouū carmē deo nrō
et dicebas laudate dñm Cantate dñō
liberauit animā paupis de manu malo
rū Curtebas bñ q̄s te fascinauit ut pro
nihilō habēs terrā desiderabilē que luct
cultores habeat fortissimos plūres tamē
nobiscū sūt q̄ cū illis Quis nō timeat
terribilē i cōsilijs sup filios hoīmū Si sic
pūentus in bñdictiōibus dulcedis cū
ore loth post tergū respexit dices Vani
ē q̄ seruiut deo fateor ihorruerūt pili car
nis mee ubi auditū est celeb¹ sermone
ulgatū q̄ homo feruēs spū et potens
in scripturis caput habēt lāgwidū et co
merens adeo ut tepidus iaperet iā eu
m iamq̄ ex ore dñi Qualiter spūs ero
ris tepidum cernens ei ad meōnā reduit de
dona que accepisse videbat in p̄ore ordine
Terū is qui ut att̄hat fanlius cū En
sagittat in obsauro rōs corde et de
industria soluit cor virorū bellatorū q̄ re
māserūt in ciuitate ne possit man¹ eorū
imple qd̄ ceperāt Venit ad te in uestimē
tis ouilū ut reducēt te p viā de qua p̄ce
pit tibi dñs ut cā āplius nō vides Cum

cū paulatī cepisset tēdē cor tuū itineis et
 laboris stetit quidā añ oculos tuos tuus
 vultū nō agnoscebas habēns qdē specē
 pietatis sed uirtutē eius abnegās cū sit ū
 mīcus omīs iusticie nō desinēs subūtere
 vias dñi rēas q̄ fictis ūbis de te negociaū
 q̄rens intēdit rapere pauperē dū att̄hit
 eū et exultās sicut victor rapta p̄da qñ di
 uidit spolia dicit deus deliq̄t cū psequar
 et cōphendā illū. Nā iuenitur apud eū ē
 et nō quia vlt et nō vlt piger nec ē pfecto
 in eodē sensu et in eadē sciēcia Ignorās -
 q̄ppe q̄ optimū sit gracia stabilire cor silis
 ē fluctui maris q̄ a uento mouetur et cū
 fertur Adeoq̄ illic trepidat timore ubi nō
 timor ē ut t̄reat cū sonitus folij uolantis
 Deniq̄ si credit inocēs omī uerbo nōne
 doctriinis uariis et peregrinis abduretur
 protin⁹ nesciēs probac̄ spūs si ex deo sint
 Egre diar - igit̄ et ero spūs mendax ī aure
 eius treboq̄ cū p sōpnia et p uisiones hor
 rore cōtūāā donet magis magisq̄ p̄time
 tat cor eius et instar aq̄ liq̄fiat Si uero
 quasi leo cōfidens absq̄ terrore p̄māserit
 loquar ei uerba pacifica in dolo Et vultu
 protaā blādiēs irreat cū multis sermoib⁹
 nō q̄rat qd̄ sibi ē vtile s̄ qd̄ multis ut sal
 ui fiant Hāc enī vana psuasioē delusus
 spōte cōsentiāt hūtare mecū optās anathe

12. Ruī 21

12. Job 4

12. E thi 30

12. Actū 13

12. 2^a pe 20

12. ps 90

12. psalē 90

12. ps 10

12. 2^a Cor 10

12. ps 13

12. 1^a Cor 10

12. heb 13

12. Jacobi 10

12. ps 12

12. leui 26

12. psalē 9

12. hebre 13

12. 10 4to

12. 3° Reg 22

12. Job 10

12. Josue 10

12. psalē 26

12. mathabeon 10

12. psalē 10

12. 1^a cor 10

12. 2^a pali 23

12. uidit 12

12. Rōnos 90

p. pubioz 10

q. ps 82

r. gala 4to

f. math 13

a. ead. 9°

b. mat 13

r. exodi 11

d. ps 11

c. ps 52

f. ps 108

g. eph. 1°

h. job 21

i. ps 43

l. heset 1°

m. Colo 3

n. 2^a cor. 11

o. job 30

p. Ezechie 24°

q. matha 1°

r. apoc. 12

f. job 41°

t. 2^a thessa 2°

arguar. v. publi 30

ma esse a xpo pro fratribus suis ut saluos faciat
aliquos ex illis et ignorabit qd ad vincula sa-
ta erat et qd de piculo anime illius agitur Et
ut testimoia mea credibilia fiant ei nimis
facilius qz iterum conuatur ad infirma et ex
na elementa mundi proferat de thesauro meo
noua et uetera ut discat non desere amicum
antiquum quia nouus non erit similis illi et
dicat. Proinde dixeram tibi qd terra illa pessima
est et deuorat habitatores suos Sed et tu
illius scio qd homo durus est cum austeritate
imperas et potentia ita ut nemini possit qd
qd pacifice loqui Ego uero qd feci tibi aut qd
molestus fui tibi Reduc in memoria Cum
quietus essem in domo mea florens in pa-
lacio meo et in bonis corporis a fructu fru-
menti vini et olei multiplicatus eras et
ut nichil deesset tibi in ulla gratia in spu
sugebas mel de petra oleum de saxo durissimo
et pre ubertate lac comedebas deuotionis bu-
rum. Nunc uero nudatus atqz consuptus ubi
qso es. Saltem nunc memor esto unde exardui
et agens penitentiam prima opa fac et rure
in loco quo creatus es quia ex quo recessisti
ab eo muenerunt multa mala. Hec et huius
similia draco qd descendit ad te habes iram
magnam insufflat sed utinam reuelet dominus fa-
ciem indumentum eius ut destructus illustratus
aduertus sui mueniat qz mendax. O plene

omni dolo et fallacia frustra iniquitate medi-
 tatus est in cubili tuo ut iaceres rethe an-
 oculos pēnatorū ponet dñs frenū in
 maxillis tuis et reducet te per viā qua
 uicisti nec impleb⁹ uentrē tuū tencritudine
 frīs quē expetisti ut eū tribuares sicut tri-
 tū. Ecce vir bone quonā mō ille q⁹ artuit
 querēs q⁹ deuoret qui insidiat⁹ quasi leo in
 spelūca sua ecce quomō posuit uelamē sup
 facē suā et abscondit uultū suū ne quis cō-
 templetur eū. Trāsfignāuit enī se in āgelū
 luas depīgēs oculos suos sibi et oñdit tibi
 viā que uidet⁹ hoīni bona sed nouissima
 eius ducūt ad mortē. Prā ut tua testat⁹
 eplā que satur et legitur ab omībus tua
 defēsiō apud eos q⁹ te interrogāt her ē. Ecce in
 pōri monasterio meo in quo uocauēat^r
 me dñs ex utero seruū sibi olim cōstituēs
 etā garrulus^m et uagus et mēctus impa-
 tiens aurāq⁹ carnis facēs in desiderijs ui-
 uebā sine lege aliqñ et tūgēs me ambu-
 labā ubi uolebā trāsgrediēs tēminos āti-
 quos quos posuerūt prēs mei⁹ erat sicut
 populus sic sacerdos. Deus q⁹ diues est ī
 misericōdia uictū suū nō desperit sed opi ma-
 nuū suarū porrēxit dextera. Et sepius eti-
 am tūc uisitauit me oriēs ex alto dū enī
 mediū silentiū tenerēt omīa qñ solet so-
 por occupāe hoīes et dormiūt in laulo tūc

x actu 13/17 pñs 24

3 prou 10

2 ysaye 31

9 ieremie 40

a luce 22

b i pe 1

c pñs 9

d exodi 34

e iob 34

f 2a cor 11

g 1a regu 9

h pñbiox 14

12a cor 1the 30

k ysaye 49

l pñbiox 10

m rō 12

n rōnos 4to

o ioh 24

p prou 22

q ysaye 33

r ephe 2

s pñs 68

t iob 14

u luce 10

x sapie 18

y iob 4to

b 2ª corin 12

t ps 108

o ma 6

e ysaye 38

f ps 111

g can 11

h gene a

i ps 6

k ps 31

l ezech 16

m nuu 17

n ps 24

p gene 49°

q ysaye 66

r ps 17

s ps 138

t ysaye 37

v luc 10° r eze 38

y iudith 2^e

z ps 101

aa sap 11

ab ysaye 48

ac can 2

ut min⁹ sapiens dico media nocte surge-
ba ad confitendu dno et clauso cubiculo
oraba prem in abscondito sic cogitabant
omnes anos meos i amaritudine aie mee
sz et tunc nichilomin⁹ anos eternos in
mente habui q ai uenerit ualiditatis ar-
guetur pterita Tuncq rupti sunt fontes
abyssi magne et facta e pluuia sup terra
ita ut lauare p singulas noctes laui me
u rugiens gemitu cordis mei sup omes
abominacoes quas opari solz impius
in quibus secutus fuera cogitacoes meas
et oculos p res uarias fornicates O que-
ries illo in tempore deus molliuit cor meum
ut fieret tanq cera liquescens in medio uen-
tris mei et erupebat lacrimae nec me po-
teram contine Et hinc qde uermē q nō mo-
ritur et ignē q nō extinguit ptimefcēs
hinc uēo ad delitacoēs que sūt in tertia de-
usq in finē ahelās eratq nox illa illumi-
natio mea in delictis meis Interdū quoq fu-
giebat dolor et gemitus et erat michi gaudi-
um et exultatio quasi in delictis paradisi de-
fuissem Et quous ppter hoc nō deserere adiuc-
coēs meas et uia durissimā p quā ambu-
laē cōsueuerā tamē misericors et miserator
dn̄s dissimulās pccā hominū ppter penitē-
am infrenabat os meū laude sua ne inter-
rē Et fruct⁹ illius dulcis gutturi meo Cāc

^b digesto paulisper vmo quo madebā et vidēs q̄
vilis factus essem nimis iterās vias meas
trahēte me deo in vinctulis caritatis cōpūctū
sum ^c corde et optauī probac̄e ponora ne cōpu-
trescere ut iumētū i stercore suo Ceterū ut ca-
ritas mea magis ac magis habūdaret et ne
amplius trēdere a tergo dñi ^k pposui redde uo-
ta mea que distulerūt labia mea sciens pro-
certo q̄ deo displiceat infidelis et stulta pro-

missio **Conquerit^r nouitius de duritia mentis**
quā habet in ordine carthusiensiū et p̄t^r hoc
ad religionē deliberat remeare Cap^m tertiu

Diuus rei gracia exiū de terra ^{ad id id}
et de cōgnatiōe mea p̄ore saluet ordie
meo q̄ me p̄ euāgeluū in xp̄o genucat et
veni in hoc loco horrons et vaste solitudis
ne videre mala que fiūt sub sole sed^a sedēs
solitarius et tacens leuare me supra me Cre-
didi frustra errore deceptus q̄ dñs michi p̄-
plueret panē de celo et cibaria mittet in ha-
būdanciā ut sicut adipe et p̄guedine deuo-
tiōis repleta aīa mea in via testimoniū dī
delatēretur sicut in oībus diuicis Si enī sup̄
eminēs magnitudo v̄tutis dei q̄nq̄ inueit̄ur
in terra suauit^r viuētū q̄to magis apud
eos q̄ p̄t^r uerba labiorū dei custodiūt vias
duras dicentes ei qm̄ ^k p̄t^r te mortificamur
tota die Cū ergo cōsilio sciētū leges et iura
maior^r cepissēs in hac religionē mortificac̄e

b 1 Regū 10
c 1hēme 20
d ozee 11
e artuū 20
f phi 10
g Johā 10
h phi 20
i p̄ 1 Reg 12
k p̄ 610
l eccl̄ 11 to

m ephe 3/11 gell

o 1 cori 11 to
p deu 32
q et tes 410
a treno 30
b iob 11 to
c exo 11
d 11
e p̄ 62
f p̄ 108
g ephe 10
h iob 21
i p̄ 16

k p̄ 43
l hebr̄ p̄mo
m colo 30

n corinthie 11

o iob 30

p ps 42

q ieremie 20

r ps 108

s iob 30

t ps 42

u ps 119

x ps 93

y iob 41

z deu 28

2 2 regu 10

g ps 26

a pabioz 4to

b ps 104

c apo 20

d iro 1

e ps 31

f exodi 32

g ps 62

h

i iob 610

k ione 2

l abacuc 10

m treno 30

n

o m 4to

p ps 103

q ps 106

membra mea que sunt sup terrā in laborib⁹
in ieiunijs multis in fame et siti in frigore
et nuditate protin⁹ uersa ē in luctū cytha
ra mea et clamaui ueratus a tribulacōe
malorū et dolore. **B**eduxisti me dñe et se
ductus sū et cōfudisti me ab exspectacōe
mea qm̄ exspectabā bona et uenerūt mi
chi mala. **E**t ubi est talis inebriās et p̄lax
in quo dudū potū dabas michi in lacrimis
in mensurā ut ut cōsolacōes tue letificaret
auimā. **E**cce indurātū est cor meū sicut la
pis et celū q̄ supra me est fit eneū adeo ut
nec rōs nec pluuia ueniāt sup me eo q̄ do
min⁹ declinauit in ira a seruo suo. **C**ur de
testatus sum disciplinā nec audiui uocē
docentis me ne omnino p̄t̄sire de gēte in
gentē et de regno eius ad populū alterū
tū nollet mitte^r sup me aliud p̄dus. **G**ra
or fore si sic p̄mansisse secūdu^m suū cōsiliū.
Dereor autem ne dñs cuius iudicia aby
sus multa callide eduxerit me de egipto
ut in terra deserta et in uia et in aquosa nō
sit q̄ refrigeret linguā meā in hac tēptā
cionū flāma. **M**erito uerba mea dolore sūt
plena ut bñ irascor ego usq̄ ad mortē. **D**ñe
quo dñe clamabo et nō exaudies et auer
tas faciē tuā a singultu meo et clamorib⁹.
Tu semp plus super iustos et iustos ut
potēt onagri in sin sua. **E**t nūc dñe cōtines

mira misericordias tuas Bene et ego sicut fe-
 nu acui florare desup celi et nubes pluāt
 ymbrem et qui arentē terrā et austrālē de-
 dit uigat et irrigat aquis ut seminās in la-
 trimis in exultatōe metā Ego ille quondā
 opulentus ad nichilū redactus sum et nesciui
 quāqdem expectaui pacem et nō uenit et tē-
 pus deuotōis et ecce tēptatio Et quis poterit
 stare Rōne melius est reuerti in egiptū q̄
 mori in hac solitudine in qua errātes hoīes
 proficiunt i per et secūdu duriciā suā et cor
 impenitēs thesaurizant sibi irā An putatis
 q̄ manit scriptura dicat nō est bonū hoīne
 esse solū et rursum be soli quia cū ceciderit nō
 habet subleuantē Si in ea uocacōe quo uo-
 catus fuerā pmasissē habitassē utiqz in pa-
 te sup terrā et profāis meus manifestus esset
 omībus q̄ ex bonis opibus me cōsiderātes
 glorificaret deū in die uisitacōis Be addit do-
 min⁹ dolorē dolorū meo et cōcidit me vulnē
 sup uolnus Etā em̄ volui pegrināi ubiqz
 michi utile esse prospicere nō solū nullum
 emolimētū habui q̄ ambulauī tristis corā
 dñō sed insup nudus sum et indigeo victu
 cotidiano cū nō sit in domo mea panis ne-
 q̄ uestimētū Quis michi det ut sim iuxta
 menses pristinos q̄ secreto dñs erat meū
 in tabernaculo meo q̄ plorās plorabā in
 nocte et dirigebatur oratio mea sicut nūc

r ps 102
 f psa 61
 r ysaie 120
 v ps 21
 x iob 16
 y ps 12
 z ieremias
 z apoc 6
 y exodi 14
 a 2ª thi 30
 a rōno 20
 b iacobi 40
 r genes 10
 o etia. tes qto
 e cor 10
 f baruch qto
 g thi qto
 h i pe 20
 t ieremias
 k iob 16
 l iudith 11
 m malachi 30
 n iero 20
 o ysa 3
 p iob 29
 q etia 10
 r ps 140

f gala 1to

t 2^a cori 10

v luce 11

e osee 20

p rōnos 30

3 rōnos 10

= sapie 11

9 ps 144

a sa 6

b ps 23

r ioha 4to

d ps 102

e i cori 6

f thi 4to

g iohis 6

h thi 4to

i. publicor 20

k luce 18

l i cori 8

m ysa 12

n iohelis 20

o j thi 4to

p ysa 48

q i cori 13

r em 30

s mathe 1

a ps 82

opa

sū in cōspectu dei Itaq; de cetēo nemo michi
molestus sit dices q; leuitate usus sū et q;
cogito secūdū carnem cogito si ruerit in
domū meā vñ exiū quia proxsus melius
michi tūc erat tūc magis q; nūc An solu
riorū deus tm̄ nōne et oīni Certe diues est
in omēs qui inuocāt illū et nichil odit co
rū q; fecit cū sint miserationes eius sup om̄
eius et equalit sit ei cura de oībus Dñi est
terra et plenitudo eius Ita ut neq; iherosolima
neq; in monte hoc tm̄ adoretur pater sed in
omni loco dñatōis eius q; adheret dño vni
sp̄t ē cū eo. Ceterū hec corporalis exerceat
ad modicū utilis est q̄uis p eā nō nulli fa
cta arbitretur obsequi se prestat deo Pietas
autē et deuotio ad omīa valet promissioni
habens vite que nūc est et future Nam
in dextera eius lōgitudō vite in sinistra
illius diuitie et gloria Porro si ieiunauit
bis in sabbato et nō cōcedā carnē meternū
et studuō quasi circulū torq̄re caput meū
ac sacū et filiū sternerē nūq; q; scinde cōs
et nō uestimēta p̄cepit q; creauit omīa ad
p̄cipiendū nū grāx actōe fidelib; nūq; co
tribit hoc ieiunū acceptabile dño eadē
tradidit corpus meū ita ut ardeā caritate
autē et deuotionē nō habuero nichil sum
quia cor durū male habebit in nouiss
die Sed bñ q; lugent astensioēs in corde

suo disponētes in ualle lacrimarū qm̄ do-
min⁹ post lacrimationē et fletū exultatō-
nē infundet abstergēs omnē lacrimā ab
oculis eorū. *Reprehendit nouus qui pccm suū
excusans se iustificat volens facere mala ut veniat
bona ubi nota quā iustus est gratia lacrimarū*
Capm quartum

Hic usq; my frater illa tua perizoma-
ta se extendūt q̄ ex folijs ficus tibi
manit cōfusi in similitudinē puaricatoris
ade utiq; ad excusandas excusatioēs in pccis
ut nō appareat cōfusio nuditatis tue. Adā
ubi es. *Proli absconde* ut homo pccm tuū
magis autē da gloriā deo cōfitens atq;
iudicās qd̄ feceris. *Ut cōfessionē et decore in-*
ditus amicaais lunie sicut vestimēto *O si*
sares donū dei cui⁹ deliae sunt cū filijs ho-
minū q̄ spōte cōfiteretur adūsū se in iusticiā
sua dñō *Cur ergo inuolues sentētiās ser-*
moibus impitis occasiōē q̄ris uolēs rēde-
re ab amias qui tā humane vulneibus tuis
infuderūt vinū et oleū ut si fici potuisset
oculos suos erussēt et dedissent tibi *Si la-*
ueris te nitro et multiplicauis tibi libam-
enth et narraueris si quid habes ut iusti-
ficeris frustra cōponeis *Nō secūdū iustio-*
nē oculorū iudicabit dñs ip̄e enī nouit ab-
scōdita cordis idcirco nō opus est ei ut tes-
timoniū q̄s phibeat de homīe *Et quomō-*

b iob 30
c apom. f. 10
d genes
e rōnos quāto
f ps 140
g genes 30
h iob 31
i iofue 1
k ps 103
l jo 40
m pūbioz 8
n ps 31
o iob 38
p pūbioz 18
q luce 10
r ga 30
s iēme 20
t ysaye 43
v iēme 40
x ysaye 11
y ps 43
z iohis 20
≡ rōnos 20

q iob 13 q dei d

a i cor 14

b ezechie 13

r ps 111

d ps 118

e jeremie 30

f luce 8

g deuter 32

h i cor thi 10

i ps 3 k iemi 20

l ps 118

m ps 10

n hebreos 10

o 2^a thi 30

p themie 10

q matheo 11

r ps 43

a ps 118

b actu 26

c iob 22

d ps 49

e 2^a cor 20

f psalm 46

g i thi 20

h actu 10

i cor 10

k mathei 22

l ro 30

existimas qz tu tu effugies iudiciū dei. Aut
deapietur ut homo tuus fraudulētis qm
qdem cōsaēcia tua sup hoc diudicatur ab
omībus cōuīat^a ab omībus. Enīuero si p
seueraucis cōfirmac^a sermonē et cōūsus fa
eris ī arcū prauū eris subsannatio z illu
hys q m circuitu tuo sunt omībus claman
tibus qz frons meretricis facta ē tibi q nē
deū timet nec hominē ueretur. Otina sa
peres et mtelligeres de quibus loqris et de
qbus affirmas p q m supbia et abusione
frustra niteris ostendē bonā vitā tuā. Et n
esses puulus nō mirū si sapiebas ā loqbe
ris ut puulus siqdē puuli diligūt mfanā
et ea que sibi sunt notia cupiūt. Sicut u
ro cū exatatos habeas sensus ad discreciō
boni et mali et insup sacras lictens ab
infancia didicisti mirū ymo opus rīsu d
nū est q malū manuū tuarū diu bonū
estimās ūque q deus erit tibi similis qm
nē viā miquā odio habuit. Vereor ne mlti
līe ad mfanā te cōuertāt et te sedurent q
q siluāios adduat m malū finē qppe qm inauit
acapis testamētū dei p os tuū adulterās
uerbū deū. Redi ergo o puaricator redi ad
cor et audi doctore gencū m fide et uer
tate hic dicit tibi q te oporteat facē p
to enī qd^a et ipē spm dei habeat viā dei
m ueritate docens et sicut blassemanur

inquit et sicut aiunt qdā nos dicit facia-
mus mala ut uideant bona quorū dāp-
natio iusta. ^m Nūq̄ et tu imitari vis liguā
blasphemāciū ut dicas pax michi erit et
ambulabo in prauitate cordis mei eo q̄
nō sit melius q̄ cōde et bibe et ondere
bona anime sue qm̄ hoc donū de manu
dei est. Si enī ea que destruxisti iterū re-
dificas hac uidelicet rōe ubi habūdauit
relictū suphabūdet et grā. ⁿ Rōne et tu dē
illis es. Vere enī si tu qui nūc in crotis
uersais rursū aplecti vis stercora ut sint
sint tibi lacrimae panes die ac nocte nō ege-
mus alijs testibus sed os tuū te cōdēpnabit
quia vis face mala ut uideant bona. Ex quo
ergo brōs dicam⁹ et rogātes et bñ est omī-
bus qui puaricātur et inique agant pma-
nciam⁹ in pēdō ut grāa habūdet dūcam⁹
in bonis dies nrōs et nō ptereat nos flos
tempis qm̄ quidē iuxta sensū tuū omīs
qui male facit bonus est in cōspēu dei et
tales ei placēt dūmō studeant lacrimis
rigare pedes eius. Surge q̄ dormis surge
frater et illuīnabit te xpūs inuigēs col-
lucio oculos tuos ut uideas quia psuasio
hec nō est ex deo q̄ te vocauit caro et sng-
uis ruelauit hoc tibi illo mediāte cui⁹
inuidia mors intrauit in orbe terrarū q̄
non uenit nisi ut furetur et mactet et pdat

m iob 17

n deutro 290

o eriasies 30

p galatas 20

q rōnos 4to

r luce 22

s treno 74to

t pē 41

u m 26

x iob 9

y rōnos 30

z mal 30

2 iēme 22

q rōnos 6to

a iob 21

b sapiē 2

c mal 2

d luce 1

e ephi 40

f apoca 30

g gala 1to

h q̄ 6

i sapiē 20

k iohis 10

Esto ad tuos ut cupis et desideio est tibi
domus prioris ordinis tui ut dulcius fa-
cias que sursum sunt flens largit^r coram
Dno Si ergo ut confidis deduxerunt oculi
tui lacrimas p die et nocte ita ut facies
tua intumescat a fletu et gustaveris bo-
num dei uerbum pncips effectus spūs scti
tus esto q pro hys omibus adducit te de-
m iudiciū qz tui multū donatū est multi-
qretur ab eo Et enī si post acceptā notitiā
veritatis prolapsus fueris facies ea q nō
redueiūt iam atō pncipes qz prodiet ex ad-
pe iūctas tua Ponesqz adūsus deū mala
pro bonis et odiū pro dulcōne sua Porro
vnus edificās et vnus destrues qz prodest
illis nisi labor Vis autē scē o homo iānus
quia fides sine operibus etiā multū laci-
mas oiosa est Audi q sup hoc expressū est
in scriptura ueritatis q sicut nō ueretur
magnitudinē tuā q ita nec paupcis misē-
tur in iudicio Curografū decreti qd ē cōtra-
riū tibi illuc repperies ut sit ibi contra te
in testimoniū et ultra excusationē nō habe-
as de pctō Qui baptizat a mortuo inqz
et iterū tāgit mortuū quid proficiat lauac-
eius Sic homo q ieiunat et deflet pro pccā-
tis suis et iterū cadē facies q proficiat humili-
se Orōne eius qz exaudiet Her uerba do-
ueta sunt que si attēderēt operietes altari-

l genef 31

m colo 30

n 1° Regū 10

o jemie 9°

p iob 16

q hebre 6to

r etn^a 11°

f luce 20

t hebre 6to

w fñnos 10

e genef 17

a pē 12

b pē 108

r etn^a 34

o iaro 20

e damalis 10

f deuto 29

q ex 23 hcolo 20

1 deuto 31

k ioh 14

l etn^a 34

m apoca 19

n mal 2

dei lacrimis fletu et mugitu nō in se cōfide-
rent tñq̃ iusti sed potius timeret ne deterio-
us eis aliq̃ cōtingeret Cui aūtē aurē suā
ne audiat legē domini sui orō eius erit ere-
trabilis nec ponet lacrimas eius ī cōspicu
suo quippe qui spm̃ gracie cōtumeliā fecerit
qui in eū flare dignatus est ut flueret aq̃

*Quo tam gratia lacrimarū q̃ cetera dei dona p̃t
cor abusu et ingratitude in perniciē hominis*

Hoc fortassis conuincitur tam q̃ritum
tumes cū iurgio dicas qd̃ blāssemor
pro eo q̃ gratias sup̃ datū optimū et donū
psm̃ qd̃ descendit a p̃re lūmū Ecce promi-
sit q̃ nō mentitur deus q̃ auferet cor lapi-
deū de carne nostra et dabit nob̃ cor carne-
um ut cōuincatur duricia captiuitatis nr̃e
sicut torrens in auro Quare ergo diu-
nas bonitatis dei cōtēpnis dices qd̃ modi-
cam habet uirtutē cui 9 capiti dedit deus
aqua et oculis suis fontē lacrimarū Sāo
fili mi sūo nō abito graciā dei nec dico mē-
sa dñi despecta est cū uiscerā eius plena sint
adipe et adeo panis eius cōfirmet cor ho-
mīs ut omīa que desiderātur huius nō ua-
leant cōparari Quid ergo amplius est de-
uoto q̃ duro aut que utilitas cōpūctiois
multum p̃ omnē modū Si tamen ī mēte
habeat qualiter acceperit et audierit ut cū
dñs qui dedit unicuiq̃ secūdu p̃p̃riā uirtutē

o lūre 18

p ioh 1

q pūbion 28

r p̃s 41

f hebre 10

t p̃s 141

v genes 30

x ro 10

y iacobi 10

z iacobi 10

e ezechiel 11

a p̃s 121

b roma 2

c apo 3

d ienne 9

e genes 48

f ga 20

g mal 10

h iob 21

i p̃s 103

k pūbion 30

l rōnos 30

m apom 30

n mathei 21

o i cori 12

p hebre 12

q 1º Regu 10

a 2º pe 2º

b can 1º

c pñbno 2º

d iacobi 3º

e rñnos 1º

f xñme 11

g lute 8

h i cori 3º

i actu 8

k ps 149

l iacobi 2º

m math 1º

n ps 18

o thimo 4º

p lute 14

q iohis 3º

r roman 12

s can 9º

t math 21

v ps 41

uenerit probet q̄ gratia eius in eo uacua
nō fuerit. Si uero enī inuenit penitētiā lon
gūq̄ tū lacrimis inq̄rat eū si uolūsus eius
fuerit amplius in diuīsa mutari tāq̄ ca
nis reuersus ad uomitū suū. Aut q̄ prof
at lacrimis lauisse pedes suos si iterū in
q̄nauerit illos ut rursū exultet in rebus
pessimis tū omīs talis exultatio maligna
sit. Quā uerēdū ne dederit ei deus
sp̄m cōpūctoīs oculos ut nō uideat dicit
tur q̄ de eo curauim⁹ bābylonē et nō est
sanata quia scilicet ad tēpus credidit et in
tempore tēptacoīs recessit. Hanc nemo se
seducat dicens se esse aliquē magnū cum
accepit a deo q̄ implet bñdictōē ut sit in
ū aliq̄ creature eius. Cū enī deus pater
solē suū ori faciat super bonos et malos
ita ut nō sit qui se abscondit a calore eius
nō in hoc cuiq̄ reposita est corona iusticię
q̄ aliquid boni cepit edificare nisi potuerit ad
summā. Itaq̄ nō potest homo quicq̄ acceperit
nisi datū fuerit ei de celo sed oportet ut sum
sollicitudine nō pigri ut q̄d cūq̄ potest in
nostra instant operemur ne talentū datū
a dñō abscondam⁹ in terra. Itaq̄ utinā si
ueracit̄ in uoce exultacoīs et cōfessioīs di
nius deo omīa opera nostra operatus es
in nobis ita obediam⁹ ex corde in cāformi
doctrīe qua dicitur. Hortam⁹ uos ne in

cuius gratia dei recipiatis **U**tinam non inueiat
 nobis donum quod erat ad uitam hoc est ad mor-
 tem si quod absit postquam senserimus de domino in
 bonitate et abauerit nos ex adipe fruimus
 non sicut deum glorificauerimus aut gratias
 egerimus sed quasi confidentes quod misericordia domini
 propter eam est terra **R**ursus ambulauerimus vias non
 bonas et post peccata nostra **P**anem quod angelus
 manducauit homo sed ut ei si panis
 illius in utero eius vertatur in fel aspidum
 intrinsecus sicut et illis qui auersi sunt cordi-
 bus suis in egyptum qui semper reuertebantur
 dum ambularent quorum cadauera prostrata
 sunt in deserto in exemplum iustitiae dei.
 Non enim illis profuit manducasse panem
 de celo omne delictum in se habentem pro
 eo quod obliti sunt beneficiorum dei et mirabilium
 eius que ostendit eis et tamquam animales spi-
 ritum non habentes sola que carnis sunt sape-
 rent hic est quod post buccellam a domino inde tra-
 ditam introiuit in eum sathanas ut nouerit
 qui deliquerunt dominum ab alienati retrosum quod
 merces sancte auferet a nomine maculas suas
Verum cum diu sustinuerit in multa paci-
 entia vasa ire apta ad interitum qui benignus
 est super ingratos et malos tandem ad
 nouissimum quadrante repetet ab eis quod suum
 est cum usura nec relinquet in eis lapidem
 super lapidem eo quod non cognouerunt tempus

misericordie sue Terra enim bibens ymbrem
 super se uerentem et generans herbam optundam
 illis a quibus colitur accipit benedictionem a deo
 Proferens autem spinas et tribulos repa-
 ra autem est maledictio proxima est cuius
 consummatio in combustionem. Quid enim debuit
 illis facere et non fecit qui proprio filio suo non
 peperat sed pro eis tradidit illum. Et tamen
 quasi de industria recesserunt ab eo scientes
 uoluntatem domini sui et non facientes ut mu-
 tur iniquitas eorum ad odium. Vide ergo bonita-
 tem et seueritatem dei. In eos quidem qui cum spiritu
 ceperint carne consumantur seueritatem. In te
 autem bonitatem si pro ut uelle cepisti ab amo-
 re ita et nunc fratrem perfeceris ut oblitus qui
 retro sunt ad anteriora te fideliter credas
 alioquin et tu exaderis omnesque iustitie tue non
 recordabuntur eo quod caudam tuam capite infami-
 ficio tuo non obtuleris perseverando saluatus
 usque in finem ut saluus fieres. Et quidem satis uide-
 te quippe qui tantam neglexeris salutem bonam
 et diuitias quas deuorasti euomes et de
 uentre tuo extrahet eas deus et detrahent
 ris sicut umbraculum in omnia et sicut tugu-
 rum in cucumerario. Et uides quid sit non
 seruientem deo et non seruientem ei dices. Vere
 quia dominus non est mecum inuenerunt me mala
 ista qui melius ueritatis uiam non agnosceret
 fuisset quam post agnitam retroire.

f 20 martha 9

t hebreos 12

u iob 20

x ysaie 10

y malach 3

3 Deutro 31

2 2a pe 20

Ad suos optat redire nouitius ut sit alijs in exē-
plū sed aeterna sua debilitate multis et magnis se

Quid ergo dicemus ad her ^{mittit pinculis} ^{ca^m a hōnos 8}
Accedens ad seruitutē dei stabis ne ^{6^m b emⁿ 2}
in iusticia et timore pparans animā tuā ad
tēptationē an pmanebis in pccō tuo ut gra- ^{r hōnos 6}
tia habūdet Non cogitavi hoc nec ascendit ^{d iem^e 1}
sup cor meū inquis ut q^m mortuus sū pccō ^{e rōnos 6}
adhuc uiuā in illo et relinquēs iter rectū ^{f pūbiaz 2}
ambulē p vias tenebrosas Absit hōr a me ^{g i reg^o 2}
ut cōfiguratus p^roribus ignorācie desiderijs ^{h i pe 1°}
seruā denuo opibus duris luti et lateris ^{i exodi 1°}
sicut et gentes que ignorāt deū Magis autē ^{k i thessa 4°}
ambulans in via immaculata emulabor ta ^{l ps 100}
rismata meliora incedendo ī omībus mādā ^{m i corⁱ 12}
tis et iustificatōib⁹ dñi sine querela Cum ^{n luce 1°}
enī reūsus fuero prospe in domū p^ris mei ^{o gen^o 28}
sup custodiā meā stabo et diligenter obserua ^{p abbat 20}
bo ab iniquitate mea abiācēs opera tenebra ^{q ps 111}
rū et induens arma lucis Nam secūdū exē ^{a romanos 13}
plar qd^o michi in mōte hoc mōstratū est plu ^{b exodi 21}
ra faciā et erūt opa mea nouissima plu ^{c apo 2}
ra p^roribus ita ut omīs plebs videns det lau ^{d luce 18}
dē deo Bñ et frēs nostri a quibus desolati ^{e thes 20}
fui ad tempus ore aspiciū nō corde cū viderūt ^{f gala 1°}
q^uis nūc euāgelizat et obseruat regulam ^{g cyru 20}
quā aliquā expugnabat ī me clarificabūt ^{h math^o 1°}
deū q^u in omībus p^rbuī meipm exemplum
bonorū operū Nonne melius est lucernā

1 em^a 20

k tytū 10

l macha 23

m ps 61

n actuū 10

o hebre 6

p ps 30

q apo 1A

r iohis 2

s pūbioz 23

t geneſ 44

v geneſ 2

x apom 22

y iohā 8

z phili 4

≡ iaco 10

a deutro 32

b ioh 12

c luce 11

d pūbioz 10

e tre 10

f luc 11

g deutro 28

attensam pone^r super candelabru^m q^{uod} sub
dio cū sapia abscondita et thesaur^{us} iuis^{us} nē
profint Ceterū qm^{oniam} sunt q^{ui} cōfite^rtur se nos
deū factis autē negant et alligantes onera
grauiā imponūt in humeōs hominū digni
autē suo nolūt mouē^r ea dabo voc^{em} mee
cē uirtutis sicut cepit ihūs face^r et doce^r et sic
prouocabo eos ad meliora et uiciniora salu
ti nō uerbo neq^{ue} lingua sed opere et ueritate
Eya frater nō q^{ui} uino babilonis meretricis
magne mebuat omēs gentes p^{ri}mū bonū
uinū ponit et cū mebuati fuerint id q^{uod} de
rius Et nūc q^{uod} ē blande ingreditur ad te
nouissime mordebit ut coluber An ignoras
quod nō sit similis ei in auguriādo scēa
quippe qui callidior est ceteris animātibus
uel credis q^{uod} uerba eius fidelissima et uera
sint cū in ueritate nō steterit s^{ed} mēdax est
pater eius p^{ro}ponit tibi q^{uicquid} iusta q^{uicquid} sū
q^{uicquid} amabilia q^{uicquid} bone fame ut salu
cū fueris hui^{us} boni cōcupiscēa abstinentis
et illectus p^{ro}pinet tibi fel draconū et uenē
nū aspidū insanabile Mollitur quippe p^{ri}
ceps mūdi hui^{us} illuc reu^{er}ti unde eiectus ē
foras secū adiūctis septē alijs spiritibus
q^{uor}ibus se ut cū impleti fuerit extranei
tribus tuis abeas absq^{ue} ulla fortitudine
ante facē subsequētis et tandē fiant nouis
sima tua peiora p^{ro}ribus O si rediret te do

min⁹ classibus in egiptū p^hmutēs te tēpta
 ti sup id qd̄ potes ut diceret ūmicus tuus
 pualui aduersus eū qūo dimicare per
 arina iusticie a dextris et a sinistris Et qd̄
 nō ē potestas super terrā q̄ tuo cōparetur
 aduersario q̄ multos volncātos deiecit et
 fortissimi quiq̄ interfecti sunt ab eo ut me
 nito quicūq̄ audierit tīniāt ambe aures
 eius Tu autē nō didicisti certare cū hostib⁹
 nec habes cōsuetudinē p̄liandi et insuper
 infirmata ē in paup̄tate uirtus tua et clan
 guit cor tuū nec tēmansit in te spūs Si enī
 quispiā leuiter subsānaueit te subsānatōe
 illius rapit cor tuū i^rra et discēptatōe sicut pul
 uis q̄ prouat uentus a facie terre Quō er
 go tibi posses cōplacē in infirmitatib⁹ in cō
 tumelijs in p̄secutioib⁹ in angustijs pro xpō
 Non solū autē sed a sagitta uolante in die
 p̄ facile transfigeris Alit⁹ quoq̄ illius q̄
 prunas ardere facit leuit̄ eūat sensū tuum
 ut nō uideas celū sed oculos tuos statuas
 declinac̄ in terrā Intelligē q̄ dico dabit enī
 tibi dñs in omībus intellām Ecce enī repenit̄
 facia tua a p̄ncipio et emulator existens
 p̄ncipū tuarū traditionū pergis ad tuos
 obseruaturus de hui⁹modi modicū ibi mo
 dirū ibi mudando ut multū q̄ defors est
 talis et parapsidis Et ergo uerendū ut
 de ceteris scandalis que iuxta iter posuerit

h i cori 10

1 ps 12

k 2a cori 6

l iob 40

m p̄bi 1

n 1 Regu 3

o iudi 3

p ps 30

a iosep 20

b ps 34

r i thi 2 d ps 10

c 2a cori 12

f ps 90

g iob 5 to

h daniel 13

i ps 16

k 2a thi 20

l iob 31

m gala 10

n ysare 20

o math 23

p ps 140

q 2° pali 13

r 2^a cori 6

s 2^a pe 3°

t ioh 1

v mach 23

x math 11

y iato 10

z ioh 7 to

= ps 14°

a 2^a cori 10

b jeremie 1A

c Rōnos 14

d ps 108

e ps 13°

f ps 43

g ps 6

h 2 regū 12

i ps 139

k ps 39

l ps 16

m osee 8

n ps 63

o osee 8

p mach 2A

q hebre 10

r 2^a cori 10

s gala 2°

t rōnos 14

tibi inter sileā ne tamq̃ rudis et corde pau-
dus inter infamā et bonā famā exadas a-
ppria firmitate Proorsus timeo ne duritibus
alijs de te bonus ē alijs autē nō sed sedunt
turbas quippe q̃ omnia opera sua facit ut vi-
deantur ab hominibus Paueo inq̃ ne in-
ueniaris arūdo uento agitata tāq̃ vir du-
plex animo et incōstans in omībus vīs
tuis Etenū si ab homīe claritatē accepere
et caput tuū impīgnauit oleū pēdoris pri-
repleberis cōsolāone et suphabūdabis gra-
dio in omni tribulacōe tua quia diē homīs
non desiderare nondum potes Quodsi
forte ab homībus blaffemet bonū tuū et
loāti fuerint aduersū te lingua dolosa con-
festim turbabit in ira oculus tuus Nam
operiet cōfusio faciē tuā et erubescēs ual-
uelociter Et si pua sunt ista addē tibi possi-
multo maiora quia reuera sunt et alijs fu-
nes quos extenderūt in laqū qui q̃runt
animā tuā ut auferāt eā Sed ut nō loq̃-
tur os meū opa hominū nolo parietē fo-
de sciens q̃ defecerūt scrutātes scrutina
Ceterū qualia introorsus depicta sint in
pariete p̃ arcuitū domus vndiqz tu videris
Nam et frēs illi inter quos et iūare tibi
nouā viam et uiuentē disponis quales
sint in facto pntes vel quales aliqñ fue-
runt nichil mea interest seruū alienū in

dicare nō debeo suo dñō stat aut cadit hoc
 scio a pñapio ex quo positus ē homo sup
 terrā quia qui cū sapiētibus graditur sa-
 piens erit amicus autē stultorū effiat^r silis
 Et iterū alia scriptura dicit Cū scō sals eis
 et cū pūso pūteris Si autē in habūdāa
 virtutis tue saluari putas dicens cū hys q̃
 oderūt pacē ero pacificus et habitās ubi se-
 des est sathane nō cōmūcabo operib⁹ eius
 malignis qñymo in nationis prauē et pū-
 se ero bonus odor xpī deo sicut liliū iter spās
 Bato ergo quia q̃ amat periculū pibit in
 illo ppter qd̃ p̃cepit dñs aplīs ut interroga-
 rent quis esset dignus in ciuitate ut mane-
 rent apud eū sciens q̃ corrūpūt bonos mo-
 res cōsoria mala Nūq̃ tu maior es p̃e
 nō enoch qui translatus ē ne malicia mu-
 taret mentē ip̃ius Itaq̃ si increduli et sub-
 uersores fuerūt terrā fueris q̃ frater draconū
 et socius strucionū Primo quidē de die in di-
 em iniquis operibus animā tuā cruciabūt
 eo q̃ nō cōmunices infructuosis opibus tene-
 brarū sed magis idarguas postea autē vi-
 dens q̃ supra vires tuas est negotiū et co-
 naris contra utū fluij vāc et sine causa
 foratūdinē tuā cōsumēs paulatī corrūpē-
 tur sensus tui et eradent a simplicitate que
 est in xpō Etenī spūs qui salicet p̃mptus
 est trahet^r a carne infirma et cōtinuo arq̃es

u iob 20

x. pūbioz 14

2 iohis 19

b p̃s 1A

t p̃s 32

o p̃s 119

c apo 2

f 2^a 10

g phi 20

h eccl̃i 3

i Cant 20

k eccl̃i 3

l mathe 10

m 2 cor̃ 17

n iohā 8

o sapie 4to

p eze 20

q iob 30

r 2^a pe 20s ephe 1°

t exodi 18

b eccl̃i 4to

x ysay 49

y 2ª cor̃ xi

z ma 26

2 gñla 10

a ps 101

b ephesios 2^e

c iob 26

d ieremie 12

e iob 32

f ps 4°

g iob 30 4to

h em 68

i iob 30

k can 3

l iob 11

m ps 118

n em 68 10

o ps 1

p ma 24

q eph 10

a ps 38

b iur 13

c iur 24

d ieremi 28

e pübiox 24

f can 8

g deu 28

tes carni et sanguini ita ut cōmirtus viter
gentes discas opera eorū et serues saulpr
bus eorū et sis sine deo in hoc mūdo **¶** Que
renti nouitio cur deuotior fuerit in pōri ordine q
modo ponit^r exemplū de augmento corpalis
tis et qualiter debet veritatem agnitā confiteri
Capitulum

Sed hic quoqz iustificacionē **septimū**
tuā quā cepisti tenei non deseris dū
Augustus quidē tū es si disputē totū Verūptim
sustine me Ad huc loquar paululū et ispu
Si forte intelligat dñs super egenū et paup
rē et pueniat ad victoriā iudiciū meū **¶** Qu
itaqz cause est q pōra tēpora meliora fuer
q nūc sunt cū olim qdē dormiēs sileiē et sō
no meo req̄scere sub vmbra illius quē des
derabā sedens Nūc uero solū michi sup est
sepulchrū quia tribulatio et angustia muen
runt me labor et dolor et āgustia spūs **¶** Le
te cū dudū sedere in tenebrosis et vmbra me
tis ubi habūdāte miq̄tate refrigesat caritas
multorū freq̄t^r prout supra scripsi in breui
cōcaluit cor meū intra me et illo igne quē
dñs venit mittē in trā ardens erat cor meū
dū loq̄ret^r michi ihesus in via **¶** Et ex quo
pi ambulare in medio lapidū ignitorū ut
exemplo discere disciplina ut esset caritas
mea sicut lapides ignis atqz flāmarū
ve ve p̄cussit me dñs egestate febre et fr

gore sed a facie frigore huius quis sustinebit
 Sed hoc expavit cor meum quia videtur dili-
 ge^r odigentes se et odio habere diligentes se
 Putabam enim quod cogitaret cogitationes pacis et
 non afflictiois et ecce scribit contra me amari-
 tudines et idcirco ingressus est ad me ut im-
 vent^r iniquitates mee Igitur si adhuc habes quod
 pro deo loquaris et operatore tuum vis probare
 iustum Iudica michi si habes intelligentiam quod non
 ratione de penis innocentium videat contra solum
 quod vento rapitur ostendes potentiam suam quia
 nec fortitudo lapidum fortitudo mea nec caro
 mea enca Si essem propheta o vir bone a filius
 prophete tui mira et occulta sapientie sue manifestaret deus
 tamquam auriculario a secreto certe non subterfu-
 gere quo minus omne consilium dei annuntiare tibi
 Sermo autem tuus quod quis gravis est Nam
 puteus altus est et in quo hauriam non habeo
 quia dominus celavit a me et non inditavit michi
 Deorsum autem amicas differunt omnia que pre-
 sentantur ligata dissolvit et in labijs suis pronuntia-
 re omnia iudicia oris dei Itaque ubi clausi signati
 sunt sermones preceptum domini non habeo consilium
 autem deo ei siquidem bene et ut salutem tue contemnit hoc
 et ipse velim cum is in tua manu sunt et nos et
 sermones nostri id persistit Si autem rogo habe
 me excusatum quia et si factus sum insipiens tu
 me corrigisti Nos quippe inuoluimus tibus et
 de proprio loquentes medatum loquimur cum nemo cor-

h ps 141

1 Job 31

k 2o regu 19

1 Jemie 29

m Job 13

n 3o regu 11

o Job 36

p Job 38

q Job 9

r Job 13

s Job 6

t amos 4

u ps 70

x 2o regu 23

y ac 23

z Danielis 2o

1 Job 31

a 4 regu 4o

b mar 4o

c dan 7o

d dan 12

e cor 1o

f sapie 1

g luce 14

h 2o cor 12

i Job 30

j Job 8

o m xi

p tho 4°

q actz

r luce 24

s. pubior xi

t ma 9

v to xi x gene 10

y ps 68

z ps 93

z z cori 4°

a. can 9°

a ps 1°

b 2° regu 14

c tho 1°

d ps 34

e roma 8

f ps 34

g ro 6

h ps 138

i gene 1

k leuiti 6°

l m 14

m psalv 19

n i ioh 1°

o 2° regu 14

p ps 134

q deut 32

r m 8

s. can xi t pu 4

nouet sensu dñi nisi tu voluerit filius reuelare
Ego itaqz frater si multu habere habuideret
retribuere quod autē habeo hoc tibi do duo
saluz minuta more paupis vidue in tuo ma-
tens gazophilatio Non solū enī q̄ mebruat
ip̄e quoqz mebruabit sed et qui dedit calicem
aque frigide nō p̄det mercedē suā Dico ergo
dum tenebre essent sup faā abyssī et iā iāqz
vigeret sup te puteus os suū nisi quia dñs
adiuuit te paulomin⁹ habitasset in inferno aīa
tua Deus autē q̄ dicit de tenebris lumē
splēdesce ostendit tibi lucē misericōdiā suā
et de abyssis terre uerū te reduxit ne penitus
periret qui abiectus fuerat hinc ē q̄ n̄ scēres
in tēbris et lumē celi nō videres dñs emisit lu-
cē suā et veritatē suā quasdā saluz p̄micias
spūs quibus intra te gemeres que te deduxerūt
et adduxerūt ī mōtē sctm suū et in tabnariā suā
ut interī haberes fr̄m tuū in sctificatiōe finē
vō vītā etnā. Et sūp sctm tuū nō vidissent
oculi eius nec cōpleuisset deus opus suū qd̄ te
perat quōd ignis arderet semp in altari tuo
tū esset ventus cōtrari⁹ p̄fecto palparet sicut
tecus in meridie in tenebris ambulās usqz
adhuc tū utiqz hñ q̄ q̄rūt extigues sctillam
tuā parati essent producere v̄etos de thesau-
ris suis Sz quia dei p̄fctā sunt opa ip̄erant
v̄ētis et mari donec a sctilla tua augētur
m̄s et semita tua quasi lux splēdēs p̄cedet

et crescet ad p[er]f[ec]t[um] diem Veru[m] q[uo]m[od]o om[n]ia in
 p[er]d[ic]t[is] et mensura et numero disponu[n]t[ur] a d[omi]no
 nec e[st] in ho[m]i[n]e via eius ut dirigat gressus
 suos q[uo]m[od]o p[er]f[ec]ta n[on] p[oss]u[n]t p[er] defectu[m] donet nubes
 eleuetur a tab[er]naculo Adhuc modicu[m] lumen
 in te est na[m] tu sis paup[er] et tenuis nodu[m] app[ar]et
 disti o[mn]es d[ivi]nas p[er]f[ec]tudo[n]is itell[ec]tus ut doctus ful-
 geas quasi splendor firmam[en]t[ur] deo pro te aliqd
 melius providere ne forte si semp[er] prosperu[m] ita
 facit t[ibi] deus salutariu[m] m[od]oru[m] tu adhuc neophi-
 tus in supbia elatus in iudiciu[m] et laq[ua]m incide-
 ris dyaboli submersus quasi plu[m]bu[m] in aquis
 uehem[en]tibus Adodu[m] ergo t[ibi] ad plenu[m] tibi ful-
 get illu[m]inatio ewa[n]gelij glorie xpi sicut lucet
 sol in v[er]itate sua sed quia caligant oculi tui et
 clare vide[re] n[on] potes ip[su]m intueris ut ortu[m] sur-
 gentis aurore paulatim v[er]o aspirabit dies
 et inclina[n]t[ur] umbre ut qui nu[n]c vides ho[m]i[n]es
 uelut arbores ambulantes postea clare videas
 om[n]ia et dicas Rex p[re]cessit dies aut[em] appropi-
 quauit Erit aut[em] tibi salus cu[m] intaluerit sol
 q[uo]m[od]o apparebit tibi d[omi]n[u]s i[n] ip[s]o feruore diei q[uo]b[us]
 implebit splendoribus a[n]i[m]a[m] tua[m] ita plenus
 sis oculis ante et retro in circuitu et intus
 ac si q[ua]nq[ue] in m[an]ib[us] absco[n]ditu[m] posuerit
 q[uo]d tenebras latibulu[m] suu[m] n[on] turbetur cor tu-
 um neq[ue] formidet q[ui]s ap[er]tis oculis nichil
 videas S[ci]ens cu[m] sedeis in tenebris d[omi]n[u]s lux
 tua est Ip[s]e q[ui]pe creans tenebras et faciens

v sapie xi

x zemie 10

v nuu 9

z ioh 12

z i regu 18

a Colo 2ob da 12

c hebre xi

d ps 61

i thimo 30

f exodi 11

g 2 Cor 4

h apo 19

i gene 44

k iob 30

l cano 20

m math 8

n ro 13

o i regu xi

p gene 18

q ysai 48

r apo 4to

s iob 31 t ps 11

v ioh 19

x attu 9

y mich 11

a ysai 41

b job 31
c osee 32 d ps 11
e abbae 30
f 2 mach 17
g pūbioz 8
h ioh 16
i iob 10
k ps 21
l genef 19
m i cor 10
n ps 110 ps 49
p iob 24
q ioh 12
r ysaye 11
s 3o reg 30
t luce 6
u ead 4
v iob 21
w Rōnos 10
z ioh 30
aa pūbioz 28
ab ps 110 b 109
ac ead 12
ad pūbio 18
ae ps 10
af ead 4
ag i thimo 1
ah ps 108
ai luce 20
aj osee 13
ak 30 8

malū p̄priet lūa ut rufus adueiat iterūq
lem nūbe teget sed cū p̄fulgore in cōspū eius
nubes t̄nsiet illi splendor eius ut lux erit
Quia enī alterius vti delcābile est sapiā dei
quasi ludens in orbē terrarū dicit modū et
nō videbitis me et iterū modicū et videbitis
quia salūz hoīnē visitat diluculo et subito p̄p
illū Sed noli fieri sicut equ⁹ et mulus q̄bus nō
est intellāus ut videat tibi quasi ludēs loqui cū
stultū dei sapiētiū sit hoīb⁹ Caue cū deus tuus
illūinauit tenebras tuas ne cū aduētis aiab⁹
porcionē tuā ponas que ideo fuerūt rebelles lū
ni q̄ diligendo gloriā hoīnū magis q̄ gloriā
dei discōperiet iurta dñm suū susipientes ad
ulterū Cū ergo diligētius intuens clara luce de
p̄hendeis q̄ sis lazar⁹ ulceribus plenus nō ap
hendat te cōfusio adducēs patm ut dicas deo re
cede a nob̄ scētiā viarū tuarū nolum⁹ Bre au
cōfessio fit ad salutē et uēiens ad lucē manifest
opera tua Nam q̄ abscondit scelē sua nō dirig
tur Cōfessio et magnificētia opus tuū qd̄ te
oporteat opari dū dies est añq̄ tenebre stant
dentes per foramiā Cōfessio ut sis accusator tu
ip̄ius in p̄ncipio sermonis Magnificētia vero
ut r̄pleat os tuū laude glouificādo deū quātū
q̄ potueis etenī soli deo honor et gloria Nos au
te operiam⁹ sicut diplōide cōfusione nrā Redde
ergo q̄ sūt hoīs hoī et q̄ sūt dei deo scētiā q̄ p̄dici
tua ex te est tm̄ in deo auxiliū tuū et sit q̄ plan

in sūt ei facies semper tūc totū ^m corpus tuū lu-
adū erit et proficiēs a claritate ī claritatē tāq̃
a dñi spū ita ut nō occidat ultra sol tuus et
luna tua amplius nō minuat. **Comparatur**

proficiēs cōuersi homīs ad deū mulieri preg-
nanti q̃ cū delectatōe quidē cōcipit s̃ cū gēitu p̃u-

Huam quoq; pabolā aīadūte rit 2 doloc m^{8m} p. pūbiox 1°
et mēptatōnē ut p patiētiā et cōsolatio-
nē scripturarū spē habeas et saluēis a pūssillai-
tate spiritū et tempestate **M**ulier cū parit tristi-
nā habet q̃uius ex semīe homīs cū delectamēto
sōpnij cōuenientis cōceperit **S**emē est uerbū dei
a quo cōapim⁹ ut pariam⁹ spm salutis **C**um
ergo onipotēs sermo dei a regalibus sedibus
ad hominē venerit auditu suo dabit gaudiū
et leticiā sed et in ore eius erit tāq̃ mel dulce

Ac si deuoratus fuerit et cōmestus p̃tin⁹ amari-
tati facit vētrē suū quippe muestigās omīa sette-
m uentris ut nō sit ibi vlla ^f cogitatio inuisibi-
lis in cōsp̃tū eius **E**t p̃caues ne forte uciat dya-
bolus et ipm tollat de corde hoīnis et nō r̃ferat
fructū **A**rguit obsecrat increpat ut nō r̃uertat^r
ad deū vacuus s̃ prosperet^r in hys ad q̃ misit
illū **S**ciēs autē maledictū esse q̃ gladiū suū phi-
bet a sāguīne tāq̃ durus debellator omīa replet
morte mēficiēdo carnalia desideia q̃ militāt ad
adūsus aīmā **Q**uod vidēs aīālis homo nō per-
cipiēs ea q̃ sūt spīritus dei ingēnusat in cōtritiōe
liborū dicens durus ē h̃ sermo **S**i sic michi-

m mach 6

n 2 cori 3°

o ysaye 4to

q rōnos 12

r p̃s 14to

s ioh 16

t sapiē 1°

v luce 8

x ysaye 26

a sapiē 18

b p̃s 1°

c apoca 10

d ezechie 2

e pūbiox 2

f hebre 4to

g geneſ 2to

h luc 8

i 2 thimo 4°

k ysaye 11

l zēme 4°

m sap 8

n j petri 2°

o j roū 2°

p ezech 24

q iohis 6

r genesi 22

s mathai 24

t i cori 1

v exodi 22

x i thi 10

y ps 118

z iob 20

z eccl 18

a luce 90

b luce 6

c ro 20

d luce 11

e ioh 3

f mala 2

g galat 30

h leuit 12

i i thi 2

k 3 regu 9

l math 19

m matha 2

n ysaye 42

o hebre 9

p apoca 20

q ysaye 66

r ozee 9

s luce 10

a exodi 22

b luce 8 r i regu 2

d ps 10

futurū erat qđ michi necesse fuit cōape v^e pign⁸
tabus et nutriēibus in die ista quia tribulati
nē carnis habebūt hui⁹moī dū loqueret^r michi
sicut solet homo loqui ad amicū suū videbatur
michi fidelis fimo et omī acceptōe dignus eo
q⁷ essent dulcia fauibus meis eloq^aa eius supe
mel ori meo fuit v^oo mutatus ē michi in tri
delē et in duricia manus sue adūsat^r michi
dicens Post cōcupiscēas tuas nō eas qñ por
abnega temetipm et tolle crucē tuā et seqre
me Quid uocas me dñe dñe et nō facis qđ
cō cū nō auditores sed frōres legis iusti sunt
apud deū nec aliūde bñ sunt q⁷ audiūt verbū
dei nisi qui custodiūt illud Si gaudio gaudes
ppt^r uorē sponsi q⁷ nō qrit nisi semē dei ut omīs sint
gemellis fetibus et sterilis nō sit in eis Cur susci
to semine nō vis parere masculū ut possis salu
ri p filiorū generacionē Ego autē missus sū ad
te nūcius dicens quia si vis ad vitā ingredi op
tet seruac^r mandata et cōcordac^r tū aduersario
tuo ato dū es cū eo in via qm ad eū ueniunt
et cōfudent^r omēs q⁷ repūgnat ei Hec autē pabo
la tēporis est instantis si tamē audias qđ spiritus
duat ecclesies Cernens enī dñs q⁷ generacionē
teīs tribuit q⁷ uentrē sine liberis et ubera arēta
possideres resperit auferre oppbruū tuū inter
mines ne appareres in cōspcū suo uacuis Et
it itaq⁷ seminae^r semē suū ut sterilis pareret pa
rimos et frīm suū daret in tēpore suo Unde

in priori monasterio quasi furtive suscepit aures
 tua venas susurr dei Et anima tua liquifacta est
 ut dilectus locutus est Gratias deo super enarra-
 bili dono eius quia semine cecidit in terram bonam
 et suscepisti uerbum dei cum omni audientia non ut
 uerbum hominum sed sicut est uere uerbum dei Nam
 sicut ymber descendit de celo et inebuat terram
 et infundit et germinare eam facit sic et flumen
 dei quod repletum est aquis pluuia uoluntaria segre-
 gavit ariditati tue ut produceret terra tua her-
 bam uirentem lignumque pomiferum faciens fructum uiri-
 genus suum Confestim autem in stillationis eius letan-
 tus est germinans adeo ut inebriatus ab uberta-
 te domus dei iurares et statueres custodire iudi-
 cia iusticie sue Et exiens de uana condensatione tua
 abisti amarus indignatione spiritus tui et elo-
 gasti fugiens et manens in solitudine eo quod solitu-
 do facultatem prebeat sine impedimento domino obsecrandi
 Nunc igitur laboras in gemitu tuo facere dignos
 fructus penitentie ut probes que sit uoluntas dei
 bona et beneplacens et perfecta et semine quod misit tra-
 dere deorsum faciat fructum sursum Quid igitur mi-
 rum si anima tua in utero habens clamat putres et
 trunat ut peat quoniam quidem uenerunt filii usque puti-
 et uires non habet putres Nam et si uelle adia-
 cet sibi perficere tamen bonum non inuenit cum funiculis
 triplex quod difficile rupitur humiliauerit in compedibus
 pedes eius concupiscentia salutaris carnis concupiscentia
 oculorum et superbia uite plane ut faciat distantiam

c iob 40

f cana 10

g 2 cor 9

h luce 8

i actum 11

k i thessa 20

l ysaye 11

m ps 64

n ps 61

o genesi 30

p ps 64

q ps 31

r ps 118

s i pe 10

t eze 30

u ps 141

v i cor 11

w ps 6

x luce 30

y ysaye 31

b apoca 9

c ysaye 31

d romos 11

e ecci 30

f ps 104

g i iohis 10

h 2 pal 12

i rōnos 8

k roma A

l michē A

m genēs

n ihē 2

o ysaye 14

p iohis 1°

r ezechielis 16

s ysaye 44

t i cori 6

u ysaye 13

x pūbioz 1°

a deutro 2

b ysaye 28

c 3 regū 8

d hebre 12

e iob 36

f 2° macha 9°

g i cori 1°

h m 6to

i 2 regū 13

k philippē 2

l pūbioz 11

m ps 80

n iaro 1to

o rōnos 9° p i re

9to 16

seruitutis dei et seruitutis regni terrarū valuta
ti subiecta erit nō volens in tantū ut cū mēte
seruierit legi dei carne tamē seruiet legi pū.
Eua quippe irā dñi portabit qm̄ peccauit ei et
idcirco multiplicāt^m erūpne eius ut in dolore
pariat ut nouerit q̄ malū et amarū est de
liquisse dñm deū suū ut esset filis altissimo
quasi vna de filiabus belial sine uigo. Et
omēs de plenitudine maledictiois eius am
qm̄ sicut mater sit filia eius dicens in sepi
nū ero dñā et sub nullius redigar p̄tate.
Quāobrem torsiones et dolores obtinebūt cū
et quasi parturiēs dolebit et cōedet fructus
vie sue suis qz cōsilijs saturabit^r donet cōtri
tionē eius et ceruicē eius durissimā cōterat
veracio dans intellēm. At cū cognouit plag
cordis sui cū metu et ruerētia deponet magni
tudine suā absqz tribulatōe dicens iustus est
subditū esse deū et mortale nō patria deo ser
uire. In spe future deuotōis patiens tollent
da est ad tempus instans duritia et qualis
grana deuotōis interdū p̄ oculis p̄no sub
Obscuro igitur te frater p̄ nomē ihu xp̄i ut suffingat dici malum
sua nec affligas cor tuū pro hac re ne tristitia
sup̄ tristitiā habens quia spiritus tristis cessat
ossa. Eume potius psalteriū iocūdū nū
cythara ut ores equo pūmo et psaltas ut nō
sit dolor cōtinuus cordi tuo sed resouilleris

et leuius feras. **N**ō ergo cōtristeris sicut et
ceteri qui spēs nō hnt quibus mīseria ī luctu
videtur importuna narratio ignorātes quā
periculosa sit desperatio. Tu autē forti aūmo
esto nā in proximo est ut a deo tuereris et tris-
titia tua vīdetur in gaudiū. **P**ātes enī filiū et
vocabis nomē eius ih̄m quia q̄ fecit volūta-
tē p̄ris eius ip̄e sibi soror frater et mater est.
Tūc videns q̄ dītaueit te deus dote bona et fe-
rens fructū natiuitatis īplebit os tuū risu et
labia tua iubilo ita ut iā nō memineis p̄ssure
p̄pter gaudiū s̄ et multi in natiuitate eius gaude-
bunt q̄ videntes op̄a tua bona glorificabūt p̄res
q̄ in celis est. Et ex multarū p̄sonis facierū ei⁹
que in te futura est generatiois p̄ multos gr̄e
agentur deo. Interī sane om̄e q̄ tibi applicatū
fueit accipe et in dolore sustine et in hūilitate
tua paciētiā habe nā q̄ corde bono et optimo
audientes verbū retinēt fructū nō auferūt nisi
in paciā. **V**n̄ et si ob p̄tis difficultatē periculatū
reperiis et videris dolore esse vehemētē nūq̄m tū
in infirmitate despicias temetip̄m sed magis vili-
ter age et cōfortet cor tuū dicens etiā si me oc-
ciderit in ip̄o sp̄abo. Quis enī sperauit in eo et
cōfusus est. Cūq̄ cōsumptū te putaueris orueris
ut lucifer et letaberis pro diebus quibus te
hūiliaueit et ānis quibus vidisti mala. Fortas-
sis quippe idcirco finxit se dñs longius ire obtu-
rans aurē suā ad clamorē paup̄is ut p̄bet ur̄

q̄ ī thessa 4°
r̄ eam̄ 22
6 2 regū 2°
r̄ thobie 7°
b̄ iohā 16
x luce 1°
y mathe 12
3 genef 30
2 ps̄ 106
b̄ ioh̄ 16
r̄ luc 1
d̄ math 11
c̄ 2 cor̄ 9°
f̄ eam̄ 20
ḡ luce 8
h̄ genef 21
ī Job 20 k̄ eam̄ 28
l̄ ps̄ 30 m̄ Job 13
m̄ eam̄ 2
ō Job xi
p̄ ps̄ 89
ḡ luce 24
b̄ p̄b̄io 21
c̄ deut 12

d roma 8
e ps 110
f pūbion 13
g ps 41
h geneſ 24
i ps 16
k yſai 22
l iob 16
m ps 39
n yſaye 49
o iob 21
p yſa 28
q abbatut 2
r roma 9
s iob 410
t rōnos 3 v ps 144
x damelis 3
y rōnos 3
z iob 3410
1 iēme 30
a hebre 12
b iob 110
c yſaye 1
d iob 17
e tren 3
f iēme 2
g ps 23
h dame 10
i em 110

diligas cū ex toto corde tuo an nō postulādo ſi-
luz gemitibus menarrabilibus reddi tibi leni-
ciā ſalutaris ſui Sane qm̄ ſpes q̄ differtur af-
fligit aīma Adhuc cōtristatus intedis dū affli-
git te inimicus et ſi trīſtē blanditus delinire ſa-
tagimur rēnuat cōſolari aīma tua et dicitur
lūre mīcūbē ut cōſolemī me qm̄ cōſolatores oēs
ōneroſi vos eſtis Ecce tū diu exſpectās exſpecta-
uī dñm̄ nec intendit michi ſed aggrauata eſt
aīma eius ut nō audiat et vos ut quid ſine
cauſa vana loqm̄ dicentes exſpecta reſpecta
quia ueniens ueniet et nō tardabit O homo
tu quis es ut respondeas deo Itēq̄ irritū futū
iudiciū eius et cōdēpnabis illū ut iuſtificeris
Scdm̄ hoīnē dico abſit Juſtus dñs in om̄ibus
vns ſuis oīa q̄rūq̄ tibi ſeat in vō iudicio ſeat
tibi quia nō eſt iniquus deus qui infert irā
Vere enī nō cōdēpnat deus aliquē frustra ſed
caſtigat te in iudicio ne tibi videaris innoxius
Contemplanē igit̄ ne qd̄ deſit grē dei quia nichil
fit in terra ſine cauſa nec muanū mādauit
nubibus ſuis ne pluerent ſup te ymbre Non
enī grande eſt deo ut cōſoletur te ſi fortassis
oppoſuit ſibi nubē ut nō tranſeat oīo Vide
ergo vias tuas ī cōualle et nō ſolū in cōualle
ſed etiā ex quo aſcendiſti in mōtē dñi ut ſtare
in loco ſcō eius a die p̄mo quo poſuiſti cor tuū
ad intelligendū ut affligeres te in cōſpiciū dei
tui De p̄p̄natiū p̄cōr noli eſſe ſine metu quī

potius uerearis omnia opa tua ne forte q' scru-
tatur iherlm in lucernis et uisitat sup viros de-
fixos in fenibus suis videat cor tuu nō rēm-
esse tū eo Delicta enī quis intelligit aut q's p't
dire' mūdū est cor meū tū prauū sit cor homīs
et instrutabile adeo ut si simplex fuerit hoc ipm
ignorabit aīma sua Timeam⁹ ergo ne forte sit
in aliquo nrm cor incredulitatis malū discedē-
di a deo uiuo ne forte pctā nrā abscederit facie
eius a nob' Est quippe generatio que sibi iusta
videtur et tamē nō est lota a sordibus suis illi
saluet qui innitūt^r sup baculū arūdineū dūcē-
tes gl'ia nrā hec est testimoniū cōsac nrē Be-
reor ne alieni comederit robur suū ipīs igno-
rantibus et appēsū instatera inueniat^r minus
habens quia et si nichil sibi cōstr sunt nō tamē
in hoc iustificati sunt Nō enī q' seipm cōmedat
ille probatus est sed quē deus cōmedat **Aīa**
suam uoluntē ignorans et idignitatē petit
ignōra h' sup temeritate dure ipulsa a suis ar-
Et et aliud malū qd' sub sole quīt^r ca^m 10^m
et quidē frequēs apud hoīes sapē salit^r
plus q' oportet et nō ad sobrietatē et scdm a deo
sibi datā mēsura Tu autē o homo dei hec fu-
ge quia q' altū est hoībus abhoīnabile est
apud deū **A**liaora te ne q'sieris et fortiora te ne
scrutatus fueris nec erigas oculos tuos ad opes
quas habē nō potes **Q**uid enī hēi q' dūanūs
et iā ferens eductus es de latu miserie et de luto

k Job 9
l sopho 1
m ps 11
n ps 18 opubi 29
p Jerme 1A
q Job 9
r hebrez 8 ysa 19
t pubioz 21
v ysaie 36
x 2 cor 11 pofe 1
z danid 1
2 1 cor 4
a 2 cor 4
b em 6 to
c ro 12
d i thi 6
e lute 16
f em 13
g pubioz 13
h iohis xi
ps 39

R 2 pe 1

L can 10

m ezechiel 16

n job 20

o jemie 41

p jemie 11

q ps 44

r genef 49

s ps 12 + iob 41

v ysaye 6

v galat 6

y trenoz 3

z ysa 49

z luce 1

a oze 11

b daniel 12

r genef 26

d pübicoz 19

e ysaye 32

f luce 14

g job 11

h nu 23

i apoca 14

k cant 4

L can 20

m can 1to

n ro 4

o ps 104

p 2 pe 30

q ps 33

r ysaye 73

s ezechiel 16

fecis et hodie obliuione ampiens purgatois tu
rū ueterū delictorū penis adeo ut osculetur os
culo oris sui adhuc cōsultaris in sanguine tuo
ita ut uadat et ueiant sup te horribiles Et tu
qris tibi grandia nūq̄ separasti p̄iosū a vili
ut sis quasi os suū ut merito diffudatur gr̄a
in labijs tuis Caue ne in cōsilio eorū ueiat cū
tua q̄ posuerūt in celū os suū om̄e subline vider
tes qui cū vi polluti labijs ipsi sunt putāt se
aliq̄ eē cū nichil sint Quā tutius pones impul
uē os tuū et vultu in terra demisso adorabis cū
ex quo intraueis nō cessās osculaī pedes eius ut
ab inferioribus ad supiora ascendas p̄ mediū
hic stabis in sorte tua et h̄ cōfriges tumētes flur
tus tuos paulatī pficiēs atq̄ succrescēs quia qui
festinus est pedibus offendit donet effudatur
sup te spiritus de excelsō et dicat tibi amice as
cende superius Quid te eleuat cor tuū frustra
cupiens ut nō fiant nouissima sed initia tua ill
similia qui sine macula sunt ante thronū dei
Anima illa cui dicatur tota pulchra es amica mea
et macula nō est in te De dilectō cui amore lāg
uet apt q̄sui illū 2 nō inueni vocaui et nō res
pondit michi et nec sit quidē hesitat diffidētia
s̄ cōfortata fide dat gloriā deo et q̄rit faciem
eius semp̄ sciens qd nō tardat dñs promissū
suū qm̄ inq̄rentes dñm nō minuet om̄i bono
Anima uero tua cū nō spēs neq̄ decor quippe
q̄ abhōinabile fecit decorē suū ita ut sit facies

eius ut ingredo olle quō sustin^u sustentacōes dei
 nisi nū pulsauerit cōfestim apiat^a ei in amaritudinē
 morat^r oculus eius et protinus dentibus suis fre
 mit et tabescat adūsus deū cōtendens q^u nō ad oīa
 respōderit ei^e Huc accedit q^u oblita ornamenti sui
 et fastie pectoralis sue et ignorās q^u illiatū sit
 indutā sacro aulā regis intrare uelut p^{ro} cla
 mat ualenter ad portā domus dñi sublimissi
 mā Aperite michi portas iustitię quia sto ad
 hostiū et pulso ut regē in detore suo videant
 oculi mei et deostuler eū et iā nemo me despi
 ciat Porro sup muros iherlm erant cōstituti
 custodes ne intraret in eā aliquid cōignatum
 et in mūdū Qui emulantes eā dei emulacōe
 tū uidissent alonge loquebāt^r mutuo dirētes
 Ecce sumamitis illa uenit sⁱ quia uult trāsire
 iunios mōtis ad uidēdū dñm bonū est illi res
 pōde^r iuxta stulticiā suā ne sibi sapiens videat^r
 Arguat^r et cōstituatur^r contra faciē suā ut stude
 at ad agnitiōē suū uenire et ad qd puenit id sa
 piat et in eadem pmaneat regula Quapp^t claudite
 hostiū et nō sinite illā intrare nō emⁱ induta est
 ueste nuptiali sed nuda et cōfusione plena am
 bulat in magnis et mirabilibus sup se vnus ergo
 ex eis quasi tuba exaltauit uocē suā et clamauit
 q^uadmodū leo rugit ut erita purgaret^r D^o p^{re}sūptio
 nequissima vñ creata es Sordida nobilis grādis
 interitu adhuc fornicatōes et desideiā mala uiget
 omēs^q iustitię tue pāno cōparatur menstruate

t nau 2
 v em 2
 a lute 12 b iob 1A
 r ps 3
 d iob 33
 e iemie 2
 f hester 4
 g danielis 3
 h 4 regū 11
 i ps 11A k apo 3
 l ysaye 33
 m can 8
 n ysaye 62
 o apoca 21
 p 2 cor 10
 q genef 3A
 r 4 regū 4
 s exodi 19
 t pub ioy 3A
 v ps 49
 x 2 matha 9
 y 2 cor 10
 z 4 regū 5
 a m 22
 a ezech 16
 b ps 113 c ysai 18
 d apo 10
 e iob 4to f em 3A
 g oze 32
 h 4 regū 9
 i ysaye 64

k 2^a cori 13
 l ps 103 m ysa 14
 m Job 4to
 o hebre 4
 p i pe 1°
 q romanos 10
 r genesi 24
 s math 6
 t pubioz 3
 u iudic 11 r ps 102
 v genesi 24
 z ysaie 66
 z can 8
 a iacobi iuth 3
 b i cori 1
 a iacobi pmo
 b ps 38
 c iob 19
 d ps 43
 e ezechiel 16
 f ysaie 67
 g iohis 10
 h 2° regu 19
 i deuto 33
 k cant 20
 l ps 44
 m sapien 1
 n can 8
 o phesi
 p ps 39
 q ysa 21

et salutare in ostulo sancto tuius cui qⁱ respiciat
 rā et facit eā tremē. **P**aup^{er}cula tēpestare cōu
 sa q^d in subline erigeris quasi speciosis indut
 uestibus ut ad eas cū fiduciā thronū glorie cui
 in quē desiderant angeli prospice. **N**oli alit
 sate sⁱ time et nūc acquiesce cōsilijs meis et n
 dicabo tibi quid sit bonū et q^d domin^{us} requir
 at te. **E**t si suscepit cor tuū sermones meos p
 frām rē faciet dñs tecū replens in bonis desir
 riū tuū. **E**go rōd mne pducā te in domū dñi
 tui ut epuleis ab introitu glorie eius delicias
 affluens et in iura sup dilectū tuū lauare igitur
 p^{er}us et unge et induc^{er} culnoribus uestimētis
 ut sis s^{an}c^ta corpe et spū p^{er}apueq^{ue} cōsidera vol
 tū natitatis tue in speculo ut scias q^d desit
 tibi quia bistas spēm tuā nō peccabis tū
 cōcupiscet rex decorē tuū si nō fiduciā non
 habeas in pulchritudine et porte aperietur
 corā te augit ita ut ingredia^{is} libere et ex
 diaris et pascua inuenias. **D**ime autē q^d ab
 p^{ro}pō peneris impetrab^{er} et amātissā dñi q^{ui}
 in thalamo cū eo tota die requiesces nec q^{ui}
 euigilae te p^{re}sumet donec ipā uelis. **A**lio
 quī specios^{us} forma p^{er} filijs hoīm cū sit cōde
 latus etne et speculū sine macula nō pone
 leuā eius sub capite tuo nec dextera illius
 āplexabit^{ur} te si habueris maculā aut ru
 gam ā aliqui hui^{us}moi iusticiā dei nō absced
 in corde meo sed q^{ui} audiui a dño dō cēntū

annūciāui tibi ut scias quia nō est in sermōi-
 bus meis ulla rephēsiō Si loq̄rer tibi pla-
 tenaa et vidēm tibi errores et lactare te du-
 tens p viā nō bonā leticiā haberes sup eloq̄a
 mea sicut q̄ inuenit spolia multa Ego ūmicio
 frūs sū uerū dicens tibi q̄ si nō annūciāre tibi
 sāguis tuus req̄reret de manu mea Itaq̄ noli
 michi molestus esse quia nō possū fugere et
 apire tibi donec abstuleris rubiginē de argē-
 to ut egrediat^r vas purissimū in quo potu-
 lū ex uino cōdito infūdāt^r mebruiās aīam las-
 sam sicut igit^r frater si audisti sonū butine
 obserua te nec cōdat uultus tuus q̄a visio du-
 ra annūciata est tibi cū nō potuerit pterire ser-
 monē dñi dei sui ut uel boni quid uel mali p-
 ferret ex ore suo Acq̄esce igit^r ei et habeto pa-
 tē et p hanc habebis fructus optimos licet
 egens angustiat^r afflic^r paupere vitā ge-
 ras usq̄ ad p̄finitū tēpus a p̄re qui paupere
 facit et datat Rēpe oīa tēpus habent et idēto
 uanū est tibi aīa lucē surge qm̄ adeo sūt ordiā-
 ta sunt sicut fons puteus in ablutionē p̄ci-
 tū et menstruate irīgnabit torrētē spinarū tu-
 arū nisi cū magna multitudine lāguidorū ex-
 spectācū aq̄ motū p̄stolaueis ut mittatur tibi
 auxiliū de scō An putas q̄ in ueteres veterēs ui-
 nū nouū infūdāt deus aut tā facile expoliasse
 te credis veterē hominē cū actibus suis ut reno-
 uet^r sicut aq̄le uiuētus tua At q̄ norūt q̄ diffici-

r iudith 8

s ysaye 33

r p̄biox 6

p ps 166

r galat 4

r ezechiel 3

s luc 11

r p̄biox 21

r p̄biox 21

a m̄n 8

b ierme 31

r ezechiel 3

r iudith 6

r ysaye 21

f m̄n 22

r iob 22

h hebre 11

l thobie 4to

r gala 4 l i regū 2

m Eccl̄ 3

n ps 126 o rō 13

p zacha 13

q iohelis 3

r iohis 1to

s ps 19

r matha 91

r colore 3

r ps 102

a ieremie 13

b mathi 11

c iob 13

d lute 1

e ead 10

f genes 8

g ead 10

h roma 1

i iob 8

k esdre 4

l exodi 22

m ysaye 11

n ps 10

o iob 6 p amos 8

q lute 12

r cori 10

s genes 49

t iob 12

u ps 33

x ihermie 31

y rom 1

z cori 1

aa ps 140

ab cant 10

le possit ethyops mure pelle sua cōtendēs int
re p angustā portā q̄ ducat ad vitā sup hoc de
corde suo proferūt eloq̄a scientes nō esse cōdē
bus tū maria ad inōtana tū festinardē cōfē
Si ferrū inquit retusū uel hebetatū fuerit
multo labore exaruetur quia sensus et cogit
huāni cordis prona sūt ad malū et pūsi diffi
corrigūtur utpōte carnales uenūdātī sub pū
Interroga generacionē pristinā et diliget inue
ga patrū mēōrū et inuēies scriptū ī cōmētā
q̄ filij isrl' āno uno nō potuerūt dele' adūsāō
suos s̄ paulatī ān eos expulsi sunt ad nō Cum
ergo quispiā abierit uāgus in uia cordis sui et
oblitus cōmedē panē suū gustauit qd̄ gustū
affert mortē si oborta fame audiēdi uerbū de
ad illos reūtatur q̄ in domo patrū suū habūdant
paibus ut possit mēse dñi pticeps esse sicut fue
rat mēse demoīōrū nō durū nobis uideatur si
cōfesti nō p̄bant fauces cōmedētis sapore gustū
do et vidēdo qm̄ suauis est dñs q̄ppe q̄ ex ea quā
cōedit uua acerba stupore dētiū patiat̄
**Debet indignari anima si alijs admissis ipā
pellit s̄ debet humiliari Et ponitur optimū
exemplū de muliere chananea Caplin vi m.**
Igitur kīme si qñ tibi indicari a spōso pe
neis ubi pascat ubi cubat in meridie et
ille pro eo q̄ supercedis te ultra mēsurā quā mē
sus est tibi deus corripuit te in misericordia et mure
pauerit egredi te iubēs et abire post uestigia gr̄

quā uelut te cōparans iumentis insipientibus
 noli habūdāiori tristitia absorberi. Cū em̄ in-
 tus fuerit misericordie recordabit^r nec te derelin-
 quet usq; q; tam et si ita loq̄tur magis au-
 tem hūiliare sub potēti manu dei et esto vir
 uidens paupertatē tuā in uīga indigētis eius
 si forte cōūtāt^r et ignoscat deus nec estimes
 q; psonariū acceptio sit apud deū q; murmu-
 res adūsus patrem familias dices. Quātos
 noui qui erant natura filiū ire plus q; ceti
 q; pesserāt fedus tū morte et tū inferno fere-
 rant pactū s; tū defecit panis in cysternis et
 attenuati sūt fame ac q̄rent amatores suos nec
 muerēt eos erubuit tū cū asa mēs corū et hu-
 miliati iniquitatibus suis. Licet autē uelut ex
 necessitate bonū cor fuit nō uolūtariū et p-
 uiderit sibi coacte nō spōtaneē tū osculo tū
 et anulo et sūphonia et choro a p̄re celesti sus-
 cepti sunt et quasi iustorū facta haberēt ep̄ete
 creauit illis deus sciētiā sp̄itus nō reputans
 illis delicta p̄orū ita ut cōsummati in breui ex-
 plerent t̄pa multa. Ego^{at} qui p̄p̄ia uolūtate
 obtuli me discrimī qui iocūduus erā et dīctus
 in p̄tate mea miserabilior sū omībus hoībus
 tū publicanū et mētrices p̄cedat me in reg-
 no dei. O hō deus q; misēt^r tuus uult et quem
 uult indurat nō facit tibi iūriā q; licet ei qd
 uult facē. Porro uita in uolūtate eius. Et d-
 tuus sp̄us tuus cōm deū si ubi delictū habūda-

b ps 48
 r 2 cor 12 d abb
 e ps 118
 f hebr 6
 g i pe 1 h t̄ren 3
 i iohelis 3
 k ephē 6
 l m 20
 m ephē 2
 a ysac 28
 b i regū 9
 c ieremie 14 d oze 2
 e leuit 9
 f ps 101
 g pphiloe
 h i pe 2 i iure 11
 k em̄ tes 8 l em̄ 11
 m colosef 2
 n sapie 4to
 o iudicū 1to
 p i matha 6
 q i corū 11
 r math 21
 s roma 9
 t math 20
 u ps 29
 x iob 11 y rōnos 1

3 ps 31

2 ps 141

a iob 11

b roma 11

c math 20

d luce 1

e philipp 10

f genes 9

g 2 cori 20

h ysaye 18

i romos 8

k 1 iohis 4

l philipens 3

m luce 16

n 3 regu 19

o ps 138

p luce 14

q luce 1

r ruth 3

s iudicu 3

t math 12

v 2 cori 18

x iohis 13

a ysaye 19

b 2 thimo 4

c math 20

d 1 regu 10

f actuū 11

g ruth 1

uit habūdet et gracia Et in tribulibus in quibus
habitabāt dracones oritur viroz calami et in
iunia quous nō faciat talit omī nationi Quis
potest dicē deo cur ita facis aut q̄s p̄or dedit ei
et retribuetur illi. Nō ergo sit oculus tuus neq̄
quia bonus est dimittēdo p̄cā multa hys qui
dilexerūt multū quibus p̄uie xp̄us est et mor
lucru quibus postremo omēs labores pauci
vidētur p̄ amoris magnitudine. Nō audeas
inserē aut cōparne quibusdā qui luz venerūt
de ap̄lō terribili diuulso et dilacerato rep̄ere
adeo cōformes f̄i sūt p̄magis filij dei ut sicut
ille est et ip̄i sint in hoc mūdo dicētes nūc cō
ūsacio in celis est. p̄sus inter te et illos talios
magnū ē firmatū grādissq̄ tibi extat via cōfo
tati sūt et nō potēis ad eos. Igitur si cū eis mu
tatus fueris ac tenā nō rēbas ne saltim in nouo
sinno loco sed potius stans retro secus pedes
dicis q̄ res bñ acta est si dignus fueris sub mi
sa eorū collige laborū reliq̄as. Mulier illa ma
nanea cui⁹ laus est in ewangelio p̄ omēs ecclē
sias exemplū dedit nobis ut q̄admodū fecit
ita et nos faciamus. Clamat ad dñm a fane
tribulantis istat oportuē importuē adorans
et petens aliquid ab eo Ille uero dissimulauit
se audire et recessit lōge quasi despiciēs in opor
tunitatibus in tribulacōe cū nosset quō abhoi
natū sit viro iudeo cōiūgi ā accedē ad alieni
genā. At illa obstinato aīo decreuit secū p̄gere

et post tergū eius p̄ces et supplicatoēs tū clāo
re ualido et lacrimis offerebat dicens **U**iu
aia tua dñe quia nō dimittā te nisi bñdix
eris m̄ litz em̄ **h**or̄ teles in corde tuo s̄ao tñ
q̄ uniuersorū memincis ita ut memor sis in
ab et babilonis faciū te **u**sq̄q̄ dñe sc̄is et
et uerus qui omēs hoīes vis saluos fieri
uocās nō diltāz diltāz usq̄quo erit tñmō
notus in iudea deus **D**ilata locū tētorij tui
ut et gentes sup̄ honorēt deū sitq̄ ad mira
bile nomē tuū in uniuersa terra **P**etitionē
uñā puulā dep̄tor a te ne cōfūdas faciem
meā et psalmū dicā tibi in gentibus zelato
est autē dñs populū suū et ait **Q**uid mi
hi et tibi est mulier q̄ clamas ad me super
cōtione tua quia nūc uenisti ad me nūta
te cōpulsā q̄ olim ad simulachra muta pro
ut dūcebaris ibas quasi nō esset deus in isrl
ubi sūt dñi tui in quibus habebas fiduciam
nū quibus fornicata es ab adolestēcia tua ip̄i
liberit te in tempe angustie **P**ater tuus amor
reus et mater tua tethēa nō est tibi pars ne
q̄ fors in sermone isto **R**ecede illuc et noli me
tange qm̄ insaniabilis est dolor tuus **N**os
quippe natura iudei et nō ex gentibus p̄cō
res nō debemus sumē panē filiorū et mit
tē canibus **C**ernens autē mulier q̄ dñs p
uulā eā dediss̄ in gentib⁹ et ess̄ cōceptibilis
ualde nō desperās semzipāz sed sp̄e multā

h hebre 7
1 4 regū 20
k genef 32
l job 10
m ps 36
n apoca 9
o 1 thimo 2
p rōnos 9 qps 17
r psalme 14
s rōnos 17
t ps 8 u 3 reg 2
x ps 16 p ioh 3
y iohis 2
z lemie 3
a iudicū 2
b 1 cor 12
c 4 regū 1
d deuto 32
e eze 23
f iudicū 10
g eze 16 h actū 8
i genef 13
k ioh 20 l jēm 3
m galatas 3
n m̄ 17
o abdias 10
p 2 macha 2

q hebreos 4°

r luce 14

s luce 15

r job 9

v apoca 22

x iohis 8

y ps 118

a ps 27

b job 4to

r 2 regu 6

d exodi 18

e pubioz 3°

f iob 41

g tren 2°

h mathci 12

i ysai 4°

k romanos 8

l mathci 3°

m 1 regu 22

n ysai 42

o hebre 4to

p em 8°

q em 11

r ps 108

s iob 9

t ps 68

habens effugedi infirmitate descendit p^unu
in inferiores ptes terre faciens quia q^u se hu
miliat exaltabit^r et ait Quid facia quia
dñs aufert a me miserationē iudea esse nō
valeo canis uocari erubescō Scio q^u facia
uoluero cōtende^r cū eo nō potero rñde^r unū
pro mille qñ quidē foris canes impudici et
pdolis seruientes et omīs q^u amat et facit
mēdaciū Cōgnoscā ergo ueritatē et liberabit
me ueritas et cū humiliata fuēo usq^uq^u dicā
ei cōplacui in ueritate tua Quātūcūq^u em
plicauēo ad eū ptes loq^us ei mollia nisi uilue
fiā plus q^u frā sum et sm hūilis in oculis mō
dicetur michi stulto labore cōsumeis et pdes
pulchros sermones tuos quia nō flectitur
deus uerbis potētib^us ad depcandū cōpositū
Cui ergo compabo me uel cui assimilabo me
nisi catellis qui edūt de micis que cadūt de mē
sa dñoz suorū ut quia nichilū et inane re
putata sūt ei dignet^r ea uocare q^u nō sunt tō
q^u ea que sunt Potens est em deus de lap
de hoc suscitae filiā abrahe Hec faciat
michi deus et hec addat si tacuero et si de
deō silentiū ei donec misericordiā cōsequar
et graciā inueniā in auxilio oportuno Et
qm̄ melior est canis uiuus leone mortuo
A mortuo uelut q^u nō sit perit cōfessio Con
fitebor nimis in ore meo dimittens adūsū
me eloqū meū laborabo clamās donec

rauee fauce sint fauces mee ut uel improbita-
 tem meā surgat et tribuat uirtui meo ne-
 cessaria. Presertim cum non in iustificatioibus me-
 is sed in miserationibus eius multis prosterna-
 mures meas coram eo. Cumque uidisset dominus quod eam
 supare non posset fatigatus huius clamoribus
 et huius fletibus lassatus cum tanta ei debet
 omne debitum dimisit illi et insuper salus domui
 eius facta est eo quod et ipsa filia esset abrahe. Ita
 longanimitas ferens exaudita est pro sua pa-
 terna et que erat longe facta est prope in sanguine
 christi quia non inuenit dominus tantam fidem in israel.
 Hinc est quod fides eius annuntiat in uniuerso mun-
 do et humilitas sua in omnem locum divulgata
 est ut certissime sciat omnis domus israel quoniam
 si deus superbis resistit uia humilibus dat gratiam
 qui norunt quod semper oportet orare et non desi-
 cere. Hinc itaque cum hec scripta sunt ad correptionem
 nostram uade et tu fac similiter et noli
 uincere a malo sed uince in bono. Malum omni
 tempore benedicit deo nec fatigeris dum ab eo ar-
 gueris quia quos amat arguit et castigat
 ne insolescant per licentiam tamen pacem habere
 in ipso et omnia reddet tibi et insuper augebit
 incrementa frugum iusticie itaque quod propterea tua
 praua fuerunt et nouissima tua multiplicentur
 nimis. Arguitur qui non ex amore sed pro mer-
 cede seruit deo quia cum gratia deuotionis sub-
 trahitur non debet autem conuadere sed esse in exercitio robustus

quod uel lute 11

x pūbion 30

y dan 9

3 genes 34

2 iudiciū A

a m 18

b lute 9

c hebre 6

d ephē 2

c math 19

f rōnos 1

g rōnos 12

h actuū 2

i iacobi 4

k lute 8

l j corū 10

m luce 10

n rōnos 12

o hebre 4

p hebre 12

q hester 3

r math 18

s 2 corū 9

a job

tuor cū ignoret quid sit expediēs C. 112

Nunc si cupis ambulare de virtute inuita
te ut adoptionē filiorū recipias tū pro
magno erat ut faceret te dñs sicut unū de
mercēnariis suis. Attinge sicut vir lūbos tu
os et adhuc excellētiore viā ē demonstrō. Si
tū viā mādatorū dei cūcurreris tū dilataue
rit cor tuū cōfitearis q̄ illi tū bñfecit tibi
et tūmō eructēt labia tua p̄mū tū te do
tuit iustificatiōes suas. Contra uero si in
mōmēto indignōis aūterit faciē suā parū
a te cōfessū dormit aīa tua p̄ tedio et in me
rore animi deiciat. spūs man⁹ habens dis
solutas et genua debilia si inq̄ feda her tū
mutatio et vicissitudis obūbratō audiat in
tūmīs tuis tū dubiū est qñ pessime cogites
utpote que tua sunt q̄rens nō q̄ ihū xpī. In
hoc est caritas dei nō quasi dilexerim⁹ eum
s̄ ille p̄or dilexit nos ita ut tū ad huc imū
essemus r̄cōsiliati fuerim⁹ deo p̄ sāguinē xpī.
Quare igitur gratis accep⁹ gratis dare for
midas q̄ nisi cōuētiōne facta ex denario diu
no in via dñi rēnuis opari tū nō debeat uli
esse mercator in domo dñi. Si cōgnouisses
et tu q̄ bonū est dñō offerre holocausta gra
tuita nō ex tristitia aut ex necessitate s̄ me
te p̄mptissia atq̄ deuota illiq̄ dice⁹ volūta
rie sacrificabo tibi. Felix q̄ suae p̄ns suae absen
tōtenderit plate⁹ illi nō q̄ reddet deus incoe

b ps 83

c gala 4

d luce 12

e job 38

f cori 12

g ps 118

h ps 48

i ps 118

k ysaye 14

l ps 118

m p̄bion 12

n ysaye 32

o iacobi 1

p ysaye 40 q̄ exo 4

r philippē 2

s i iohis 3

t rōnos 1

v math 10

x math 20

y zatharie 14

z luce 19

aa regū 14

ab z cori 9

ac exo 32

ad ps 13

ae z cori 1

af sapi 10

laborū scōrū suorū sed quia dignus est accipe-
 pere virtutem et honorē et bñdictionē qm̄ bon⁹
 qm̄ in selm̄ misericōdia eius. Quis in uobis est apt⁹
 dñs ad iudeos q̄ claudat ostia et intēdat alta-
 re meū gratuito. Nempe quorū sūt inq̄nate et mēs
 et cōsaēna sola diligūt munēa et seqūt⁹ rētributi-
 oēs sicut et illi q̄ xp̄m̄ q̄rebant nō quia signa vi-
 derant sed quia ex panibus eius fuerāt saturati.
 Hecine reddis dñō pplē stulte et insipiens ut sit
 porrecta ad accipiendū man⁹ tua et ad dandū
 tollā et sint sicut dies mēenarij dies tui. Et ter-
 te gratis iustificatus esses p̄ graciā ip̄ius q̄ p̄oc-
 cupat eos q̄ se cōcupiscūt ut illis p̄or se ostendat
 ut q̄ uoluerit accipiat aquā vite gratis et absq̄
 argento et absq̄ ulla cōmutacōe vinū et lac. Si
 semp cupis prospe ingredi et ualē et nō sit vurga
 dei sup te vereor ne mēdes cōgregatas mittas in
 sacū ptusum et in fine audias. recepisti bona in
 vita tua. Quod si bona suscepisti de manu dñi
 mala quare nō sustineas. maxime cū oīs disci-
 plina fructū paratissimū eritatis p̄ eā reddat
 iustiae. Quāobrem in die malorū ne īmemor-
 sis bonorū sed et tūc q̄ maxime labora sicut
 bonus miles ih̄u xp̄i de p̄trās deū semp cū ml-
 titudo viscerū et miserationū suarū sup te
 cōtinuerūt se et silueūt q̄ loq̄bat⁹ in te uerba
 bona uerba cōsolatoria. Cūq̄ fuerit aīma
 tua deposita uehement⁹ nō habens cōsolato-
 rē et ossa tua sicut tremū aruerūt noueīs

f apo 4

g ps 101

h mala 101

i tytū

k ysaye 5

lioh 6

m deutro 32

n eti 4to

o job 1 p rō 3

q sapie 6

r apomlip 22

s ysaye 16

a joh 3 b job 21

r aggei 1

d luce 16

e job 2

f hebre 12

g eti 11

h z thi 2

i actū 10

k ysaye 63

l zarcha 1

m tren 1

n ps 101

o Jo 11

p ysaye 31

q ps 106

r Job 29

s pūbioz 12

t ps 31 v Job 6

x pūbioz 13

y lute 1

z i cori 9 q ps 81

a ps 16

b z cori 1

c ephes 6

d ps 43

e rōnos 1

f deuto 32

g ps 134

h math 6

i Job 31

k ps 4

l z cori 12

m pūbioz 21

n apom 12

o iob 1

p ps 1 q zacha 3

r ysaye 14

s ps 36

t exodi 8

v Jacobi 1

q ariditas her nō est ad mortē s; pro gloria dei
ut salic; tū cōūsa fuit arida in stagnū et si
aens in fontes aquarū cōfiteat; dñō miseri
eius q̄ est merentiū cōsolator. Et qm̄ nō cōtr
tabit iustū q̄q̄ ei acciderit expedit ut sis in
flagella patris ut h̄ sit t̄ cōsolatio ut affligē
te dolore nō p̄cat qz q̄ pat iūge odit filiū
quā b̄m̄ te diceret om̄s generatiōes si qd̄m̄
sine sūptu ponēs ewāgelīū ut videlic; tū or
tū languerit q̄ inopia deuotiōis et exēdo et
scopando spm̄ tuū sup̄ modū grauatus fueris
supra uirtutē ita ut te tedeat etiā uiuē m̄thulo
min⁹ cōfortatus in dñō et in potēcia uirtutis
eius dicas. Hec om̄ia uenerūt sup me nec ob
litus sū tui et nō recessit retro cor meū qz ne
qz mors neqz uita a tua caritate me poterūt
separe. Porro si intransatus impugatus di
latatus cōtāueis in vñs dñi qm̄ magna est
gloria dñi quā m̄cedē habebis. Nonne et pub
licani hoc faciūt. Si autē is q̄ dedit carmina
in nocte m̄bulacōe dilatauerit t̄ ut et libet
glorieis i m̄finitatibus tuis et uelud esurīes
am̄az pro dulci sumas tū accusator fr̄m̄ q̄
ayt. Quāq̄ frustra tūz iob deū vidēs q̄ cen
derit in foueā q̄ fecit nō tā facile stabit a
dextris tuis ut aduersetur tibi. An nō erim⁹
capiētes eos q̄ nos reperant gladio eorū it̄m̄
te in corda ip̄orū si abhoīnatiōes egīptiorū
imolauerim⁹ deo nr̄o om̄e gaudiū existimād

cū in tēptationes uarias inuadeimur sciētes q̄ in
 hoc ip̄m positi sumus tres uiri illi q̄ in medio
 ignis nō sunt estuati quia nō dilexerūt usq; ad
 mortē aīas suas ut glorificārēt et portarēt deū
 in corpore suo qđ fatent^r aū reges^a et p̄sides^a
 dūm p̄t nomē suū Ecce deus n̄r^b quē colī
 mus inqūt p̄t eripe nos de camīno ignis ardē
 as et de manibus tuis o rex liberare Quod si
 noluerit notū sit tibi rex q̄ deos tuos nō colī
 mus plane sibi ip̄is fā erat tāq; uas p̄ditū
 adeo ut cū tōdidiss; eos dñs ī manu dñorū crude
 lū quia oderāt aīam suā in hoc mūdo maiores
 diuitias estimarūt thesauro babilomoru ipe
 riū xp̄i Eva frater si egressus sathan a facie
 dñi p̄tēt te vltē pessimo a plāta pedis usq; ad
 uitāem uel acceptā sentētia separet te mediū quō
 audiret^r gr̄arū attio et uox laudis et p̄manēs
 in simplicitate tua Ecce si uideis faciē p̄ris tui
 nō esse erga te sicut heī et nudius tertius et cū
 paulisp̄ austerius tetū age^r ac cōsuetū occursum
 ferocius exhibentē protin9 repletus amaritu
 dine et inebriatus absynthio ays Deliquit me
 dñs et dñs oblitus est mei et idēto tēdet aīam
 meā vntē q̄^{mec} aīat faciē suā et factus sū cōtur
 batus Modice fidei quare dubitasti Accede o
 homo ad cor altū ubi mirabilis in altis dñs
 ut fide gr̄adis effcūs quorūq; te uiteris supes
 qm̄ her est victoria q̄ uīat mūdū fides n̄ra
 Et si mortifer q̄ bibeis nō ē nocebit quīmo

℞ thessat 3°

℞ etiā 1°

3 apom 12

2 1 cori 1°

a math 10

b daniel 4°

a ps 3°

b psa 19

c ioh 12

d hebre xi

e iob 2

f daniel 3

g ysaye 41 iob 2

h genesi 31

i macha 14

k 2° macha 14

l tiron 3

m ysaye 40

n iob 10

o ps 29

p math 14

q ps 63 r ps 92

s hebre 2 t i reg 14

u i iohis 1

x marci 16

p deuto 33
3 ysay 38
2 2 matha 6

a gala 3

b eph 4

c cant 8

d ysay 41

e galata 3

f eci 1

g ps 2

h eci 1

i gen 49

k i corinthe 11

l rōnos 4to

m 2 cor 12

n deuto 4

o ps 16

p eci 34

q ps 32 ysay 40

s philipp 1

t pūbioz 20

u rō 8

a pūbioz 1

b iudic 8

c pūbioz 24

inundationē maris quasi lac suges et erit in
pace amaritudo tua amarissima ut si ppter deū duos
corporis sustinueris dolores scdm animā ppter amo-
rem suū libent' paucaris her Verū donet uēiat
her fides interū sub lege custodiēis cōclusus
in eam fidem que reuelanda est ne tū
feraris fluctuās omī vento doctrine Etenī aīa
tua puula et ubēa nō habens q' dū uocat' mel-
lis et tenera nichil differt ab ancilla tū sit dñā
oīm Si deus pater filias habueit vis ut osten-
dat hylarē faciē suā ad eas ut nō apphendant
disciplinā et pereant de via iusta tū per tristi-
tiā uultus corrigat' aīmus delinquētis Itaqz
mī frater donet uēiat q' mittēdus est stabilis
esto et imobilis habūdās in ope dñi semper
facis q' labor tuus et si min⁹ suauis tamē nō est
inanis in dño Unusquisqz em nō scdm suū sapo-
rē sed scdm suū laborē mercedē accipiet Sed
esto Adeit dñs deus noster cūctis obsecrationib⁹
tuis et iugiter dabit tibi petitiones cordis tui ut
ut spiritus eius sup mel dulcis cōtinue letificet
uiuentiē tuā Quis cōgnouit sensū dñi affir-
mans q' prouēiat tibi in salutē her submissi-
ō sps ihu xpi tū nullus hoīm possit intelligere
uiam suā Quid em oremus sicut optet nescim⁹
pserit tū pspēritas stultorū pdet illos et econtra
q' placuerūt deo p multas tribulacōēs trāsire fi-
deles fortassis em si mel inuēires cōmederes
ex eo plusqz suffiat tibi et satietus euomeres illud

Delectabile est enim oculis videre solem Sed si intē-
derit homo in eū q̄ luce habitat inaccessibilem
anq̄ illuīnatos oculos cordis sui habeat cautus
sit ne oculus eius dexter tenebrefrēs obscuretur
Si enī subito artū fulserit eū lux de celo veredū
est ne deficiat ferre nō sustinens ppter excellētē
gloriā ac demū faciē eius opiat caligo et non
videat solem usq; ad tempus bñ ut rōnabile sit
obsequi nrm optet in omī sacrificio nro offerre
sal qz nō potest comedī insulsum qd nō est sale
conditū Nam et hereditas ad quā festinatur ī
pīncipio in nouissimis bñdictioē carebit que au-
tem paulatī colligitur manu multiplicabitur
Ceteri qm̄ diligentibus deū omīa cooperantur
in bonū et in hoc quoq; virtus in infirmitate
pfiat si carne cōcupiscente adūsus spm̄ non
quecūq; uolum⁹ illa facim⁹ s̄ insudore uultus
nostri vescimur pane nro et violenti rapim⁹ rē-
nū dei

Valius est acq̄re arma bellica cōn tēpta-
tiōes dyaboli quā solā deuotiōis dulcedinē appe-
tere et de duplici armorū diffrenā *Ca. 13. m*

Existimo autē hoc bonū esse ppter instātē
nātātē ut quia bellū instat ex adūsō
et post tergū solliciti sim⁹ inducere nos arma-
tura dei ut possim⁹ stare aduersus dyaboli in-
sidias magis q̄ reclinatoriū aureū appetere ut
demus palpebris nostris dormitacionē Si enī
quasi modo geniti infantes lac cōcupisamus
deutabim⁹ in agone contendē dicentes melior

2 cor. 11

1 thi. 2

1 ephesios 1

1 3a th. 9

1 act. 9 1 p. 20

2 2 cor. 3

1 Job 23

1 m actū 13 n rō 9

1 o leuita 20

1 p iob 6

1 q pūbioz 20

1 r pūbioz 13

1 s rōnos 8

1 t 2 cor. 12

1 u gala 1

1 x genesi 3

1 y math. 11

1 z i cor. 1

1 2 regū 1

1 a ephesios 6

1 b cant. 5

1 r ps. 131

1 d i pe 2

1 e i cor. 9

f enī^{tes} 4to

g 2° regū 1°

h ps 4° li tren 1°

k enī^a 22

l 2° mach 3

m pūbioz 31

n i corūthe 16

o m 26

p hebre 1

q enī^a 24 R 3 regū 19

s ps 90

a hebre 1to

b ysaye 66

c gene 24

d 2° corūthe 1

e enī 8 f 10 h 16

g philippē 4

h ps 143

i ps 111

k i corū 1

l cancoz 1°

m ysaye 3

n hebre 9

o hester 2

F est pugillus tū rege quā utraqz manus plena
tū dolore et afflictione aīnī Cūqz abierimus
tūpeū foratū et arma bellica quasi volentes
tūre et vide qm ipē est deus pfecto videntes
nos hostes deridebūt sabbata nrā et nos tāquā
pigros de bou stercoribus lapidabūt et quidem
satis iuste Cui enī manū suā misit ad fornā
ubi bellū aptū est magnū et euīdens et adūsā
rū multi nō habet dormire iā et reqesce sed nō
solo lacte illi opus sed enā solido cibo ut abatus
pane vite et intellcūs ambulet in fortitudine
abi illius usqz ad mōtē dei cadentibus alacere
suo mille et decē milia a dextris eius Quapp
intermittētes inchoacoīs xpī sermonē et si nō
ad pfrōnē ad aliquale vtrūqz pfectū feramur
nō rursū petentes ut ad libera portem et sup
genua blandiatur nobis Arbitor q in die ab
lactacoīs nrē fiet grande cōiuiū qj saluet
q noueram⁹ xpīm scdm carnē iā nō agnoscent⁹
dicentes ei fuge diltē mī qā nisi abierit parti
tus nō veiet ad nos In hor petitiones nrē ino
testant apud deū ut doceat manus nrās ad
preliū ponens ut artū ereū brachia nostrā der
q nobis victoriā p ihm xpīm habent qdē ad
lescentule q diligūt nimis ornāmētū calceamē
torū et limūlas et torques et mōilia et armil
las et gēmas in fronte pēdentes et palliola
et lintheamīa et acus et specula de quibus nō
est modo dicendū p singula verū tū her ad

cultū et mundū muliebri pertineant ridiculosū
 est vide hoīne mollibus vestitū descende ad sin-
 gulare certamē contra forte armatū custodiēte
 armū suū q̄ quasi stipulā reputat malleū et de-
 tider vibrantē hastam Et in fallax grana
 et vana hec pulchritudo et si cōferant ad
 iustificatōes culture et sūm seculare ut soli-
 cet p ea honeste ambulem⁹ ad eos q̄ foris sunt
 nō tamē sūt arma potentia ad destructōnem
 munitionū q̄ possent omīa tela nequissimi ig-
 nea extingue At fortis mulier illa q̄ accitit forti-
 tudine libos suos et roborauit brachiū suū sci-
 ens q̄ nō est colluctatio adūsus carnē et sāguinē
 sed adūsus pñipes tenebrarū vigilat et orat ne
 intrat intēptationē Et qm certamē forte dedit
 illi dñs ut vincat induit se lorica iustiae in omī-
 bus sumēs stutū fidei et gladiū spiritus qd ē
 uerbū dei ppter timores nocturnos armata est
 eū nō clipei et haste municiōe s̄ sermōibus op-
 timis tū sermo dei sit viuus et efficax et pe-
 netrabilior oī gladio ancipiti tui nemo potest
 resistere ex adūsō Prouit quippe q̄ nō cōhabuit
 nisi legitime certauit et ppter hoc feminee co-
 gitationi masculinū aīnū inferēs nō facit aīaz
 suā pñsiorē q̄ se dūmō magnificet xpūs in
 corpe suo siue p vitā siue p mortē En s̄cōz cōstā-
 na q̄ mudanoz pñmācia in ex m fortitudis ppo-

b utaqz nunt⁹ et de iusta rēmuneratiōe vi-
 frater attende ad petrā cōis et vici ca m a ysa ri

p math 11 q 1 reg 11

r lute 11 q 1 reg 11

s iob 41

t pūbion 21

h hebrez 9

x i thessa 2

y 2 cor 10

3 ephes 6

2 pūbion 21

a ephes 6

b lute 22

c sapie 10

d ephes 6

e canticoz 10

f 2 machabe 14

g hebrez 9

h deutro 9

i 2 thi 2

k 2 macha 14

l actiui

m philip 1

n idonaf 7

o 2 thi 2

p 2 macha 14

q 2 thi 2

r 2 thi 2

s 2 thi 2

t 2 thi 2

b i thimo 4

f i pet 1

d philipp 1

c hebre 12

f i corithe 4

g iacobi 1

h thobie 2

i i palip 21

k luce 10

l 2 regu 11

m 2o martha 14

n iob 31

o thobie 4

p iacobi 4

q iherme 20

r exodi 23

s ps 102

t nu 16

v luce 14

x 2 cori 12

y ioseph 1

z 2o palip 16

a 2o thimo 4

b 2o palip 11

c iacobi 1

d ps 24

e hebreos 12

un crasus es et noli negligere gratiam dei que est
in te quam ut probatio fidei tue multo pro-
pior sit auro tibi donatum est pro christo non solu-
ut eum credas verum etiam ut pro illo patiaris
Curte igitur — propositum tibi certamen in
spectaculum sanctus es mundo et angelis et
hominibus ut cum pro-
batum fueris accipias
coronam vite quam daturus est deus hijs qui fide
sua nunquam mutant ab eo Quid si in hoc certami-
ne vulneratus fueris a sagittarum ita ut
plagis tibi impositis semivivus relinqueris
Dane non frangat te hec res etiam si gravissimis
vulneribus fueris sauciatus quoniam modo donet super
eum alitus in te et spiritus dei in naribus tuis
tautem ne aliquando peccato consentias sed magis resiste
dyabolo et fugiet Dominus quippe erit tecum tanquam
fortis bellator nec dimittet te cum periculis
sanans omnes infirmitates tuas Conteret
enim sathan sub pedibus tuis velociter addo
ut indutus virtute ex alto dicas cum enim infirmus
mor tuum potens sum Confortare igitur et
esto robustus valde et stude auxiliante deo
qui dat lassum virtutem et prebet fortitudinem
hijs qui corde perfecto credunt in eum cursu consue-
tate et fidem servare Et ut sumat tortu-
um audaciam propter vias domini Exemplum accipe
exitus mali et longanimitatis et laboris et pa-
tientie prophetarum qui locuti sunt in nomine domini Domini
li tui semper ad dominum aspicientes in auctorem

fidei et cōsummatore ih̄m q̄ p̄posuo sibi gaudio
 sustinuit crucē cōfusioē contēpta Intuere eos
 q̄ ibant gaudentes a cōspicu cōsiliū qm̄ digni ha-
 bitū fuerant pro noīe ih̄u cōtumeliā pati dan-
 tes p̄uacib⁹ se maxillā ut saturaretur obp̄bri-
 is Ecce b̄nificauit eos q̄ sustinuerūt q̄ per fidē
 uicerūt regna et nūc sedent in throno xp̄isti
 sicut et ip̄e uiuit et sedet in throno p̄is sui
 Ad h̄c forte tanta cogitacōe responderis Ex-
 mō possū tū equis cōtende tū cōpedibus tur-
 rens laborauit iusticia istorū sicut montes dei
 nō possū eos sequi quocūq; ierint q̄ in arduis
 posuerūt nidū suū atq; in accessis rupibus
 vñ contēplāt⁹ estā Illi nō mō p̄ uia cōpedi
 currūt ut alios p̄cedāt s; etiā ut nubes vo-
 lant et tu dias vade tū illis nichil hesitans
 tū claudus sm̄ et debilis pedibus Sed et for-
 titudo mea ut fauilla stupe h̄c autē repleti
 fortitudiē spiritus dñi et iudicio et uirtute p-
 uil odorant⁹ bellū nec reputant tube sonā-
 tis clangorē utraq; manu utentes pro dexte-
 ra O homo obstructū est os loq̄cū iniqua ut
 nō sit tibi apure os pre cōfusione Intuere
 et respice obp̄briū tuū quō deus instaurat
 testes suos contra te nō quidem asinū
 q̄ cōgnoscat p̄sepe domini sui uel miluū
 qui in telo tempus suū agnouit Contēplac
 diligenter multo m̄iutu eos q̄ letātur cum
 male fecerūt q̄ fortiores filijs lucis in gene-

f attuū 1
 g tren 3
 a iacobi 1
 b hebre 12
 c apom 3
 d deuto 16
 e ihe 12
 f ps 31
 g apocalyp 14
 h iob 39
 k 2 regū 18
 l ysa 60
 m attuū
 n 2 regū 11
 o ysaie 1
 p michae 3
 q iob 39
 r iudiciū 3
 a apoca 60
 b ezechielis
 c tren 12 iob 10
 e ysaie 1
 f iemie 8
 g ysaie 21
 h p̄uacib⁹ 2
 i luc 16

k. rōnos 6

L. 2. machabe 14

m. hebre 11

n. artuu 22

o. iohis 20

p. m. 3

q. iob 39

r. 2. cori 8

s. iob 39

t. dentro 20

o. ofec 2

x. ps 10

y. ezechie 18

z. ienne 6 to

2. iob 30

a. 2. cori the 11

b. sapiē 2

c. iob 24

d. amos 4

e. pubioz 21

f. ecclia 1 to

g. math 1

h. i. cori 9

i. sapiē 2

k. iacob 1

L. eccl 4 to

m. eccl n 21

ragone sua sint ut sicut illi membra sua cre-
bent ad iniquitate sic et tu corpus et anima
tradere patius pro pseuerantia pra illi tñ for-
tes fñ sunt in bello ut nō solū alligari sed
et mori pati sint pro mūdo qui tñsit et rōni
piscencia eius omēs tenētes gladios et ad
bella doctissimi. Contēpnūt pauore nec re-
dūt gladio et ita supra uirtutē volūtarij sūt
ut cū audierūt butinā exultent audacter sa-
entes q formidolosus et corde pauido tū ig-
nomnia remittendus est in domū suā Et
qñis spimis et materia vias eoz sepiat dñs
ostendens eis tribulacoēs mltas et malas
ut cōuertant^r a via sua mala et uiuant
frustra cōflae videt^r cōflator Sub sentib⁹
esse delicias cōputant in carceribus habun-
dancius in plagis sup modū in mortibus
freqter ut uel hora fruātur bonis q sunt
et in pūcto ad infernū descendūt Etia si
subuerreit eos dñs sicut sodomā et gomor-
rā et cōtuderit in pila quasi tipsanas feri-
te pilo desup donec rapiantur a rugienti-
bus pparatis ad escam nō deferent latā et
spaciosam viam que ducat ad pditionē Et
illi qdē ut corruptibilē coronā accipiant
ambu- lantes certe vias difficiles tu autē
illam quā promisit deus diligentibus se
si tamē ut illi pro iniquitate sit et tu pro iusti-
tia usq ad mortē certaueris Ceterū si possis

ris maculā in gloria tua ut quasi colūba se-
ducta nō habens cor terga verteris hosubus
tuis p̄dico tibi hodie q̄ oīno dispēas cū utiq̄
melius fuiss̄ tibi mori in bello quā vidē ma-
la que occurrent tibi in extremo tempore Si
enī audieris uocē alienorū qui dicūt aīe tue
mauruaē ut transeamus et in p̄nti quidē
quidē constupbūt ea usq̄ adūtice et quasi
stertus in via ab om̄ibus p̄tereūtibus cōcul-
cabitur Porro in futuro cōburent eā igni
in extingibili cū ad terrā ultimā et in pro-
fundū lacu armis suis descendeit ubi subter
se cōsternetur tinea et opimentū eius erūt
vermes Illuc cruciabūtur igne et sulphure
qui in magno viuentes in sciencie bello tot
et tam magna mala pacē appellant Ibi a
quo quis superatus fuerit hui⁹ et suus erit
usq̄ ad sacietatē visiois omni t̄rni ut por-
tet obp̄briū sempiternū qd̄ nūq̄ dele-
bitur et fumus tormentorū ascēdet
in seculū la seculorū Cū trāquillitas deuoti-
onis arid⁹ nulli hoī debet esse securitas et
admonetur ut stabilis in hac sua vocatōe
p̄maneat

Capitulum 12m

Ecce p̄posui hodie corā te vitā et mortē
bonū et malū ne circūueniaris a sa-
thana cū fortassis ignores cogitacōes eius
Est quippe vir bellator ab adolescētia sua et
gentes interfice non cessat ut cū par sit sp̄

n osee A
o iosue 1
p deutro 8
q i matya 20
r deutro 21
s ioh 10 t ysai 41
v iemie 2
x etiā 9
y math 20
z ezechie 32
a ysai 14
b apom 14
c sapie 14
d z pe 2
e ysaye 66
f ihermie 20
g apom 14
h deutro 19
i z corū 2
k i regū 16
l abba i m iob 12

n. pūbioꝝ 26

o sapie 12

p ps 12

q em 13

r geneſ 3

s 2 cor 6

t ps 13

v thobie 3

x ps 29

y 3 regu 20

z pūbioꝝ 21

ps 28

a damd 4

b ysaye 40 r m 11

d ps 118

e i ps 1

f ysaye 6 11

g em 11

h iob 1 1 em 11

i i corinthe 10

l ps 2

m pūbioꝝ 14

n iob 31

o eph 6

p iob 29

q em 13

insidias suspirat. Tu ergo si quā ille submis-
sit vocē suā ne credideis ei quā septe neque
sunt in corde eius. Nam nātis eius malicia
nō potest mutari in petuū cū p̄orsus trāscit
massim cordis. Cū enī cōcabit lupus cū ag-
no cū inuicinas posuerit deus inter hūc et illū
ita ut nulla sit cōuentio xpī ad belial. Igitur cū
transieris per ignē et aquā et eduxerit te dñs in re-
frigeriū post tempestatē trāquillū faciens caue-
ne dicas in habundācia tua nō moueboꝝ metū
net glorieis attritus eque et disantus cū ignoēs
q̄ supuentura pariat dies. Interdū quippe vor-
dñi interridet flāmā ignis et faciet mediū for-
natis tamq̄ ventū toris flantē ponet aspa in
vias planas ut sit iugū eius suauē et onus eius
leue. Cū cantabiles tibi erūt iustificatōēs dñe
iloco peregrinatiois tue et ita exultabis letitia
in enarrabili et gloriſicata ut pene obliuio
tradite sint angustie p̄iores. Verūpt̄m
diebōꝝ ne inemor sis malorū sciens q̄
tatio est vita hoīs sup terrā. Meminiſse em de-
bes tenebrosi tempis ut cū fecerit dñs cū reptatō
ne prouētiū ut possis sustineꝝ exultes ei cū tre-
more ne forte risui dolor dolor misceat et ex-
trema gaudiū luctus occupet. Vir ille q̄ quasi
tūmentes sup se fluctus semp timuit deū de fi-
liis quos educauerat in disciplina et correptione
dñi gloriatur dicens si quā ridebā ad eos nō crede-
bant michi. Quis enī scire potest vtrū amore v-

odio dignus sit q̄uis nō inuēiat^a similis illi q̄ cō
seruet legē extelsi cū inter sanctos eius nemo sit
immutabilis. Nimirū ascendūt usq; ad celos et
descendūt usq; ad abyssos. Ita ut homo nesciat
vnde ueniat a quo uadat quia eleuatus et sup
uentū positus eliditur valde. Porro ad utilita
tē nostrā facit hoc deus non ut laqū nobis inia
at sed ut vidēmus q̄ hūiliatio nostra in medio
nostri sit quia p̄cām peccauit iherlīm p̄ptēa insta
bilis frā est. Non dormiam^h sicut et ceteri sed vi
gilemus et sobrii simus donec veniamus ad terrā
q̄ dñs deus noster daturus est nobis in qua nō
dabit eternū fluctuationē iusto quippe cui^m
participatio in idipm. Quod si hostes tui fugam
arte simulantes audierint dicentē In pace in
idipm dormiā et req̄estam quasi dedit tibi do
min⁹ req̄em p̄ caruitū et nō sit sathā neq; oc
cursus malus tūc maxime ueniet ad te tāq̄ fur
et calcaneū tuū obsuabit. Cūq; direis pax et
securitas repēte irruet ventus vehemens a re
gione deserti et nisi instant tenueris te in t̄ore
dñi subūtet^r domus tua et fiet ruina illi⁹ in g
na. Totus mūdus in maligno positus est et sub
ipō sunt radij solis illoq; trahente in terrā cauda
sua. Tertiā p̄tem stellarū nō restat nisi foris
pugne et mitis timores et ignoras q̄ bt̄us est
homo qui semp est pauidus. Enīuero q̄ diu
ina manus facit opus alterā et altera tenet
gladiū cū timore saluet et tremore suam salutē

a eccl 44
b iob 11
c ps 106
d ioh 3
e iob 3
f i corinthe 1
g michae 6
h t̄ren 1
i thessa 1
l ps 74
m ps 121
n iudicū 20
o ps 4
p 3 reg 4
q apoca 3
r ps 77
s i thessa 1
t iob 1
u eccl 1
x math 1
y i ioh 1
z iob 4
aa apoca 12
a z cori 1
b philip 24
c neem 4
d philipp 2

e iohis 21

f tren 3

g luce 14

h philipp 4

i 2 cori 1

k ysaye 32

l pūbioz 1

m apota 3

n philipp 10

o em 65 10

p hebre 10

q ps 12

r ps 106

s ps 31

t jenne 14

v ps 120

a 3 regu 19

b ysaye 66

c i cori the A

d pūbioz 2

e ps 14

f luce 1

g iob 12

h i cori 3

operando in mūdo pssurā habebis nō parē ut tū
vndiqz cōcluserit mūdus vias tuas lapidibus
quadris cōpellaīs intrare ad nuptias et suscipi
re ad parē dei q̄ exsuperat omnē sensū At tū
veneris ad domū nō manufactā etnā in celis
sedebis in pulchritudine paas in tabnaculis fi
ducie et in regē opulenta ibiqz habūdāāa per
frueis tōre malorū sublato miteri tene qd̄ habes
ut nemo accipiat coronā tuā cōfides qz qui cepit
in te opus bonū ipē pfiact usqz in diem ihu
xpi Si autē spūs p̄tate hntis sup te rursū atqz
serit locū tuū ne dimiseris ut nō sis subtracōis
filius in p̄dicationē sed fidei in atq̄sitionē aīme
Reueā ei q̄ tribulant te exultabit si motus fue
ris dicentes turbatus est et motus est sicut ebru
us Vnde et expulsus est nec potuit stare Et qm̄
populus q̄ dilexit mouē pedes suos et nō q̄euit
dnō nō placuit obsecro te ut nō des in cōmōno
nē pedem tuū qā nō in cōmōtione dn̄s tuus
mirū sp̄itus req̄escit sup huīle et q̄etū Obiurgat
tur q̄ queshombus secularis scientie quas reliq̄rat
rursus intendit et de hīs que per studiū sacre

O Equibus autē scripture hoīni q̄ferūt m̄ 15
michi scripsisti bonū est hoī sursū inten
denti hanc mulierē nō tange salū sapiēā
secularē inclinata est em̄ ad mortē via eius S
quia molliti sunt smones eius sup oleū trahit
post se multitudinē copiosam a quibus deri
detur iusti simplicitas Nonne q̄ videbantur

sapientes esse in hoc seculo stulti facti sunt ut
 fierent sapientes ac nouis supuementibus vete-
 ra proiecerunt ita ut quod fuerat curiosa sectati conbu-
 rerent libros contra omnibus nec ultra docuerunt
 linguam suam loqui mendacium. Eya frater utinam sus-
 tines modicum quod insipientiae mee si et reperero tibi
 loqui forsitan moleste accipies. Timeo enim ne for-
 te sine causa laborauerim in te quod persuadebant tibi
 ut permaneres in gratia dei ut non de cetero tanquam
 filius agar exquireret prudentiam quam de terra est. Suf-
 finebat enim preteritum ad voluntatem gentium fuisse con-
 sumptum in ea quod questionibus prestant magis
 quam edificacione dei quam est in fide ulterius scrutari
 debueras. Quod si fecit hominem rem ut quod immiscet
 se questionibus infinitis que sunt inutiles et va-
 ne et generant lites in quibus quanto plus quiescit
 homo tanto minus mouetur puto nemo militans
 deo implicat se libenter huiusmodi friuolis preapue
 qui decreuit a facie manus dei solus sedere cum sapi-
 entia huius mundi stulticia sit apud deum. Qui au-
 tem voluit sibi facere nomen grande iuxta nomen
 magnorum qui sunt in terra ut non sua laus defi-
 ciat de ore hominis velud doctor puulorum
 et uerba legis ponderans nemo requirat nisi es
 an aduersariorum opera enim quod ipse facit hec de illo tes-
 timonium prohibent. Ceterum tu frater quod elegisti
 abiectus esse in domo dei ut obliuioni datus
 tanquam mortuus a corde hominum omnium fieres pipsi-
 ma usque adhuc quod adhuc tanquam uiuus de mundo

1 leuit 26

2 actuum 19

1 ieremie 9

m 2 cori 11

n iob 4

o gala 4

p actuum 13

q baruch 3

r i pet pe 4

s i thimo 1

t eccl 1

u tyti 3

x i thi 1 y em 8

z i thi 2

1 ieremie 11

a i cori 3

b 2o regu 1

c iudith 13

d ysaye 33

e josue 1

f iohis 2

g ps 83

a ps 30

b i cori the 4

c colose 2

d math 23

e eccl 16 10

f i corinthe 14

g ps 106

h apo 2

i iob 30

a i cori 11

b 2a

c i thimo 2

d genesi 3

e eccl 16 1

f tho 2

g hebre 9

h iosue 22

i i iohis 11

k iob 31

l iemie 30

m baruth 4

n eccl 24

o eccl 16 1

p iob 2

q ps 38

r eccl 4

s ps 118

t lute 1

u i corinthe 8

x eccl 16 10

y nau 3

decerius An rursus quis magnificare fimbrias
tuas et vocari ab hominibus rabbi quod distendi
vis in hanc occupationem pessimam ut inuesti
ges sapienter de omnibus que sunt sub sole quod
ut dicas ignoras ignorabitur Plane non mirum
si omnem escam abhominata est anima tua fastidi
mana absconditum quippe qui adhuc insolitu
dine rodis herbas et arborum cortices et tridre
iuniporum tibus tuus est Euid dicam tibi laudo
te in hoc non laudo Cur audis leuatham serpen
tem recte et tortuosum sicut mulier que in puari
tatione seducta fuit ut spreto ligno vite comedere
ret de ligno scientie boni et mali Misera propter
infirmitas Iam huius rei causa infirma iussi sum
et statutum est hominibus semel mori ita ut macula
huius scelis permaneat in nobis usque in presentem diem
et iterum uadis illuc Numquam equum tibi videtur cogi
tatio tua ut etiam plaga mimici percussus castiga
tione crudeli dulcius audias fabulatores et
expositores prudentie et intelligentie quam sapientiam
que ex ore altissimi prodit que vitam tribuit pos
sessori Interroga quolibet de viatoribus qui
pigrinus et aduena sit sicut et pres sui si non
prohibeat ne in pluribus questionibus sis tur
bosus sed que precepit tibi dominus illa cogites semper
ut sit lucerna pedibus tuis uerbum suum ad di
rigendum eos in viam pacis Hec scientia non
inflat sed edificat et que apponit eam apponit et
dolorem quod vniuersum reuelat pudenda eius

in fame sua ut terna^rt q^u sit miser et miserabilis
et paup^r et cecus et nudus unde etiā si fulse^r
runt velud mūdissime manus tue tamē for^r
dibus intinget te ut salic^r te videas infirū
in luno^r profundi et intus plenū omī spur^r
gia et mūg^ritate Et cū omīa que p^rcepta sunt
tibi feceris dices te suū mutilē ita ut q^unto
maior fueris tāto te hūil^ries in omībus Cū
p^rrenouatus in nouitate sensus tui inter
sanctū et p^rphanum habueis distancā ut in
relligas quia ve^r mendacū opatus est silis
mendax scribar^r uerba autē que locutus ē
d^ris sp^ritus et vita sunt dices Sapia hoīm
nō est meū sed noui scōz saenciā idēto exis^r
timo omīa detinētū esse p^rpt^r eminentē saenciā
ihū xpi cū uam sint oēs hoīes quibus nō
est saenciā dei Ver^r si q^us profūda fluui
or scrutatus fuit ut abscondita producat
in lūcē in q^ubus cū cōsūmaueit homo tūc in
apit videat quomō mūte ambulet ut salic^r
nulla curiositate videat que sunt in saētuaio
p^rusq^u mūoluant^r alioq^u moriet^r cū p^r fidem
ambulet et p^r spēm nisi forte rex aureā vga
ad cū tetendeit pro signo clementie uel ad ho
mō ore ad os loquatur et palā et nō p^r enig
mata et figurās secreta videat Cū ergo
puenerit ad aquas^r profundi torrētis q^u tūc
uadari nō potest nō habūdet in sensu suo ut
velit esse sapientior danielē a quo omne sette

3 apoca 3
2 iob 9

a ps 68

b math 23

c luce 11

d etiā 13

e romanos 12

f ezech 22

g lēme 9

h iohānis 6

i pūbioz 30

k philipp 3

l sapie 14

m iob 28

n etiā 18

o ephesios 1

p nū 4

q 2 cor 1

r yester 1

s nū 12

a ezechielus 48

b rōnos 4

c ezechielus 28

d. pūbioz 21

e. eadē 8

f. mathei 11

g. regū 21

h. luce 12

i. ysaie 66

k. tytū 1°

l. ps 118

m. eze 3

n. ioh 8

o. deuter 8

p. i. mattha 12

q. pūbioz 6

r. ysaie 41

s. sapie A

t. ps 11

v. ps 118

a. i. thessa 1°

b. ysaie 18

c. pūbioz 33

d. mathei A

e. iemie 33

f. deuterono 32

g. m 22

h. iob 6

i. mathei 23

k. i. cor 14

l. ps 118 m. att 3

cū nō est absconditū sciens q̄ scrutator maiesta-
tis opprimat a gloria. Omni quippe negotio tē-
pus est et oportunitas vñ sapientibus et pru-
dentibus abscondūt q̄ reuelant paulis quā
illis admissis ut sedcant cū pñcipibus et solū
glorie teneant hñ ceperūt cū rubore nouissim
locū tene. Si ergo paup̄culus et cōtritus spū
amplexatus fueris eū q̄ scdm doctrinā est fidele
sermonē ac mirabilia testimonia dei strumētū
fuerit aīa tua ababit te dñs volumēte scripto-
ritus et foris et sic mortē nō gustabis mē-
nū sed deinceps viues de omī verbo qd̄ proce-
dit de ore dei. Etenī habens in manu tua sola-
tio sctos libros si ligaueris eos in corde tuo iu-
giter repies thesauros absconditos et archana
secretorū ut quetūq̄ sunt abscondita et
improvisa distas omī em̄ artifex doce-
bit te sapientia. Illuminatus quippe mirabilis a
montibus eternis sup omēs docētes te itelli-
ges ita ut nō sit nobis necesse quicq̄ loqui qm̄
tenebre tue erūt sicut meridies. Non solū em̄
omīs fimo dei ignitus clipeus sperantibus in
se sed etiā in pñte docet non sicut scribe et phar-
isei utpote malleus conterens petrā. Certe-
nūm nostri sunt iudices q̄ olim missi fuerant
ut caperent iīm in sermone quē putabant in-
uentū verba proferre sicut illi q̄ dicūt et nō
faciūt sunt em̄ in aera loq̄tes qui cū audisset
ignitū eloq̄ suū vehementē rēpleti sūt stuporē

et extasi in uerbis gratie que procedebant
ex ore eius Et tamq̃ madidi a uino a facie
scōrū uerborū eius nō poterāt cōndice spū
qui loq̃bat^r sed reuēsi sunt glorificantes et
laudantes deū in omībus que audierant
dicentes nūq̃ sic locutus est homo ut hic hō
loq̃tur

**De intelligentia et excellētia: vti
lūte sūre scripture et quātū q̃buslibz alijs sac**
Omnis quidem **ms collata p̃mūcat cōm**
sapiētia a dñō deo est Nam deus sa
ciētiāz dñs est sed sicut alia est claritas solis
alia claritas lune et alia claritas stellarū
sic est differētia scripturaz Quid enī paleis
ad tritici dicit dñs Aut que cōpaciō scriptu
re cōtinētis p̃cepta et doctrīnas hoīm scdm
elementa mūdi ad illā quā nobis charitauit
uīgenitus q̃ est in sinu p̃ris que lucet sicut
lucerna in caliginoso loco cū sit inextinguibi
le lumen illius quia uerba uite eterne habz
Illam enī constitueūt hoīes infirmitatē habē
tes q̃ nō nūq̃ indoctas fabulas assecuti sequūt^r
spū suū et nichil vident quia omīs homo
mendax Hec autem quia de celo uenit sup
omēs est estq̃ illi fons p̃rius cui nō colat
alienū que nūq̃ humana uolūtate allata
est sed spū sancto inspirati locuti sunt s̃i dei
omnes Illa t̃mō vidz in facie nec intuet^r
cor cū solus deus nouit cor oīū filiorū hoī
nū hec uero p̃tingit usq̃ ad diuisionē anime

n luce 4
o iēmie 23
p actū 1
q luce 2

r ioh̃ 1

s enī 1°

v j corūth 13

x iēmie 33

y colo 2

a ioh̃is 1

b 2 pe 1

c sapie 1

d ioh̃is 6

e hebre 1

f 2 pe 1

g ps̃ 117

h ezechielus 3

i ioh̃is 3°

k p̃uhoz 1

l 2 pe 1

m 3 regū 8

n hebre 4

b i iohis 4
c ps 11

v sapie 9

x genes 28

y sapie 8

z i cori 2

z iob 41

a i cori 2

b pübior 19

c 2 cori 9

d pübior 12

e i corinthe 4

f 4 regu 4

g 2 cori 1

h genes 1

i canticoz 4

k iudith 11

l ps 44

m colo 2

n pübior 8

o ps 118

p 2 thi 4

q actu 11

r ecti 1

s i thimo 6

et spūs compagū quoq; et medullariū discernēs
cogitacōes et intentiones cordis illa de mūdo
loquit^r et mundus eam audit de quo uana
loquit^r unusquisq; ad proximū suū et cum
difficile estimat que in terra sunt et que in pro-
spectu sunt inuenit cū labore hec autē et si fac
videtur sup terrā sed cacumen eius tangit celū
vñ non solū signa facit et monstra anq̃ fiant
et euentus temporū et seculorū sed et scrutat^r
omīa etiā profunda dei illa in uerbis potētib⁹
et ad deprecandū et ad deprecandū cōpositis
in sublimitate et in doctis humane sapiencie u-
bis totū spm suū profert hec uero et si imperi-
ta sit sermone sed nō scientia qm̃ q̃ tñ uerba
sectatur nichil habebit nec est regnū dei in se-
mone s; in uirtute illa nichil habz in domo in
par olei quo ungat^r vñ in facie gloriatur et
nō in corde cū interius sit terra inanis et ua-
cua huius autē et de foris est facies decora
et eloquiū dulce quia nō est talis sup terrā
in aspectu et pulchritudine et in sensu uerbo-
rū cetero omis gloria eius ab intus ubi the-
sauri sapiencie et scientie eius absconditi sūt
ut ditet diligentes se et thesauros corū reple-
at sup milia auri et argenti illa coarctat
sibi discipulos prurientes auribus ad nichil
aliud uacantes nisi aut dice aut audire aliq̃
nouū quoz oculus non faciat^r visu nec auris
audiri huius autē sectatores deiciant pro-

phanas vocat nouitates cōtenti scire mandatū
 uetus quod audierūt ab initio ut semiuere dili-
 gant scientes proculdubio q̄ plenitudo legis
 et sciencie est dilectio cuius luinosa unctio do-
 cet de omībus illa auditores suos cōstitit in
 uaniloquū uolentes esse legis doctores q̄ sepi⁹
 ueritū faciūt mandatū dei p̄t traditiones
 suas Ex quibus oriūt^r ire rixę sette discreto-
 nes inuidie que ad nichil vtilēs sunt nisi ad
 subuersionē audientū hec uero desursum des-
 cendens pacifica et pudica p̄cepit scitari pa-
 cem sine qua nemo uidebit deū et quoniam
 in pace factus est locus eius decet seruū dñi
 nō litigare s̄ māsuētū esse ad omēs illa de bo-
 nis terre tractat soluta est et de humo eloquū
 suū musitat Ram et si qñq̄ quasi magna
 cogitans attonitos habz oculos illico iterū
 inclmans se digito s̄cribit in terra hec de re-
 bus magnis locutura est nec oīno lux vul-
 tus sui cadit in terrā cū in altissimis habuerit
 et thronus eius in colūpna nubis illa dum
 antiquat^r et senescit p̄pe interitū est frequē-
 ter dicens manda i manda quia cū assidue no-
 uis epistolis ueteres l̄re corrigant^r necessaio
 renouatur de die in diem et quasi hodie est
 et cras melibanū mittit^r hec autē lex
 dñi imaculata p̄manens in seculū seculi p̄ce-
 ptū posuit et nō p̄teribit ip̄a enī heri et ho-
 die ip̄a et in secula Que cū una sit omīa

t i ioh 2

u rōnos 13

r i ioh 2

v i thi 2

a mathei 11

b gala 1

r z thimo 2

d iacobi 1

e hebre 12

f ps 119 i thi 2

h i machabe 14

i ysaye 29

k iob 11

l ioh 8

m p̄uioz 8

n iob 29

o eccl 12

p hebre 8

q ysaye 28

r hes 8

s z cor 4 t m 6

u ps 18

v ps 148

y hebre 13

z sapie 1

Luc 16

a danielis 1

b ieremie 10

d 2 cor 3

e job 26

f sapie 1

g iacobi 1to

h hebre 4

i ysaye 4

k eccl 3

l ieremie 10

m 2 timo

n eccl 3

o ysaye 1

p iohis 9

q iob 41

r 2 cor 10

s romos 9

t iob 36

u iohis 11

x ieremie 11

y romos 16

a thi 4

b ps 32

potest et in se pmanēs omnia inouat adeo ut
facilius sit celū et terram trāfire q̄ de ea apicem
vnū cadē. ^a Nā potestas eius potestas etna
que nō corrūpet. ^b Porro leges populorū va
ne sunt vbi autē dei nostri manz meternū
Si igit ^c lex illa que scripta est digito dei vni
que vē trahit ^d de occultis in qua p̄t sua mū
diciā nichil inq̄natū incurrit ad illā cōparet
q̄ condidit hō similis nob passibilis q̄ igno
rat et errat circūdatus infirmitate nōne reple
tus iudiciū spū et spū ardoris dices q̄ tū p̄t
sapia stulticiā q̄tū differt lux a tenebris cum
stultus frūs sit omīs homo a sciētia sua Adūas
ne frater q̄ admodū omīs scriptura dīctus in
spirata supborū et sublimiū colla p̄a calcit
virtute corū scilicet q̄ sapiētes sunt in oculis
suis dicentes nūq̄ et nos cca sumus. ^e Qq̄ potē
sterunt sibi aurū quasi lucū in captiuitatē redi
gens omne intellcū in obsequiū xpī ut omne
os obstruat ^f et subditus fiat omīs mūdus illi
qm̄ nullus similis ei in legislatoribus si q̄ in
ea nō manserit mittet ^g foras et arefrent ex
pulsq̄ in terra falsuginis et inhabitabili mer
cedē erroris sui q̄ optuit in semz ipis p̄mus
recipient ut a ueritate q̄dem auditū autent
ad fabulas autē cōūtāt ^h q̄ nūq̄ alent eos in
fame. ⁱ Non est mirandū si sacra scriptura a reos
seculi amatoribus q̄ nō intelligit ^j cōspn
et admonet ^k ut omissis reiectisq̄ sciētiā

aliar. suavis amoris illius totus manebat Ca^m 18

De divina autē scriptura noli mirari fr̄
si odit eā mūdus q̄ cecus a natiuitate
ponit amara in dulce et dulce in amarū q̄p
pe q̄ spm̄ veritatis nō potest accipere q̄ nō vi
dit eū neq̄ scit eū Est em̄ sermo dñi p̄ciosus
et diligenda sunt mandata eius sup aurū et
topazio cū nichil dulcius sit q̄ pmanē in mā
datis illius et insup in custodiendis illis re
buno multa Verūptamē aīma saciata calcab
fauū fram deserta hac notū est nobis q̄ ubiq̄
contradicit ei quia nō recipit stultus uerba
prudencie nisi ea dixeris que versant in corde
eius ubi enī mouet declinae a malo et facere
bonū palam salit loquens et prouerbiū nul
lū dicens nō pphetat eis bonū s̄ malū om̄i
tempe ita ut m̄cūcūsi cordibus et auribus
dicant ei recede a nobis sacientia uarū
tuar nolumus Ceterū ubi fuit tenebrosa aq̄
in nubibus aeris et visio om̄i sicut uerba
libri signati in quibus sunt quedā difficilia
intellā illi maxime cōtēpint her lampas
apud cogitatores diuitū fit deniq̄ obpbriū
habundātib et despectū supbis Cū em̄ is
nius excelsi sunt oculi et palpebre in altū
porrecte spūaliter examinatus nō potuerit
intelligere quia stulticia illi uidet nisi ap
p̄ illi dñs sensum ut intelligat scripturas
facile addit sup p̄tā suā blaffemias ut dicat

r | ioh̄ 3
d ioh̄ 9
e ysaye 1
f ioh̄ 14
g i regū 3
h ps 118
i eadē 23
k ps 18
l pūbioz 2
m actiū 28
n pūbioz 18
o pūbioz 36
p ioh̄ 16
q 2 palpo 18
r actiū 1
s iob 24
t ps 11
u ysaye 29
x 2 pe 3
y iob 12
z ps 122
= pūbioz 3
a i ierūthē 2
b luce 24
c iob 33

bibl. acad. Ingolst.

de sermone dei demoniū habet et insanit qd
eū auditis **D** stulta et tardi corde ad credendū
adhuc et vos sine intellectu estis ita ut inflati
sensu carnis v're extollatis vos adūsus sciētiā
dei quod uobis nō redz in prosperū In dextera
quidem illius ignea lex est ad dandā sciētiā
salutis plebi eius ut eis notū faciat facinmētū
volūtatis sue Sed quia tenebre opiuūt terrā et
caligo populos optū quippe est ewāgelium huius
qui peccant nō potestis reuelata facie speculari
q̄ ualde ammirabilis sit dei scriptura et facies
eius plena grāz absq̄ eo qd' intrinsecus latet
At huius soli in quorū oculis est stupor q̄ mirantur
pulchritudinē eius nimis edendo eam adhuc
esurient que esurientes semp impleuit bonis
alens eos cibo et potu q̄ ab hominibus uidei
non potest ut gustent et videant q̄ bona sit me
goratio eorū Porro q̄ dilexerūt tenebras ma
gis quā lucē et cōrepnentes edere de ligno uitę
qd' est in paradiso dei apūt aīa nostra nausent
sup cibo isto leuissimo nō mirū si in mēte eorū
uenerūt tuumeres et pepones porri et cepa et
allia secularis sciētię qui dicentes se esse sapien
tes stulti facti sunt Quāobrem consiliū meū tibi
plateat ut deferens panē actū et aquā breuē
comedas pigre panē qui p̄bet delicias regis
et bibas uinū qd' miscuit tibi clara et q̄ nūq̄
marcescat sapiēcia ut uel sic deleatetur in in
titudine animæ tuę Si qua ergo cōsolatio in

D iohi 6
e luce 24
f mathi 17
g colo 2
h 2 cor 10
i nu 14
k deuto 33
l luce 1 m eph 3
n ysaye 4
o 2 cor 13
q hestet p
a can 4 b iudic 1
c eca 24
d luce 1
e thobie 12
f pubio 13
g iohis 3
h apoc 2
i nu 24
k nu 11
l ronos 1
m dame 4
n 2 thimo 2
o gene 4
p pubio 13
q sapi 6
r ysaye 11
s philipp 2

xp̄o si qua sonetas spiritus obsecro te p̄ v̄iscerā
 misericordie dei nostri ut nō recedat volumē
 legis dei de ore tuo et meditare in eo diebus
 ac noctibus et in amore illius iugiter delecta-
 re. Ancilla vero eice et filiū eius. Est quippe
 uetus homo et manus eius contra omnes et
 sapiens apud semetip̄m quasi formā sciē et v̄i-
 tatis habens in lege omni tempore iurgia
 seminat heres autē in domo p̄is n̄i esse nō
 potest tuū quia de adultera m̄re natus est
 tū quia multos turbauit pacē h̄ntes tū in pa-
 re vocauit nos deus qui dissipat gētes q̄ bel-
 la volūt. Memēto dierū antiquorū qualiter fili-
 ret mater eius videns se cōcepisse desperit do-
 minā suā et tunc ne tribuas insipienti hono-
 rē. Egrediat̄ ancilla de cubili tuo et extranea
 de thalamo tuo quia si utaq̄ tollerabiliter
 p̄tria moueat̄ terra q̄rtū tamē sustineat nō p̄t
 ut sit ancilla heres dñe sue. Qui placet deo ef-
 fugiet eam qui autē p̄ccōr est capiet̄ ab ea n̄
 qua captiuus tenebit̄ ad ip̄ius voluntatem.
 Quare ergo seducis fili my ab aliena et foue-
 ris insinā altci ut uelis semp discere et nūq̄
 ad sciētiā ueritatis puenire. Mulier q̄dē stal-
 m et clamosa plenaq̄ illerebris sedet sup cellā
 in excelsō urbis loco ad capiendas aīas volā-
 res dicens q̄ si quis multitudinē sciētie scire de-
 siderat ip̄a nouit uersutias sermonū et dispo-
 sitōes argumentorū. filij autē hominū graui

† luce 1

v̄ yosue 1

x̄ p̄ubiorū 1

v̄ gene 24

3 gene 16

3 p̄ubiorū 3

a roma 2

b p̄ubiorū 6

c iudiciū 11

d eia 28

e i corinthe 1

f p̄s p̄s 61

g deuterio 24

h gene 16

i p̄ubiorū 26

k iohelis 3

l p̄ubiorū 30

m eia 28

n 2 thimo 2

o p̄ubiorū 1

p 2 thimo 3

q p̄ubiorū 9

r ezechielis 8

s sapie 1

t p̄s 4

a jeme 4

b eam 9

c ps 10

d pubioz 19

e 3 regu 11

f eam 2

g 4 regu 11

h ysare 28

i iob 9

k 2 cor 6

l ronos 8

m pubioz 1

n sapie 8

o pubioz 1

p can 1

q galat 4

r hebre 1

s iohel 3

t ysare

u i cor 13

v ysai 18

w can 1

x ezechiel 1

y luce 8

z ps 81

b i cor 2

corde diligētes uanitatē et q̄rentes mendacium q̄ sapientes sūt ut faciat mala huius mulieris spēm admirari reprobī facti sūt felix q̄ lauabit manū suas in sanguine patris ut pestilente flagellato sapiētiōr fiat Quod si claudicare uolucis in duas ptes et ingredi terrā duabus uīs timens quidē dñm et nichilomin⁹ tuis ydolis seruiens sato quia angustatū est stratū ita ut alter decadat et palū breue utrūq̄ opire nō potest Non enī potest manū tuā mittere in abobus cū oīno nō sit societās lucis ad tenebras quia prudēciā carnis mors est prudēciā autē spītus uita et parit ergo sapiētiē soror mea es et prudēciā uocā amicā tuā ut custodiat te a muliere extranea que uerba sua dulcia facit amator effianis forme illius et ubera eius inebrient te omī tēpore quia meliora sunt ubera eius uīno fragrantia uingentis optimis Que sunt p allegoriā dñi her enī sunt duo testamēta que q̄ diu puulus es et erps sermoīs iusticie stillabūt tibi dulcedinē et fluent lac et mel Sed cū auulsus fueris a lacte et factus uir euacuaueris q̄ sūt paruuli sustollēt te sup altitudines terre et ababūt te hereditate iacob pīs tui ubi cōdūt amicitia et inebriant carissimī Eleuantis enī animalib⁹ a terrā eleuabant piter et rose seq̄tes ea Est autē her pabola dialia sūt q̄bus pāuit indulgentia sua deus pabulū q̄ oculus nō uidit nec

Et cor hoīs ascendit. p̄inde rore eius ignis accens⁹
q̄rentes ire et discurre p̄ omnē terrā ut sermo
dñi currat et clarificet. ^f Siquidē velocit̄ sermo
eius curret q̄ ignis cōsumēs est. Itaq; homo su-
per pectus suū gradieñs terrāq; cōedens qui
nūq̄ est t̄nsfus⁹ de uase in uas sed gustus ei⁹
in eo p̄manet si legeit̄ eloquia dñi ^{eloq̄a} casta q̄ dicit
plane cū librū signatū sigillis septē aperire nō
poterit nec intēde in facie suā p̄t̄ gloriā
vultus eius incāticū oris sui vertet illū quasi
de terra sit et de terra loquat̄ p̄fertū cū hec l̄e
grāues sint et sermo cōtēptibilis. Quod si dñs
de stercore eleuet pauperē qui sola q̄ carnis
sunt sapit et dederit ei p̄nnas sicut colūbe ut
cupiat dissolui et esse cū xp̄o nōne apparebit
ei q̄ stulte egerit et ignorauit multa nimis.
Mor̄ em̄ ut vir p̄uā stillā audieit sermoīs ei⁹
mirabit̄ et dilatabit̄ cor suū et supra q̄ credi
potest admirās dicit. ^b Alta profunditas quis
inueniet eam abscondita est ab oculis oīm uiuē
tū nō enī videbit illā homo et uiuet. ^a Nō cre-
debam narrantibus michi donec probauī q̄
excep̄tis dñs quoz nō est cōuersatio cū hoīb⁹
nemo possit cōphēde que sit latitudo lōgitu-
do sublimitas et profūdū scripture sacre q̄a
sapieñcie eius nō est nūmerus. ^b Dñs amplius
frater mi ne requiras. Nam faciendī plures li-
bros null⁹ ē finis. ^f Si quis alit̄ docet et nō ac-
quiescat sanis sermoīb⁹ dñi nr̄i ih̄u xp̄i et ei

damelis A
zacharie 6
z thessaz
ps 14
deutro +
genesi 3
iēme 48
ps 11
apoca 1
m 2 cori 3
n ezechielis 33
o iohis 3
p 2 cori 10 q i rēg 2
r romanos 8
s ps 14
t philipp 11 p i rēg 26
r
r job 26
p ysaiē 60 3 gen 11
a em̄ 6 A
b job 28
r exodi 33
d 3 reg 4
c damelis 2
f ephē 3
g
h ps 146 h em̄ 6
i i thimo 6

k sapiē
l cāⁿ 28
m job 16ⁿ p̄s 118
o p̄s 32
q iēme 2
r p̄s 118
s 2 thimo 2

r roma 9
u p̄s 118
x ephē 4

y deuto 33

z iohis 16
≡ neenne 8
a i iohis 1
b apom 3
c ysaye 49
d ephē 34
e luce 24
f marhei 11
g p̄s 14 actū 11
i baruch 4
k i cori 16

l luce 10
m 2 thimo 1

que secūdu pietatē est doctrine supbus et nichil
faciens sed languens circa questiones et pugnas
uerborū noueīs q̄ talis homo nō erit p̄iceps
sapiēcie et sepi aures tuas spinis et dūc^r q̄d
finē habebūt uerba uentosa quia narrāt mi
thi iniqui fabulacōes ut rēnuens torrente vo
luptatis diuine potari iterū p̄gā in viā egypti
ut bibā aquā turbidā Declinate a me malig
ni et scrutabor mandata dei mei nā āmō stultit
et sine disciplina questiones deuine prosus in
tendo Volūtas autē cordis tui et obsecratio ad
deū pro illis fiat in salutē ut reuelatis oculis con
siderēt mirabilia de lege sua et iā nō ambulet
in vanitate sensus sui tenebris obscuratū hñtes
intellā Sic enī appinquantēs pedibus eius
accipient de doctrina illius et scient q̄ uenerit
hora ut iā nō improūbis loq̄r^r eis sed distiñte
et apte ad intelligendū qñ quidē tenebre tñsic
rūt et verū lumē iā lucet Cūq̄ is q̄ aperit et
nemo claudit int̄ducit cecos in viā q̄ nesciūt
ut in pascuis uberrimis pascat eos facile cōgnos
cent cū in fractōe panis dicentes bonū est nos
hic esse Et hñt in lege eius meditabūtur die
ac nocte cū omī auditate cotidie scrutantes
scripturas ubi est sapiēcia ubi stus ubi lumē
oculor et pax Salutant te multū in dño B
carissim q̄ cōseruus et fr̄ nost q̄ lūz marthe sum
gens officio turbet^r erga plurima semper tūmē
tui memoriā facit in orōnibus suis ut fiduā

63
le^o

Hunc librum contulit strenuus miles dñs Johannes
de Gurlingen pater dñi Epi Wormaniensis beate v
gini et monasterio Gulenbron Anno dñi mccc. lxxv.

1000
2000

et dicitur in fine huius tractatus
et dicitur in fine huius tractatus
et dicitur in fine huius tractatus

et dicitur in fine huius tractatus
et dicitur in fine huius tractatus
et dicitur in fine huius tractatus

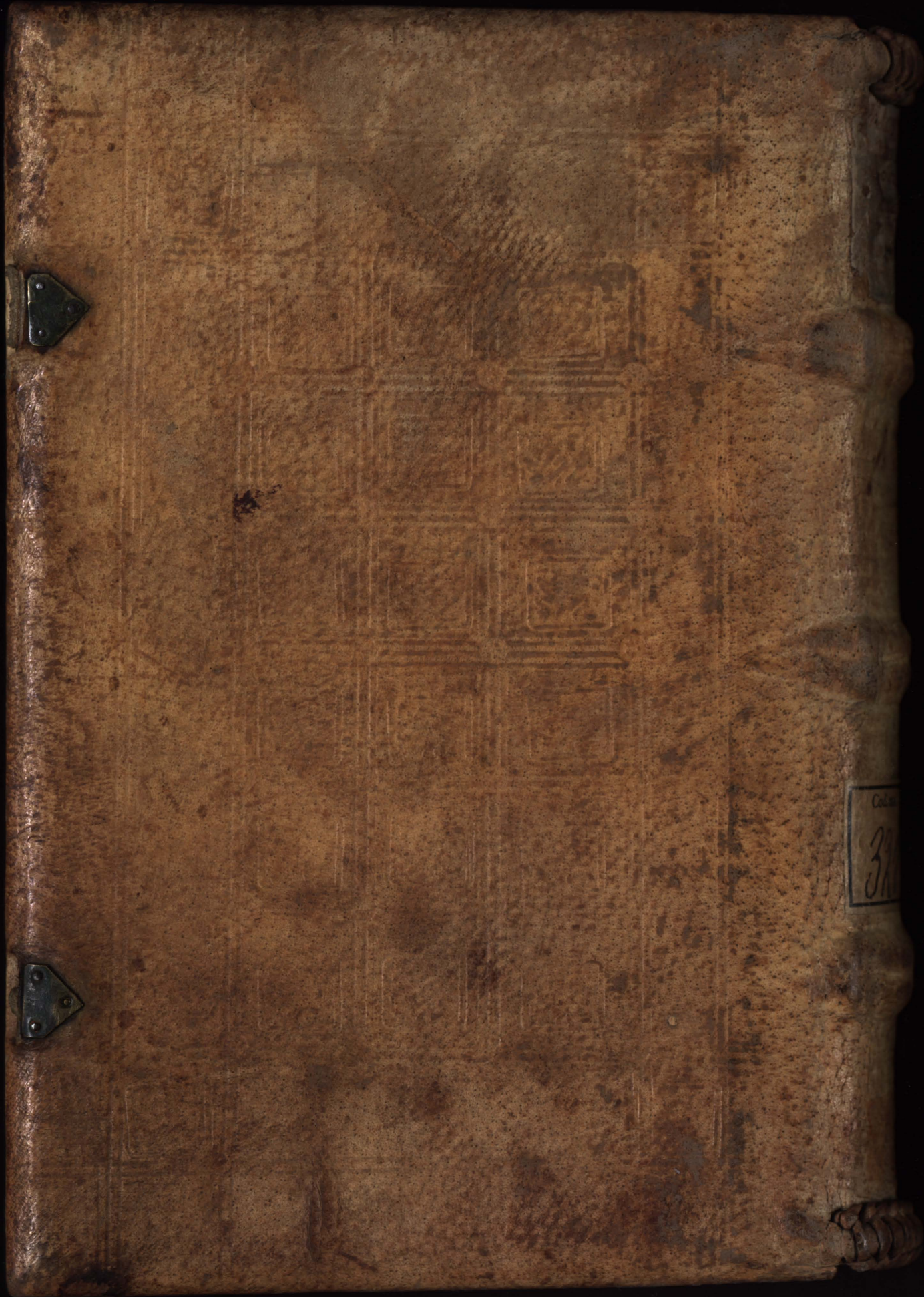
64

43

et fontem uitae reperit cuius fons dulcedinis in nouit uitam fidele. **N**ila ualeat uox prime
nullus sepius cepere quia fuit dulcedine quanto fruat lumine. **L**audet inde genitor
in suo unigenito laudet iesu xpe cu patre eius. **D**eo
in tuo sanguine peccata lauiti ad mare magdalene tribuiti laudat et fidei penitentie
recosum margarita bellanti de uisita carnis loca in mare uanitas curat et effec
tendis tue exemplum dante. **I**nueniunt ergo eius in uis uisus et uisus. **I**n
ad uisum eius in deo patre uisum compare ad

Col.
37

Historia

Constantinopolitana

et

Constantinopolitana

et

Constantinopolitana

et

Constantinopolitana

Cod. ms.

321